

2014

KÄRSÄMÄEN KUNTA TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

Kunnanhallitus	30.3.2015
Tarkastuslautakunta	27.5.2015
Valtuusto	30.6.2015

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	3
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	3
1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne.....	8
1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	14
1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	16
1.6 Kunnan henkilöstö.....	17
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	23
1.8 Ympäristötekijät	24
2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	25
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	27
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	27
3.2 Toiminnan rahoitus	33
3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	37
4. KOKONAISTULOT JA -MENOT.....	41
5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	42
5.1 Konsernitarkastelu	42
5.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	50
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	54
6.1 Asiaa koskeva sääntely.....	54
6.2 Tilikauden tuloksen käsittely.....	54
6.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	54
7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	55
7.1 Seurantaa koskeva sääntely	55
7.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	55
7.2.1 Käyttötalouden toteutuminen ja hallintokuntien toimintakertomukset.....	55
7.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	102
7.2.3. Investointiosan toteutuminen	104
7.2.4. Rahoitusosan toteutuminen	110
7.2.5.Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	111
8.TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	112
8.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	112
8.2 Tuloslaskelma.....	112
8.3 Rahoituslaskelma	113
8.4 Tase	114
8.5 Konsernilaskelmat	116
9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	120
9.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	120
9.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	120
9.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	121
9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	122
9.3 Tasetta koskevat liitetiedot.....	125
9.3.1Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	125
9.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	131
9.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	134
9.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	135
9.6 Luettelo kirjanpitoluokista, tositelajeista sekä säilytysajoista	137
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	138
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	138

TOIMINTAKERTOMUS

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kunnanjohtajan katsaus

Kunta juhli 145 vuoden ikäänsä hyvin työntäyteisellä vuodella, mistä kertovat 33 kunnanhallituksen - ja 14 valtuuston kokousta. Sosiaali- ja terveyspalveluiden ulkoistaminen on vaatinut runsaasti sekä työ- että kokousaikaa kuten myös lukuisat lausumat liittyen mm. ministeriöiden lakien valmisteluun. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen siirtyi vuoden vaihtuessa kunnalle ja Attendo Oy aloitti sote-palvelujen ulkoisena tuottajana tammikuun alusta 2015.

Säveltäjä Uljas Pulkkinen sävellys Wayfare Kärsämäki-sinfonia sai kantaesityksensä toukokuussa. Sinfonia kuvaa aikaa toisen maailmansodan aattona 31.1.1938 syntyneen Hollannin kruununprinsessa Beatrixin syntymän kunniaksi kahden pikkutytön Greta ja Mia van Assin lähettämien yhteen liitettyjen kahden ilmapallon matkasta Kärsämäen Pillinevalle. Sinfonia oli hienostunut lahja 145 -vuotiaalle Kärsämäen kunnalle. Kiitos.

Vuotta 2014 koskevissa ennakkoselvityksistä on havaittavissa, että tilikausi 2014 on ollut kunnille parempi kuin 2013. Negatiivisen vuosikatteen kuntia olisi vain 14. Kuntien liikelaitosten yhtiöittämiset ovat parantaneet kuntien kirjanpidollista tuottoa vaikuttamatta kuitenkaan kuntien rahoitusasemaan. Kunnat ovat vähentäneet 400 miljoonalla eurolla henkilöstökuluja ja lisänneet kunnallisverojen tuottoja veron korotuksilla 390 miljoonaa. Kuntien toimenpiteet ovat osaltaan vaikuttaneet kestävyysvajeen määrää vähentävästi.

Kuntamme kahden edellisen tilikauden tulos on ollut negatiivinen, joten tilikauden 2014 tuloksen paraneminen edellisen vuoden - 146.000 eurosta 334.000 euroon on hyvin tyytyväisenä todettava. Kunnallisveron nosto ja valtion tekemät kiinteistöveroperusteiden muutokset kerryttivät verotuloja 860.000 euroa enemmän kuin vuonna 2014. Myös kunnan esitys pky Selänteelle sulkea akuuttivuodeosasto vähensivät yhdessä muiden kuntayhtymän toimintoja supistaneiden toimenpiteiden kanssa ostopalvelujen määrää.

Kunnan omaan toimintaan kohdistuneet päätökset henkilökunnan lomautuksesta ja käyttömenojen leikkauksista vähensivät käyttömenoja n.500.000 euroa. Toimintatuottoja kertyi 100.000 euroa enemmän. Toimintamenot alittuivat reilut 100.000 euroa. Konsernin tunnusluvut heikkenivät edellisestä vuodesta, koska tytäryhtiöiden vuokratavien tilojen käyttöasteet ja yhtiöiden maksuvalmius heikkenivät.

Pohjois-Suomen työllisyyskatsauksessa vuodelta 2014 todetaan työnhakijoiden määräksi 51071 työnhakijaa, joka on 6960 enemmän kuin edellisellä vuonna.

Työnhakijoista työttömiä oli 30020, eli 16,4 %, mikä on 2707 työtöntä enemmän kuin 2013. Koko maan joulukuun työttömien määrä oli 13,9 %. Vuosi sitten työttömien määrä oli 12,6 %. Kärsämäellä joulukuussa oli 167 työtöntä, eli 14,9 % (14,0 %). Työttömyys on lisääntynyt myös naapurikunnissa kuten mm. Nivala 15,2 % ja Pyhäntä 16,7 % luvut kertovat.

Paloaseman rakennustyömaa on ollut kunnan miljoonainvestointi vuonna 2014. Joki-laakson pelastuslaitos siirtyy ensihoitoyksikön kanssa keväällä 2015 uusiin tiloihin. Pieniä, hyvinvointia lisääviä, suuria investointeja ovat olleet lähiliikunta-alueen rakentaminen Kärsämäen koulukeskukseen ja Venetpalon ulkoilualueen ulkoilu- ja hiihtoreitin peruskunnostus ja valaistuksen parantaminen. Nuorten lähiliikunta-alueen kunnan rahoitusosuus on katettu ”Kärsämäen nuorten hyväksi” saadun yksityishenkilön testamentin varoin. Konttilan piha-alueita unohtamatta, joka pihapiiriin siirretyn museon kanssa aittarakennuksineen luo miellyttävän rauhallisen tapaamispaikan, kuntalaisten olohuoneen. Nämä pienet investoinnit Nurmesjärven lintujärven kunnostuksen kera odottavat sinua.

Kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen ja innostuneiden ja osaavien yrittäjien huomioiminen on sisäistetty hyvin toiminnassa. Peruskoulussa ja lukiossa on hyvä vire ja aktiivinen ote kouluyhteisön hyvinvoinnin lisäämiseen. Kampusalue liikuntapaikkoineen luo edellytyksiä hyvien tulosten tavoitteluun.

Kiitän ppky Selänteen hallitusta ja henkilökuntaa yhteistyöstä sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa viitenä vuonna. Kiitän kunnan luottamushenkilöitä ja henkilökuntaa tiiviistä työtahdistista ja tahdosta viedä asiat päätösten edellyttämään lopputulokseen.

Kärsämäellä 26.3.2015

Riitta Hokkanen
kunnanjohtaja

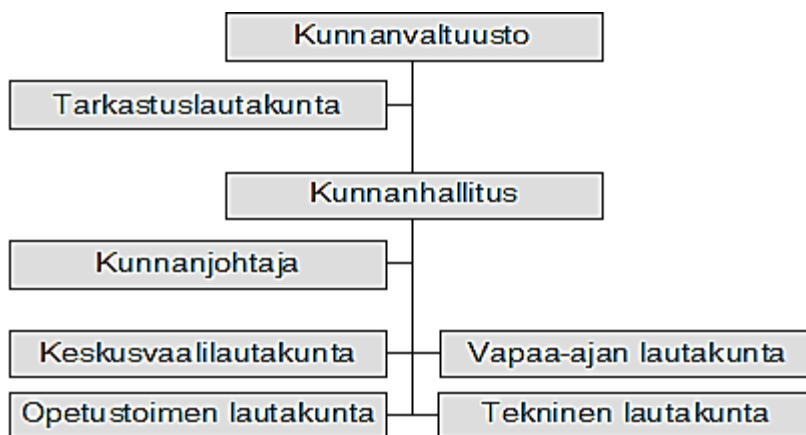
1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Toiminta-ajatus

Kärsämäen kunnan toiminnan päämääränä on luoda Kärsämäestä paikkakunta, jossa on hyvät edellytykset elää, asua ja tehdä työtä.

Toimintaorganisaatio

Luottamusmiesorganisaatio

Valtuusto

Valtuusto

Kunnan ylintä päätösvaltaa käyttää kunnan asukkaiden valitsema valtuusto. Valtuusto kokoontui kertomusvuonna 14 kertaa. Kokouksissaan valtuusto käsitteli 160 §:ää.

Valtuuston kokoonpano vuonna 2014:

<u>Nimi ja ammatti</u>	<u>Puolue</u>	<u>Kokouksiin osallistuminen</u>
<i>Puheenjohtaja</i>		
Ristinen Esko	Suomen Keskusta	12
<i>I varapuheenjohtaja</i>		
Pietikäinen Mika	Perussuomalaiset	10
<i>II varapuheenjohtaja</i>		
Manninen Riikka	Suomen Keskusta	14

<u>Nimi ja ammatti</u>	<u>Puolue</u>	<u>Kokouksiin osallistuminen</u>
Aulis Raija, sairaanhoitaja	Perussuomalaiset	10
Autio Mika, maatalousyrittäjä	Suomen Keskusta	14
Flankkila Timo, maanviljelijä	Kansallinen Kokoomus	12
Honkala Teuvo, yrittäjä	Perussuomalaiset	14
Huovila Tuula, ravitsemistyönjohtaja	Perussuomalaiset	10
Korkatti Jouko, linja-autonkuljettaja, eläkel.	Kristillisdemokraatti	14
Ojalehto Pauli, metsäpalveluesimies	Suomen Keskusta	13
Parkkila Väinö, eläkeläinen	Suomen Keskusta	14
Pentikäinen Kari, maanviljelijä	Perussuomalaiset	12
Pesonen Eero, maatalousyrittäjä	Suomen Keskusta	12
Pinola Satu, terveysteknologian insinööri	Kansallinen Kokoomus	13
Pirhonen Jaakko, yrittäjä	Perussuomalaiset	8
Remes Aimo, autoilija, eläkeläinen	Perussuomalaiset	12
Ruha Anne, maatalousyrittäjä	Suomen Keskusta	13
Saari Ilkka, yrittäjä	Suomen Keskusta	13
Salo Jaana, insinööri (AMK)	Suomen Keskusta	13
Seppä Marjatta, ravitsemistyöntekijä	Suomen Keskusta	12
Öykkönen Merja, kirjanpittäjä	Suomen Keskusta	14

13.10.2014 valtuuston puheenjohtajalle jätettiin ilmoitus, jossa allekirjoittajat ilmoittivat irtisanoutumisestaan Kärämäen Perussuomalaisten valtuustoryhmästä 13.10.2014 alkaen valtuutettuja allekirjoittajista olivat: Mika Pietikäinen, Kari Pentikäinen, Jaakko Pirhonen ja Tuula Huovila.

28.10.2014 valtuuston puheenjohtajalle jätettiin ilmoitus siitä, ketkä kuuluvat Perussuomalaisen listalta valittuina Perussuomalaisten valtuustoryhmään. Valtuutettuja ilmoituksen allekirjoittajista olivat: Raija Aulis, Aimo Remes ja Teuvo Honkala.

Kunnanhallitus

Valtuusto valitsi 8.1.2013 toimikaudelle 2013 - 2014 kunnanhallitukseen seuraavat jäsenet:

<u>Nimi ja ammatti</u>	<u>Puolue</u>	<u>Kokouksiin osallistuminen</u>
<i>Puheenjohtaja</i>		
Jaana Salo, insinööri (AMK)	Suomen Keskusta	31
<i>I varapuheenjohtaja</i>		
Satu Pinola, , terveysteknologian insinööri	Kansallinen Kokoomus	31
<i>II varapuheenjohtaja</i>		
Anne Ruha, maatalousyrittäjä	Suomen Keskusta	28
Aulis Raija, sairaanhoitaja	Perussuomalaiset	29
Mikkola Ari, pintakäsittelijä	Suomen Keskusta	24
Ojalehto Pauli, metsäpalveluesimies	Suomen keskusta	29
Remes Aimo, autoilija, eläkeläinen	Perussuomalaiset	28

Kunnanhallitus johtaa kunnan hallintoa ja toimii valtuuston asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanoelimenä. Esittelijänä kunnanhallituksen kokouksissa toimii kunnanjohtaja ja pöytäkirjanpitäjänä kunnansihteeri. Vuonna 2014 kunnanhallitus kokoontui 33 kertaa ja käsitteli 387 §:ää.

Keskusvaalilautakunta

Karsikas Hanna, pj
Karsikas Heimo
Korkatti Jouko
Pirttiaho Kauko, vpj
Vähätiitto Elina

Tarkastuslautakunta

Öykkönen Merja, pj
Korkatti Jouko, vpj
Vähätiitto Esko
Parkkila Väinö
Takalo Jaana

Opetustoimen lautakunta

Seppä Marjatta, pj
Manninen Riikka
Luonuansuu Kyösti
Vaitiniemi Timo
Vähätiitto Kai, vpj
Leiviskä Sinikka 13.5.2014 saakka
Huovila Tuula 13.5.2014 alkaen
Pietikäinen Mika

Vapaa-ajan lautakunta

Tiikkainen Antti, pj
Lohvansuu Katariina
Korkiakoski Juha
Huovila Anna
Räisänen Juha, vpj
Jussila Aino
Hyvölä Ahti

Tekninen lautakunta

Autio Mika, pj
Saari Ilkka
Niinikoski Eila
Karhu Raija
Honkala Teuvo, vpj
Hietala Pirkko
Pirhonen Jaakko

Kiinteistötoimitusten uskotutmiehet

Ylikoski Perttu
Mäenpää Tarja
Kumpulainen Leena
Vähätiitto Kai
Kahelin Keijo
Huovila Tuula

Käräjäoikeuden lautamiehet

Kyllönen Jaana Helena
Pentikäinen Kari

1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne

Kansainvälisen talouden kehittyminen vuonna 2014 oli kaksijakoista. Yhdysvalloissa ja Iso-Britanniassa kasvunäkymät ovat olleet hyvät. Euroalueen tilanteen taas ennustetaan jatkuvan vaisuna. Vuonna 2014 kasvua kertyi prosentin verran ja vuosi 2015 näyttää vain hiukan paremmalta. Saksan kasvunäkymät ovat heikentyneet ja seuraavien kahden vuoden aikana kasvu jää puoleentoista prosenttiin. Ruotsissa kasvu jatkuu euroaluetta nopeampana.

Korkotasoa pysyi ennätysmatalana vuonna 2014. Sekä lyhyissä että pitkissä koroissa oletetaan aiempaan nähden merkittävästi maltillisempaa nousua koko ennustehorisontille vuoteen 2016 asti. Vuonna 2016 kolmen kuukauden euriborin vuosikeskiarvoksi ennustetaan 0,2 % ja kymmenen vuoden korkoksi 1,2 %.

Suomen vuoden 2014 talouskehitys oli bruttokansantuotteella mitattuna varsin tasaisena, bruttokansan tuote kuitenkin pieneni edellisvuodesta 0,1 prosenttia ja työllisyystilanne heikkeni vuoden kuluessa. Voidaankin siis todeta vuoden 2014 olleen jo kolmas peräkkäinen taantumavuosi Suomen taloudessa. Vuoden 2015 BKT:n kasvuksi ennustetaan 0,9 % ja kasvun ennakoitaan muuttuvan aikaisempaa laajapohjaisemmaksi; yksityinen kulutus lisääntyy hieman ja viennin kasvu jää maailmankaupan kasvua heikommaksi. Vuonna 2016 BKT:n kasvua arvioidaan kertyvän 1,3 %.

Kuluttajahintojen vuosimuutos eli inflaatio oli vuonna 2014 keskimäärin 1,0 %.

(Lähteet: Taloudellinen katsaus, Talvi 2014, Valtiovarainministeriö; Findikaattori.fi, Tilastokeskus)

Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien verotulot kasvoivat edellisestä vuodesta 2,5 prosenttia ja valtionosuudet puolestaan pienenivät -1,3 prosenttia. Verotulojen 516 miljoonan euron kasvu piti verorahoituksen kehityksen lievästi positiivisena. Verorahoituksen kasvu hidastui edellisvuodesta 1,4 prosenttiin.

Kunnista ainoastaan 14 arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi vuonna 2014, kun edellisvuoden tilinpäätöstietojen mukaan vuosikate oli negatiivinen 28 kunnalla. Kokonaisuudessaan vuosikatteen heikkenivät kuitenkin 1,6 prosentilla.

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2014 lopussa 14,9 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 1,1 miljardia euroa. Lainakannan kasvu hidastui edellisvuodesta, jolloin kasvua oli 1,6 miljardia euroa. Asukasta kohden laskettu kuntien lainakanta oli 2 733 euroa, kun vastaava luku oli edellisvuonna 2 542 euroa.

Kuntien toimintakulut ilman liikelaitoksia kasvoivat 1,0 prosenttia. Kasvu hidastui merkittävästi edellisvuodesta, jolloin kasvua oli 3,3 prosenttia. Toimintakuluista palvelujen ostot kasvoivat 3,0 prosentilla, kun taas palkkakulut laskivat lievästi 0,1 prosenttia edellisvuoden tasosta. Kuntien toimintatuotot ilman liikelaitoksia kasvoivat myös edellisvuotta vähemmän. Kasvua niissä oli 1,1 prosenttia.

Vuonna 2014 kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioihin vaikutti kuntalain muutos, joka velvoitti kunnat ja kuntayhtymät yhtiöittämään markkinoilla toimivat liikelaitokset ja muut yksiköt vuoden 2014 loppuun mennessä. Tämän seurauksena muun muassa kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos Manner-Suomen tasolla moninkertaistui edellisvuodesta satunnaisiin eriin merkittyjen kirjanpidollisten voittojen vuoksi. Lisäksi kuntien bruttomääräiset investointimenot ja –tulot kasvoivat huomattavasti edellisvuodesta. Nettoinvestoinnit kasvoivat kuitenkin vain 1,0 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

(Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain, 4. neljännes 2014, helmikuu 2015, Tilastokeskus)

Keskeiset ennusteluvut

	2013* mrd. euroa	2011	2012*	2013*	2014**	2015**	2016**
		määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	201	2,6	-1,5	-1,2	0,1	0,9	1,3
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	78	6,0	1,3	-3,2	0,0	2,6	4,0
Kokonaistarjonta	280	3,5	-0,7	-1,8	0,1	1,4	2,0
Tavaroiden ja palvelujen vienti	76	2,0	1,2	-2,3	1,7	3,3	4,2
kulutus	161	2,0	0,3	0,0	0,1	0,3	0,7
yksityinen	111	2,9	0,1	-0,7	0,0	0,3	0,8
Julkisen	50	-0,1	0,7	1,5	0,3	0,2	0,6
investoinnit	43	4,1	-2,5	-4,8	-4,4	0,9	3,2
yksityiset	34	3,8	-3,3	-6,8	-5,3	1,0	3,9
Julkiset	8	5,4	1,6	4,4	-0,8	0,5	0,4
Kokonaiskysyntä	281	3,4	-0,7	-1,4	-0,3	1,4	2,0
kotimainen kysyntä	204	4,0	-1,4	-1,1	-1,1	0,6	1,2

(Lähde: Taloudellinen katsaus, Talvi 2014, Valtiovarainministeriö)

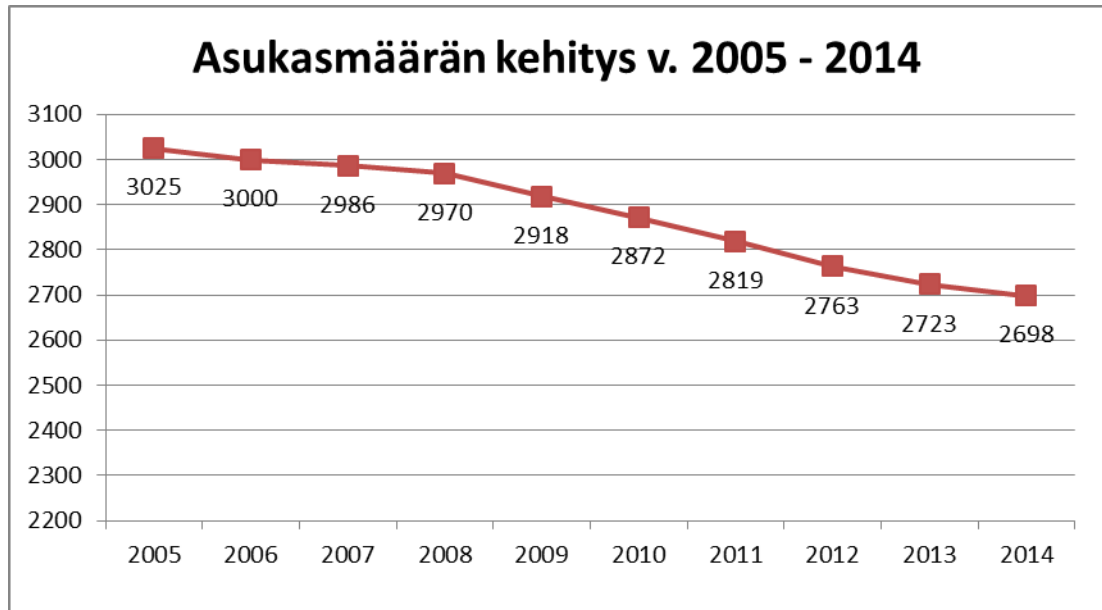
Muut keskeiset ennusteluvut

	2011	2012*	2013*	2014**	2015**	2016**
Palvelut, määrän muutos, %	2,8	0,5	-1,1	0,7	1,3	1,8
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-0,6	-8,4	-2,0	-0,9	1,6	2,2
Työn tuottavuus, muutos, %	1,0	-2,1	0,6	0,6	0,8	1,3
Työlliset, muutos, %	1,1	0,4	-1,1	-0,4	0,1	0,3
Työllisyysaste, %	68,6	69,0	68,5	68,4	68,6	68,9
Työttömyysaste, %	7,8	7,7	8,2	8,6	8,8	8,6
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	3,4	2,8	1,5	1,1	0,8	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %	2,7	3,2	2,1	1,4	1,2	1,5
Vaihtotase, mrd. euroa	-3,5	-3,9	-2,9	-3,2	-2,7	-2,7
Vaihtotase, % BKT:sta	-1,8	-1,9	-1,4	-1,6	-1,3	-1,2
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	1,4	0,6	0,2	0,3	0,1	0,2
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	3,0	1,9	1,9	1,5	0,8	1,2
Julkisyhteisöjen menot, % BKT:sta	54,4	56,3	57,8	58,5	58,5	58,1
Veroaste, % BKT:sta	42,1	42,9	44,0	44,5	44,7	44,7
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, % BKT:sta	-1,0	-2,1	-2,4	-2,7	-2,6	-2,1
Valtion rahoitusjäämä, % BKT:sta	-3,2	-3,7	-3,5	-3,2	-2,5	-2,3
Julkisyhteisöjen bruttovelka, % BKT:sta ¹⁾	48,5	53,0	56,0	58,9	61,1	62,3
Valtionvelka, % BKT:sta	40,5	42,2	44,6	46,6	48,0	48,7

(Lähde: Taloudellinen katsaus, Talvi 2014, Valtiovarainministeriö)

Oman alueen kehitys

Kärsämäellä oli 31.12.2014 2698 asukasta (lähde: Väestörekisterikeskuksen rekisteritilanne 31.12.2014). Vuoden 2013 lopussa asukkaita oli 2723, joten vuoden aikana asukasmäärä väheni 25 hengellä.

Kuva. Asukasmäärän kehitys Kärsämäellä vuosina 2005-2014.

Nivala-Haapajärven seutukunnan väkiluku 31.12.2014 oli 29 586 asukasta. Ppky Selänteen kuntien väkiluvut ovat seuraavat: Haapajärvi 7 482, Reisjärvi 2 899, Pyhäjärvi 5 562 ja Kärsämäki 2 698, yhteensä 18 641. Seutukunnan väkiluku laski edelliseen vuoteen verrattuna 356 asukkaalla. Vuodesta 1995 lukien väkiluku on ollut laskeva. Nivalaa lukuun ottamatta seutukunnan muiden kuntien väestönkehitys oli vuonna 2014 negatiivinen.

Kärsämäen kunnan työttömyysaste oli vuoden vaihteessa 14,9%, vuoden 2013 lopussa se oli 13,4%. Nivala-Haapajärven seutukunnan työttömyysaste oli vuoden vaihteessa 14,1 % ja Pohjois-Pohjanmaalla 16,4 %. Seutukunnan työvoiman määrä on tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan 12 357 henkilöä. Vuoden 2014 lopun tilanteen mukaan työttömyysaste oli Nivalassa 15,2, Haapajärvellä 13,1, Pyhäjärvellä 15,2, Reisjärvellä 9,8.

Vuoden 2013 aikana Kärsämäellä perustettiin 9 yritystä, yritysten poistuman ollessa 6. Suurimmat julkissektorin työllistäjät Kärsämäellä vuonna 2014 olivat Kärsämäen kunta, Ppky Selänne ja Kärsämäen Seurakunta. Seuraavassa taulukossa on esitetty suurimpia yksityisiä työllistäjiä Kärsämäellä.

Suurimpia yksityisiä työllistäjiä Kärsämäellä v. 2014	työpaikkoja
Lujabetoni Oy	35
Saaren Kuljetus Oy	22
Konesilta/Koneselkä Oy	15
Bobmatic Oy	14
Veljekset Huovila Oy	14
A. Tiikkainen Oy	10
Food Hill Oy	10
Keträlän Murske OY	10
Osuukauppa KPO	10
Konepalvelu Honkala Oy	10

Taulukko. Suurimpia yksityisiä työllistäjiä Kärsämäellä (2014)

Yritysten nettolisäys Nivala-Haapajärven seudulla 2014 (2013, 2012)

	Haapajärvi	Kärsämäki	Nivala	Pyhäjärvi	Reisjärvi	yhteensä
Perustettu	21 (32, 30)	9 (18, 14)	42 (46, 40)	18 (22, 30)	18 (15, 9)	108 (133, 123)
Lopetettu	9 (16, 13)	6 (9, 5)	23 (18, 23)	12 (15, 12)	5 (5, 15)	55 (63, 68)
Nettolisäys	12(16, 17)	3 (9, 9)	19 (28, 17)	6 (7, 18)	13 (10,-6)	53 (70, 55)

Taulukko. Yritysten nettolisäys NIHAK:in alueella 2014

2014:

Sarakevalinta	Yrityksen kehittämisavustus				Energiatuki				Yhteensä			
	Käs	Myönnetty		Hyl	Käs	Myönnetty		Käs	Myönnetty		Hyl	
	kpl	kpl	euro	kpl	kpl	kpl	euro	kpl	kpl	euro	kpl	
Nivala-Haapajärven	15	8	1 518 000	7	1	1	73 500	16	9	1 591 500	7	
Haapajärvi	6	3	101 000	3				6	3	101 000	3	
Nivala	4	4	1 382 000					4	4	1 382 000		
Pyhäjärvi	4	1	35 000	3	1	1	73 500	5	2	108 500	3	
Reisjärvi	1			1				1			1	

Taulukko: Seudun kuntiin saadut yritysten investointirahoitukset v.2014

Seutukunnan tulevaisuuden kannalta Pohjois-Suomen suurhankkeet, mm. ydinvoimalan sijoittuminen Pyhäjoelle, olisivat toteutuessaan merkittäviä. Myös kaivostoiminta seutukunnassa on synnyttänyt uusia työpaikkoja. Pyhäjärven Laguna on vahvana vaihtoehtona sijoituspaikaksi eurooppalaiselle hiukkastutkimuksen tutkimuslaboratoriolle. Tällä olisi vaikutuksia myös alueen palvelurakenteeseen.

2014:

Myönnetty avustus	POP ELY-keskuksen kehyksestä		josta aloittavia yrityksiä		Keskipiste-Leader ry:n kehyksestä		josta aloittavia yrityksiä		Yhteensä avustus	Yhteensä kpl
		kpl				kpl				
Haapajärvi	9 850	4	3	52 741	6	3	62 591	10		
Kärsämäki	0			5 591	1		5 591	1		
Nivala	5 700	2	1	18 930	2	1	24 630	4		
Pyhäjärvi				14 400	1	1	14 400	1		
Reisjärvi	35 697	1		26 473	4		62 169	5		
	51 247	7	4	118 135	14	5	169 381	21		

Taulukko: Seudun kuntiin maaseudun kehittämisohjelmasta saadut yritystuet v.2014

	SYV	Yrityskummi	ICT	yhteensä
Haapajärvi	11661	15168	1635	28464
Kärsämäki	1042	9497		10539
Nivala	500	34703	990	36193
Pyhäjärvi	479	1886		2365
Reisjärvi	3704	4933	5805	14442
yhteensä	17386	66187	8430	92003

Taulukko: NIHAK ry:n rahoitukset yrityshankkeisiin v.2014

Vuoden 2013 tilinpäätöstietojen mukaan Pohjois-Pohjanmaan alueen kunnista eniten velkaantuneita olivat Reisjärvi 5 803 euroa/asukas, Raahe 5 544 euroa/ asukas, Nivala 4 681 euroa/asukas, Alavieska 4583 euroa/asukas ja Kärsämäki 4 568 euroa/asukas. Yli 3 000 euroa/asukas: Haapajärvi, Pyhäntä, Sievi, Ylivieska, Pyhäjoki, Alavieska, Oulainen. Lainakanta euroa/asukas oli vuonna 2013 Pohjois-Pohjanmaalla keskimäärin 2 983euroa.

Alueen kunnista valtionosuudet muodostavat merkittävän osan tulopohjasta Haapajärvellä, Kärsämäellä, Nivalassa, Pyhännällä ja Reisjärvellä ja Siikalatvalla. Myös suurimmalla osalla alueen kunnista tuloveroprosentti on yli koko maan tuloveroprosentin tason.

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

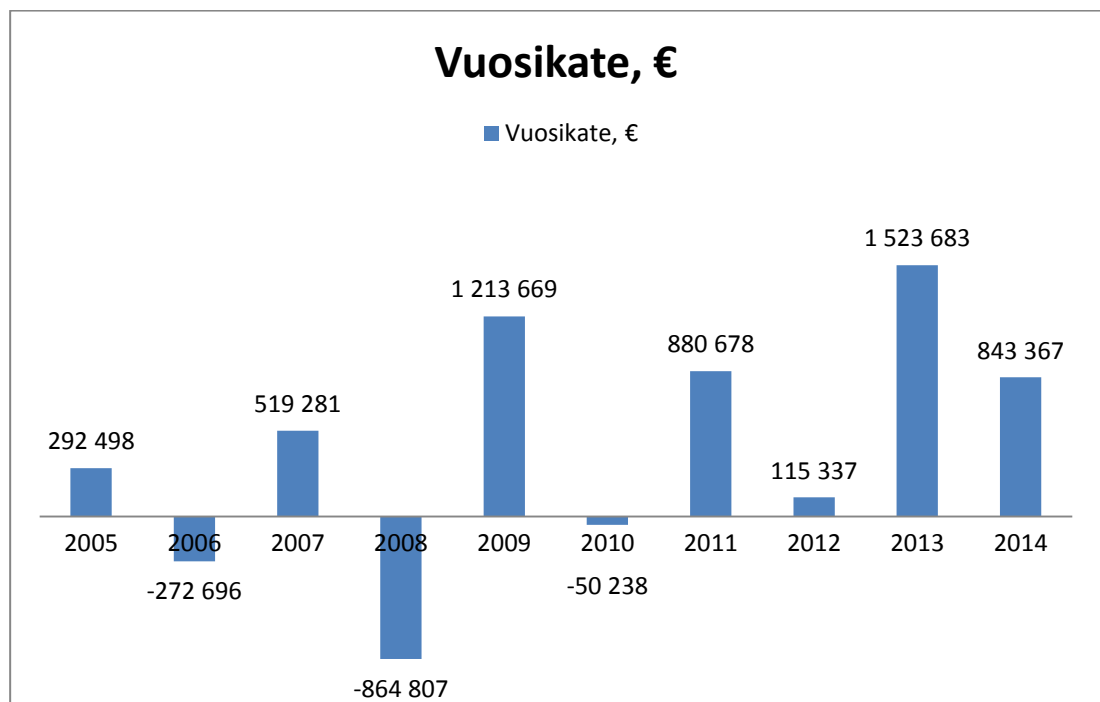
Tuloperusteiden muutokset

Verotuloja kertyi vuonna 2014 yhteensä 7 065 350 euroa, mikä on 861 407 euroa enemmän kuin vuonna 2013. Talousarviomuutoksen jälkeen verotulojen kertymäksi arvioitiin 6 844 000 euroa ja ne toteutuivat 221 350 euroa muutetussa talousarviossa arvioitua suurempina. Kunnallisveroverotuloja kertyi 6 227 826 euroa, mikä on 587 103 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Verotettava tulo kasvoi vuodesta 2012 vuoteen 2013 noin 777 000 euroa. Kiinteistöveroja kertyi 440 321 euroa. Kiinteistövero kertyi 242 209 euroa enemmän kuin vuonna 2013. Yhteisöveron tuotto oli 397 203 euroa, 32 095 euroa enemmän kuin edellisvuonna.

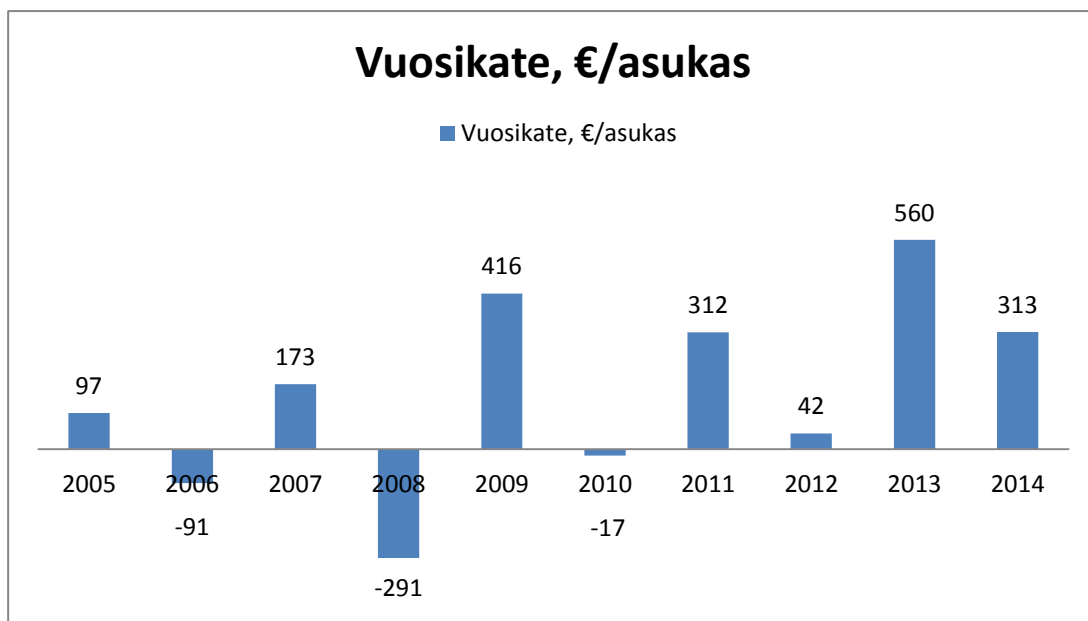
Valtionosuuksia kertyi 10 856 989 euroa. Valtionosuudet kasvoivat edellisestä vuodesta 29 703 euroa. Vuonna 2014 harkinnanvaraista valtionosuutta ei saatu, vuonna 2013 kunta sai 360 000 euron suuruisen harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen.. Valtionosuuksien osuus Kärämäen kunnan tulopohjasta on verrattain suuri. Riippuvuus valtionosuuksista on riski, kun otetaan huomioon tulevat leikkaukset valtionosuuksiin sekä valtionosuusuudistuksen mukanaan tuomat muutokset.

Toiminnan ja talouden muutokset

Tilinpäätös muodostui tuloksen osalta 334 225 euroa ylijäämäiseksi ja 480 488 euroa edellisen vuoden tulosta paremmaksi. Vuosikate oli vuonna 2014 843 367 euroa ja se heikkeni 680 316 euroa edellisvuoteen verrattuna.

Kuva. Vuosikatteen kehitys Kärämäellä 2005– 2014.

Kuva. Vuosikate asukasta kohden Kärsämäellä vuosina 2005 – 2014.

Vuonna 2014 investointimenot olivat 1 670 123 euroa. Suurimpia investointihankkeita ovat vuonna 2014 olleet uuden paloaseman rakentaminen ja laajakaistahanke.

Kunnan lainakanta on 12 826 694 euroa, 4 754 e/asukas. Lainamäärä kasvoi edellisestä vuodesta 387 719 euroa.

Valtuusto päätti 19.12.2013, että Kärsämäen kunta irtisanoo Ppky Selänteen perussopimuksen päättymään 31.5.2014. Kärsämäen kunnan perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut järjestetään 1.1.2015 alkaen kokonaisulkoistuksena valtuuston 4.2.2014 päätöksen mukaisesti.

Valtuusto päätti 25.11.2014 ulkoistaa kunnan ruokahuolto- ja siivouspalvelut.

Tilinpäätös muodostui tuloksen osalta 334 225 euroa ylijäämäiseksi, vuoden 2014 alkuperäinen talousarvio oli ylijäämäinen 5 080 euroa. Vuoden aikana tehtyjen talousarviomuutosten, yhteensä – 29 490 euroa, jälkeen lopullinen talousarvio oli alijäämäinen 24 410 euroa.

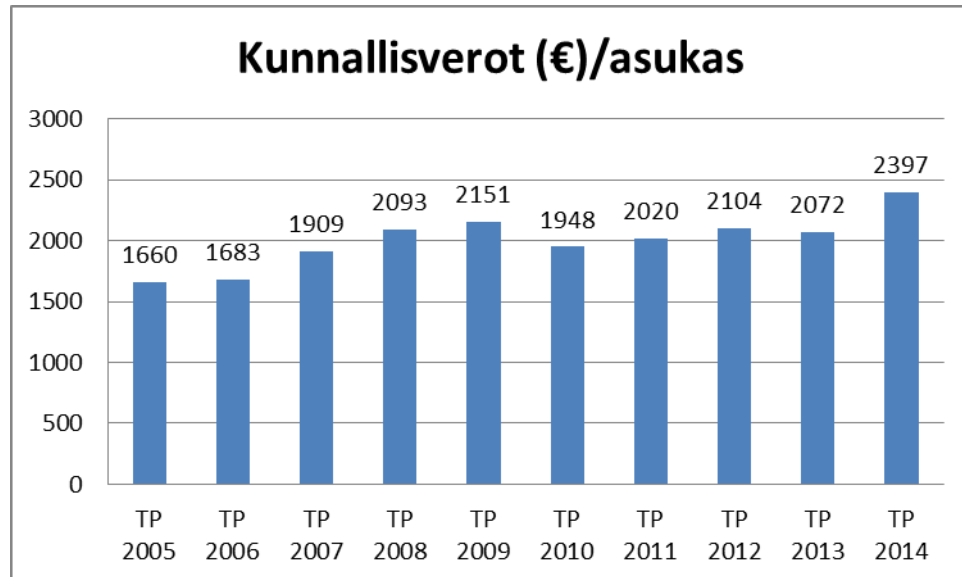
Poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Käyttötaloudessa kunnanhallituksen alaisen toiminnan kustannukset ylittyivät kokonaisuutena 6 418 euroa. Suurin ylitys oli Selännepalveluissa, 54 991 euroa, Elinkeino-toimessa ylitystä oli 8 874 euroa.

Käyttötalouden osalta talousarvio alittui nettomääräisesti seuraavasti: Sivistystoimi: 232 516 euroa, vapaa-ajanlautakunta: 47 907 euroa, tekninen toimi: 224 201 euroa.

Rahoitustuottojen ja –kulujen toteuma oli yhteensä 358 744 euroa muutettua talousarviota heikompi.

Investoinnit alittuivat kokonaisuudessaan 1 355 993 euroa muutettuun talousarvioon verrattuna.

Kuva. Tulovero asukasta kohden vuosina 2005 - 2014.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan tilikauden tulokseksi muodostui 334 225 euroa, alkuperäisessä talousarviossa tulos oli 5 080 ja talousarviomuutosten jälkeen – 24 410 euroa. Tilikauden tulosta parantavat ennakoitua paremmin toteutuneet verotulot sekä toimintakulujen arvioitua pienempi toteuma.

Valtuusto asetti vuoden 2014 talousarvion valmistelun yhteydessä tavoitteeksi nollatuloksen, niin vuodelle 2014, kuin myös suunnitelmavuosille 2015 ja 2016. Valtuuston 16.12.2014 hyväksymä vuoden 2015 talousarvio on ylijäämäinen niin talousarviovuoden, kuin suunnitelmavuosienkin osalta. Tavoitteena on saada kunnan talous pysyvästi tasapainoon. Jotta valtuuston hyväksymä taloussuunnitelman tavoitteena oleva tilikausien nollatulos voidaan saavuttaa, edellytetään kuluvalle tilikaudella sekä suunnitelmavuosilla erittäin maltillista toimintamenojen kasvua.

Tuloslaskelman tasapainolle haasteita seuraaville vuosille asettavat niin verotulojen kehitys, kuin muutokset valtionosuusperusteissa. Valtionosuusjärjestelmän uudistamista koskeva lainsäädäntö on tullut voimaan vuoden 2015 alusta. Kuntakohtaisten laskelmien mukaan uuden järjestelmän mukaiset valtionosuudet ovat Kärsämäen kunnan osalta lähes 400 000 euroa, 142 euroa/asukas pienemmät vuoden 2014 tasoon verrattuna. Muutos astuu voimaan vaiheittain, kolmen vuoden siirtymäaikana kuntien

valtionosuuksia tasataan järjestelmämuutoksen tasauksella. Valtionosuusjärjestelmän muutos pienentää kunnan taloudellista liikkumavaraa entisestään tulevina vuosina. Kunnan lainamäärä kääntyyne laskuun tulevina vuosina, tähän vaikuttaa erityisesti investointien määrän väheneminen, lähivuosina ei ole näkyvissä mittavia investointitarpeita uuden paloaseman rakentamisen jälkeen.

Kunnan työllisyystilanteen ja työpaikkaomavaraisuuden paranemisesta on toiveita Lujabetoni Oy:n aloitettua betonielementtitehtaan toiminnan teollisuusalueella. Tämän toivotaan luovan positiivista kehitystä mm. työllisyyden, verotulojen kertymän ja muiden heijastusvaikutusten osalta.

Elinkeinoelämän edellytysten parantamiseen liittyy tulevina vuosina mm. kaavoituksen tarkastelu ja ajantasalle saattaminen.

Tulevien vuosien kehitystä tulevat myös viitoittamaan muutokset sosiaali- ja terveyspalveluissa. Sote-uudistusta valmisteltiin eduskunnassa koko 2011-2014 vaalikausi, mutta Sote-rakennelakia ei hyväksytty, johtuen mm. perustuslaillisista ongelmista.

Kärsämäen kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut on ulkoistettu kokonaisulkoistuksena 7 vuoden sopimuskaudeksi 1.1.2015 alkaen. Sote-palveluiden ulkoistuksen tavoitteena on säilyttää sote-palvelut lähipalveluina ja parantaa niitä entisestään sekä säilyttää alan työpaikat kunnassa, ratkaisulla haetaan myös taloudellista säästöä ja kustannusten ennustettavuutta.

Kunnan tulevaisuudennäkymiin liittyvät haasteet koskevat erityisesti konsernin tytäryhtiöiden taloudellista tilannetta. Lähitulevaisuudessa taloudeltaan vaikeuksissa olevien tytäryhtiöiden talouden tervehdyttämiseen on käytettävä panostuksia.

1.6 Kunnan henkilöstö

Henkilöstötilinpäätös antaa tiivistettyä tietoa henkilöstöön liittyvissä asioissa.

Henkilöstön määrä 31.12.2014

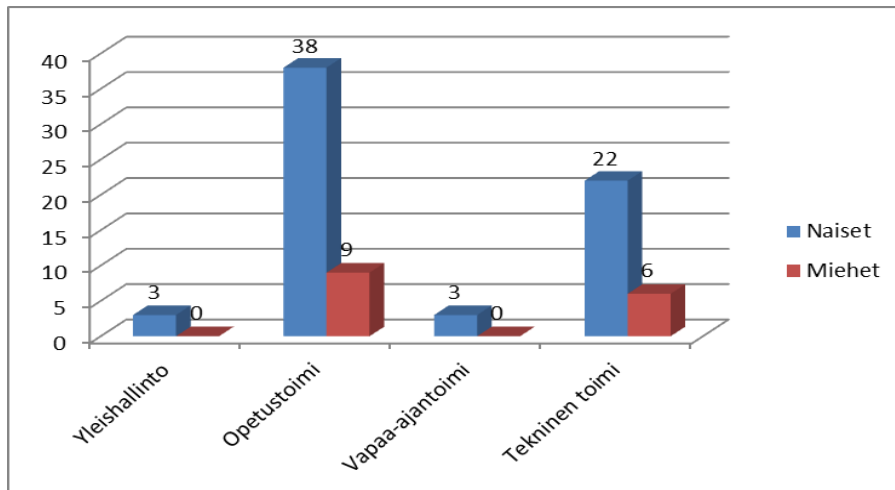
Seuraavassa taulukossa on esitetty tilanteessa 31.12.2014 kunnassa olleen henkilöstön määrä. Yhteensä henkilökunnan lukumäärä oli 102 henkilöä. Vakinaiseen henkilökuntaan sisältyvät myös esim. työ/ virkavapaalla 31.12. olleet henkilöt.

	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yhteensä
				2014	2013
Hallinto	3	3		6	7
Opetustoimi	47	11		58	50
Vapaa-aikatoimi	3	3		6	11
Tekninen toimi	28	4		32	33
	81	21	0	102	101

Taulukko. Henkilökunnan määrä 31.12.2014.

Henkilökunnan sukupuolijakauma

Vakinaista henkilökuntaa on 81, naisia 66 ja miehiä 15. Henkilöstöstä 81,42 % on naisia ja 18,52 % miehiä.

Taulukko: Vakinaisen henkilökunnan sukupuolijakauma

Vakinaisen henkilökunnan ikäjakauma ja keski-ikä

Suurin ikäjakauma on 55-59 -vuotiaat, joihin kuuluu 21 työntekijää eli 25,9 % vakinaisesta henkilökunnasta. Alle 50-vuotiaita on 33 eli 40,7 %.

	Ikäryhmä/henkilölukumäärä								Yhteensä
	- 30	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 -	
Hallinto			1			1		1	3
Opetustoimi	3	3	3	5	8	8	12	5	47
Vapaa-ajan toimi					1		1	1	3
Tekninen toimi			2	2	5	7	8	4	28
Yhteensä	3	3	6	7	14	16	21	11	81

Taulukko: Vakinaisen henkilökunnan ikäjakauma 31.12.2014

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 51,5 vuotta. Vakinaisen henkilöstön ikääntyminen on huomioitava henkilöstöpoliittisia ratkaisuja suunniteltaessa.

	2014	2013
Hallinto	50,0	51,3
Opetustoimi	50,8	51,9
Vapaa-ajan toimi	55,3	54,3
Tekninen toimi	52,5	51,9
Yhteensä	51,5	52,0

Taulukko: Vakinaisen henkilökunnan keski-ikä osastoittain

Eläköityminen

län perusteella eläkkeelle voi jäädä joustavasti 63-68 ikävuoden välillä tai tietyissä tapauksissa ennen 63 vuoden ikää. Seuraavassa taulukossa on esitetty Kevan eläkepoistumaennuste henkilöstöistä, jotka täyttävät vanhuuseläkeikänsä vuoteen 2025. Vuoden 2014 aikana eläköityi 4 henkilöä.

Vuosi	Yhteensä
2015	4
2016	2
2017	4
2018	1
2019	3
2020	3
2021	1
2022	7
2023	1
2024	1
2025	1

Taulukko: Henkilökunnan laskennallinen eläköityminen 2015-2025

Eläkemaksut

Palkkaperusteista eläkemaksua maksavat sekä palkansaaja että työnantaja kaikesta työstä, josta karttuu eläkettä. Palkkaperusteisen eläkemaksun lisäksi työnantajat maksavat varhaiseläkemenoperusteista maksua ja osa työnantajista eläkemenoperusteista maksua. Eläkemenoperusteinen maksu perustuu maksussa oleviin, ennen vuotta 2005 karttuneisiin eläkkeisiin.

Eläkemaksut 2014	Euroa
Varhemaksu	18 280
Eläkemenoperusteinen maksu	533 690

Taulukko: Työnantajan eläkemaksut

Henkilökunnan vaihtuvuus

Vakinaisen henkilökunnan virka-/työsuhteita päättyi kertomusvuonna 5, joista 4 eläköitymistä ja 1 irtisanoutuminen.

Vakinaiset	Lukumäärä	Vaihtuvuus%
Alkaneet palvelussuhteet	3	3,6
Päättyneet palvelussuhteet	5	6,0

Taulukko: Henkilökunnan vaihtuvuus

Osaamisen kehittäminen

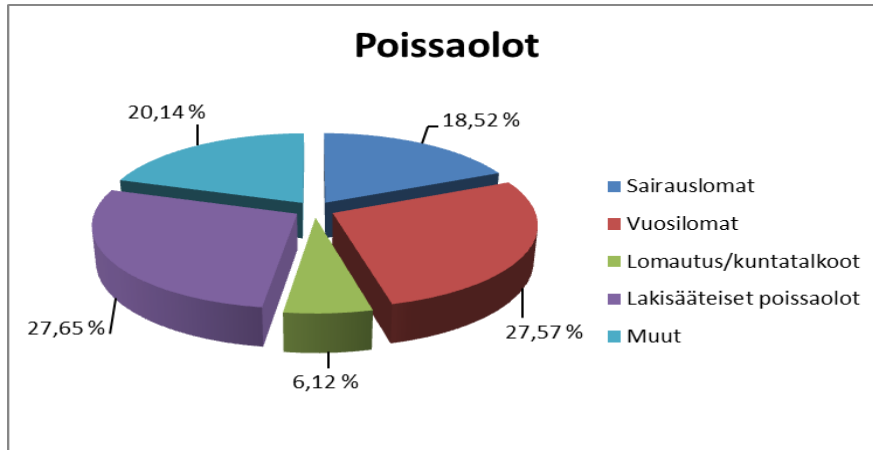
Ammattiyhdistys- ja muihin koulutuksiin osallistui 17 henkilöä yhteensä 47 päivää, opintovapaalla 3 henkilö yhteensä 614 päivää.

	Henkilöt	Päivää
Ammattiyhdistyskoulutus	3	18
Koulutus	14	29
Opintovapaa	3	614

Taulukko: Koulutuksiin osallistuminen

Poissaolot

Koko henkilöstön poissaolopäiviä kertyi yhteensä 7602 kalenteripäivää. Sairauspoissaoloja 1408 päivää, vuosilomia 2096 päivää, lomautus/kuntatalkoopäiviä 465 päivää, lakisääteisiä poissaoloja (mm. hoito-, äitiys-, isyys-, tilapäiset hoitovapaat ja opintovapaat) 2102 päivää ja muita poissaoloja 1531 päivää (mm. palkattomat työ- ja virkavapaat, ylityö-, koulutus- ja kuntoutusvapaat)

Taulukko: Poissaolot syyn mukaan

Terveysperusteisia poissaoloja ovat työntekijän sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot. Vuonna 2013 sairauspoissaoloja oli 1195 kalenteripäivää.

	kalenteri- päiviä	poissaolo- tapauksia	kalenteripv/ tapaus	kalenteripv/ henkilö	hlöä
Hallintotoimi	7	3	2,3	3,5	2
Opetustoimi	912	95	9,6	26,8	34
Vapaa-ajan toimi	42	3	14,0	21,0	2
Tekninen toimi	447	67	6,7	16,6	27
Yhteensä	1408	168	8,4	21,7	65

Taulukko: Henkilökunnan sairauspoissaolot 2014

Terveysperusteiset poissaolot, kalenteripv	Hallinto	Opetustoimi	Vapaa-ajan toimi	Tekninen toimi
1 - 3	7	89	2	41
4 - 10		59	8	98
11 - 60		249	32	119
61 - 90		135		189
91-180		107		
181-		273		
Yhteensä	7	912	42	447
Em. poissaoloista:				
työtapaturmat		10		67

Taulukko: Sairauspoissaolojen kestot 2014

Henkilöstökulut	2014	2013
Tuloslaskelman mukaan	4 722 615	4 703 589
Aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	4 795	39 131
Yhteensä	4 727 410	4 742 719

Taulukko: Henkilöstökulut vuosina 2013 - 2014

Työterveyshuolto ja työkykyä ylläpitävä toiminta

Työterveyshuollon palvelut on ostettu ppky Selänteen työterveyshuolloilta. Työterveyshuollon tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työympäristö ja hyvin toimiva työyhteisö, työperäisten sairauksien ehkäisy sekä työ- ja toimintakyvyn edistäminen. Tavoitteena on myös kunnallisen palvelutuotannon tuloksellisuuden edistäminen ja henkilöstön työelämän laadun parantaminen antamalla vaikutusmahdollisuuksia omaa työtään ja työyhteisöään kokevien päätösten valmisteluun. Vaikutuskanavana on yhteistyötoimikunta. Yhteistyötoimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana 11 kertaa.

Työtapaturmia oli kaksi, joista kertyi sairauspäiviä 77 ja maksettuja korvauksia 7 742 euroa.

Kunnanhallitus on 10.9.2012 § 252 päättänyt erityistyölasien hankinnasta työnantajan kustannuksella. Korvaus on 100 euroa kehyksistä ja määritetyt linssit.

Henkilöstön työhyvinvointia on tuettu antamalla mahdollisuus työnantajan kustantamaan kuntosalikäyntiin kerran viikossa tammi-toukokuun ja syys-marraskuun aikana. Virkistäytymispäiviä järjestetään 1-2 kertaa vuodessa.

	2014	2013
Terveystarkastukset yhteensä	151	58
lääkärit	28	28
terveydenhoitajat	74	26
fysioterapeutti	44	0
psykologit	5	4
Sairaanhoitokäynnit yhteensä	657	631
lääkärit	257	263
terveydenhoitajat	397	368
fysioterapeutti	2	0
psykologit	1	0
Työpaikkaselvitykset yhteensä, tuntia	2	18
lääkärit		0
terveydenhoitajat		10
fysioterapeutit	2	8

Taulukko: Työntekijöiden työterveyshuollon tapahtumat 2013 - 2014

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta

Valtuusto asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet päävastuualueille vuosittain talousarviossa. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kolme kertaa vuodessa, joista viimeinen on toimintakertomus.

Henkilöstöriskit

Henkilöstöhallinnon sisäisessä tarkkailussa ja suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota mahdollisiin henkilöstöriskeihin. Avainhenkilöille luodaan varahenkilöjärjestelmä, mikä on toimialueen päällikön vastuulla.

Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 51,5 vuotta. Eläköityvien määrä ajalla 2015-2025 on 28 henkilöä, eli 35 % kunnan vakituisesta henkilöstöstä. Eniten eläköityviä on opetus- ja vapaa-aikatoimessa. Henkilöstön rekrytoinnista ja palkkauksesta päätetään kunnan hallintosäännön mukaisella tavalla. Johtoryhmän viranhaltijoiden sijaisuudet on todettu hallintosäännössä. Palkkauksesta päätettäessä otetaan huomioon alan virka- ja työehtosopimuksen määräykset ja kunnanhallituksen mahdollisesti antamat ohjeet. Kunta on liittynyt vuonna 2013 Kuntarekry- rekrytointipalveluun, jota käytetään henkilöstö hankinnassa. Rekrytointiohjelmalla on hyvä peitto.

Työntekijöiden pitkittyvät sairauspoissaolot aiheuttavat myös henkilöstöön liittyvän riskin. Sairauspoissaolojen riskin pienentämiseksi työterveyshuolto tekee 3-5 vuoden välein työpaikkakäynnit, joissa kartoitetaan työpaikan fyysiset, kemialliset ja biologiset altisteet, psyykkiset sekä fyysiset kuormitustekijät ja tapaturmavaarat. Ikäryhmätarkastukset tehdään 45, 50, 55, 60 ja 65 vuotta täyttäneille. Työntekijöille, joilla todetaan alentunut työkyky, ohjataan paikalliseen kuntoutukseen ja/tai Kelan (ASLAK- ja TYK-kurssit).

Tapaturmien torjunta ja vaaratilanteiden ehkäisy toteutuu Kärsämäen kunnan yleisten toimintaohjeiden työpaikoilla esiintyviin tilanteisiin –ohjeen mukaisesti (Työsuojelutoimikunta, 2013) Työsuojelutoimikunta yhdessä työterveyshuollon kanssa laatii kunnan henkilöstölle työsuojeluhuollon toimintasuunnitelman, joka kolmen vuoden välein tarkistetaan. Työntekijän erityisissä ongelmissa työnjohdolla on käytössä ”Varhaisen tuen malli” -opas, jonka kunnanhallitus on hyväksynyt 16.5.2011

Sairauspoissaolojen seuranta on hallinnon alan johtavalla viranhaltijalla ja viranhaltijalla, joka myötäilee henkilöstölle sairauspoissaoloja. Työnantajan on myös ilmoitettava työterveyshuoltoon työntekijän pitkistä sairauspoissaoloista viimeistään silloin kun poissaolo on jatkunut 30 vrk ajan. Työterveyshuollon on viimeistään 90 sairauspäivän (arkipäiviä) jälkeen arvioitava jäljellä oleva työkyky. Kuukauden välein lähetetään työterveyshuoltoon yli kuukauden kestäneet sairauspoissaolot.

Taloustriskit

Yleisen taloustilanteen kehitysnäkymät ovat edelleen epävarmat, eikä jo kahden vuoden ajan vallinneen taantuman odoteta kääntyvän suuresti parempaan kuluvaan vuoteen aikana. Valtion talouden tasapainottamisesta seuraavilla toimilla sekä lainsäädännön muutoksilla ja kuntien lakisääteisten velvoitteiden lisäämisellä on oma vaikutuksensa kunnan talouteen. Hallituksen kehysneuvotteluissa on valtion talouden tasapainottamiseksi esitetty 3-7 miljardin euron säästöohjelmaa. Kuntien jo päätetyt leikkaukset ovat yhteensä 6,6 miljardia euroa 2012-2017.

Kunnan antamien takausten jäljellä olevan pääoman määrä 31.12.2014 oli 7,4 milj. euroa. Tytäryhtiöiltä ei ole pääsääntöisesti vaadittu vastavakuutta, muilta pääsääntöisesti on edellytetty takaukselle vastavakuus. Kärämäen kunnan lainakanta 31.12.2014 on 12 826 694,05 euroa, lainasalkkuun sisältyy merkittävä korkoriski suurimman osan kunnan lainoista ollessa sidottuna lyhyisiin korkoihin, jolloin ne ovat alttiina markkinakorkojen vaihteluille.

Kunnan sijoitustoiminnassa noudatetaan valtuuston hyväksymiä periaatteita. Valtuusto on hyväksynyt kunnan sijoitussuunnitelman 30.10.2012. Kunnan sijoitussalkku oli 2014 lopussa kirjanpitoarvoltaan 7,3 milj. euroa. Sijoitusten tuottoon liittyvä riski kytkeytyy maailmantalouden epävakauteen. Kunnan varallisuuden hoitaja kilpailutetaan kerran valtuustokaudessa.

1.8 Ympäristötekijät

Kunnassa ei ole tarvetta jätevedenpuhdistamon laajalle peruskunnostukselle tai päästökauppaa harjoittavaa yritystoimintaa. Kunnassa ei ole myöskään sattunut laajoja veden, maahan tai ilmaan kohdistuneita ongelmapäästöjä.

2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kunnanhallitus on antanut vuoden aikana lausuntoja korkeimmalle hallinto-oikeudelle, markkinaoikeudelle ja hallinto-oikeudelle kunnallisvalituksista, jotka oli tehty valtuuston tai kunnanhallituksen päätöksistä. Valitukset ovat olleet seurausta kunnan päätöksestä ulkoistaa sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut. Kunnallisvalitukset eri oikeusasteissa on hylätty. Markkinaoikeus kumosi kunnanhallituksen hankintapäätöksen sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen ulkoistuksesta. Kunnanhallitus on kilpailuttanut sote-palvelujen hankinnan uudelleen. Vuoden aikana hallinto-oikeudet hylkäsivät tai jättivät tutkimatta yhteensä yhdeksän valitusta. Jatkovalituksia hallinto-oikeuden päätöksistä tehtiin neljä kappaletta. Kunnanhallitus valitti valtioneuvoston päätöksestä 8.5.2014 korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jolla ei ollut huomautettavaa valtioneuvoston päätöksestä. Kunnanhallituksen tai valtuuston päätöksistä ei ole hallinto-oikeuksissa ratkaisua odottavia päätöksiä. Teknisen lautakunnan tiejaos on tielautakunnan toimituksessa ratkaissut yksityistielain mukaisen valituksen. Tiejaoksen päätöksestä huhtikuussa 2014 on valittu maa- ja metsätalouden lautakuntaan, joka on maaliskuussa 2015 pysyttänyt tielautakunnan päätöksen voimassa. Opetustoimen lautakunnan päätöksestä lomauttaa opettajat on seitsemän kunnallisvalitusta hallinto-oikeudessa.

Sisäisen valvonnan toteutusta ohjaavat kunnanhallituksen 20.1.2013 vahvistamat sisäisen valvonnan ohjeet. Kunnan valvonta jakaantuu ulkoiseen valvontaan ja sisäiseen valvontaan. Ulkoisen valvonnan tärkein osa on tilintarkastus, jota toteuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäinen valvonta on organisaation johtamista, joka kattaa koko organisaation. Riittävän ja toimivan sisäisen valvontajärjestelmän luomisesta, ohjeistuksesta, ylläpitämisestä ja seurannasta vastaa kunnanhallitus. Jokainen viranhaltija vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta, jolla varmennetaan mm. määräysten noudattaminen ja toiminnan tuloksellisuus. Erityinen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta on tilivelvollisilla. Ulkoinen ja sisäinen valvonta muodostavat yhtenevän toisiaan täydentävän ja kattavan valvontajärjestelmän. Kunnan tilintarkastaja antaa tarkastuskertomuksessaan lausunnon sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta.

Sisäisen valvonnan keskeisiä osa-alueita ovat:

- strateginen suunnittelu. Valtuusto on vahvistanut kunnan strategian vuosille 2011–2015
- taloussuunnitelma ja talousarvio, jotka valtuusto käsittelee vuosittain joulukuussa
- toiminnan ja talouden raportointi, jota toteutetaan kunnanhallituksen vuosittain vahvistamien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden puitteissa
- johtamisjärjestelmä, joka on määritetty pääosin kunnan hallinto- ja toimintasäännössä
- hyvä hallintotapa, jonka keskeinen elementti on julkisuusperiaatteen noudattaminen
- henkilöstöhallinto
- riskien tunnistaminen ja hallinta
- lakien, ohjeiden ja määräysten noudattamisen valvonta

Hallintokunnissa on tunnistettu, että sisäinen valvonta on osa jokapäiväistä toiminnan johtamista. Tätä kautta parannetaan toiminnan tehostumista ja kunnan tuottavuuden paranemista.

Riskikartoitukset ja riskien hallintasuunnitelmat

Riskienkartoitus tehdään vakuutusyhtiöiden vaihdon yhteydessä kerran valtuustokaudessa. Turvallisuussuunnitelmat on tehty. Kiinteistöissä on käytössä murtohälytysjärjestelmät.

Kunnan riskien hallinta sisältää riskien kartoituksen, analysoinnin ja hallintasuunnitelman. Hallintasuunnitelma pitää sisällään seuraavat osiot:
toimintaketjujen ns. vaarallisten työyhdistelmien varmistus
henkilöstöriskien hallinta
omaisuusriskien hallinta
tietoturvallisuusriskien hallinta

Sisäisen valvonnan raportti annetaan kunnanhallitukselle edelliseltä vuodelta seuraavan vuoden alussa, johon on koottu kunnanjohtajan, kunnansihteerin ja lautakuntien laatimat selvitykset. Kunnanvaltuustolle sisäinen valvonnan havainnoista ja toimivuudesta raportoidaan kunnan tilinpäätöksessä. Sisäisen valvonnan raportin käsittely vuodelta 2014 on kunnanhallituksessa 30.3.2015.

Kunnan talousarvion- ja verotulojen toteutuminen, työttömyys, asukasluku sekä varainhoitajan raportti raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle. Tytäryhtiöiden raportointia toteutetaan kolme kertaa vuodessa.

Kunnan ja kunnan konsernin tyttärien osavuosikatsaus annetaan kaksi kertaa vuodessa kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Osavuosikatsaukset ovat 1.1.- 30.4. ja 1.1. - 31.8 ja tilinpäätös 1.1. - 31.12.

Määräaikaisten palvelussuhteiden ketjutetut palvelussuhteet syntyvät, kun määräaikaisuudelle on olemassa oleva peruste. Määräaikaisiin sopimuksiin on ohjattu merkittävään määräaikaisuuden peruste.

Valtuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset tavoitteet on pääsääntöisesti saavutettu ja niistä on raportoitu tilinpäätöksen kohdassa talousarvion toteutuminen. Talousarvion tilikauden ylijäämä on -24 410 euroa ja tilinpäätöksen mukainen tilikauden ylijäämä on 389.110 euroa (luvut eivät sisällä tyttäriä).

Tietoturvallisuus

Kunnanhallitus on 12.10.2011 päättänyt tietoturvallisuusorganisaatiosta ja tietoturvalisuusohjeista, joita jokainen tietotyötä tekevä on velvollinen noudattamaan. Tietoturvallisuus ja siihen liittyvä riskienhallinta ovat muodostuneet entistä tärkeämmiksi mm. koska palvelutoiminnan riippuvuus atk-järjestelmien katkottomasta ja virheettömästä toiminnasta kasvavat jatkuvasti, yleiset tietosuojavaatimukset ja talouden riskien mahdollisuus lisääntyvät. Tietoturvallisuuden seuranta kuuluu osana esimiesvastuu-

seen, ja sen on oltava jatkuvaa organisaation kaikilla tasoilla. Tietoturvatarkastus on tehty 2012.

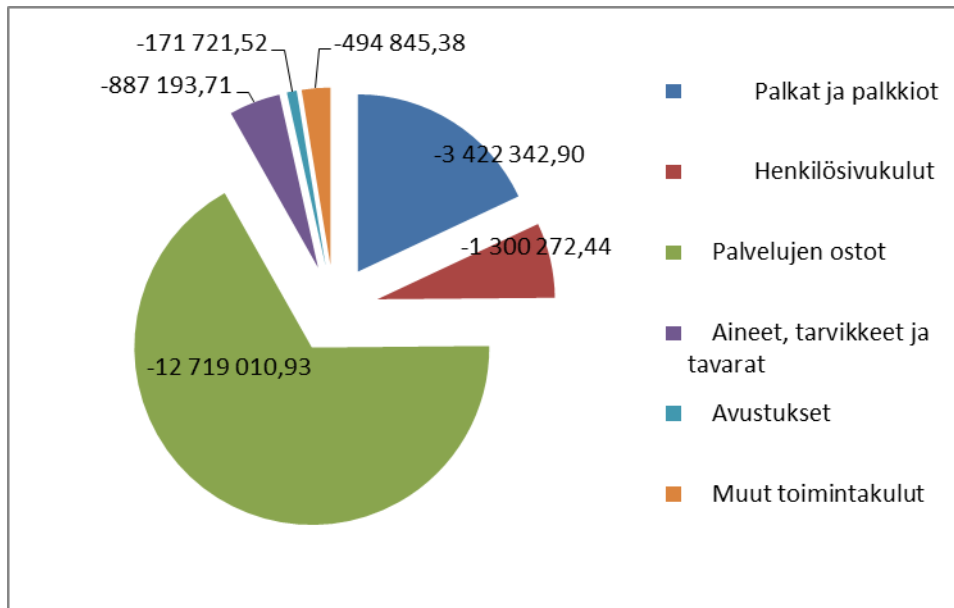
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tässä esitettyssä tuloslaskelman tarkastelussa on otettu huomioon vain ulkoiset tulot ja menot.

Toimintatuotot olivat vuonna 2014 1 853 159 euroa. Ne vähentyivät 429 821 euroa (-18,83%) edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuotoissa myyntituottoja kertyi 132 389 euroa edellisvuotta vähemmän. Maksutuotot kasvoivat 10 120 euroa. Tuet ja avustukset vähenivät puolestaan 16 025 euroa. Muut toimintatuotot vähenivät 291 527 euroa. Muissa toimintatuotoissa vuokratuottoja kertyi 37 846 euroa edellisvuotta vähemmän. Käyttöomaisuuden myyntivoittoja ei kertynyt vuonna 2014, kun ne edellisvuonna olivat 107 247 euroa. Muut tuotot pienenevät 139 609 euroa. Vuoden 2013 tilinpäätöksessä kirjattiin kunnan metsätilojen ja muiden kiinteistöjen myynnistä kertyneitä tuottoja.

Toimintakulut olivat vuonna 2014 18 995 387 euroa. Ne vähenivät 127 123 euroa (-0,7%) verrattuna edelliseen vuoteen. Palkat ja palkkiot olivat vuonna 2014 3 422 343 euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 25 491 euroa, 0,8%. Henkilösivukulut olivat vuonna 2014 1 300 272 euroa, 8 550 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Palvelujen ostot olivat vuonna 2014 -12 719 011 euroa, mikä on edelliseen vuoteen verrattuna 391 109 euroa vähemmän. Aineiden ja tarvikkeiden ostot olivat puolestaan 887 194 euroa, 21 457 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Vuonna 2014 avustuksia myönnettiin 171 722 euroa, 58 231 euroa (51%) enemmän kuin edellisvuonna, kasvaneen avustussumman taustalla on kuntalaisille vuonna 2014 myönnetty laajakaisetaseteli. Muut toimintakulut olivat vuonna 2014 494 845 euroa, 193 171 euroa (64%) edellisvuotta enemmän.

Kuva. Toimintakulut erittäin vuonna 2014.

Vuoden 2014 toimintakate oli -17 142 228 euroa. Toimintakate heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 1,8%, 302 698 euroa. Toimintakate on tuottojen ja kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$.

Tämä tunnusluku oli vuonna 2014 9,76 % ja edellisvuonna se oli 11,94 %

Verotulot ovat vuonna 2014 yhteensä 7 065 350 euroa. Verotulot kasvoivat edellisvuodesta 13,88% (861 407 euroa). Kunnallisvero tuotti 6 227 826 euroa, kasvua edelliseen vuoteen 10,41% (587 103 euroa). Vuonna 2014 yhteisövero tuotti 397 203 euroa, kasvua edelliseen vuoteen 8,8 % (32 095 euroa). Kiinteistövero tuotti vuonna 2014 440 321 euroa, kasvua edelliseen vuoteen 122,3% (242 199 euroa).

Vuoden 2014 tuloveroprosentti oli 21,50 % ja kiinteistöveroprosentit olivat: yleinen veroprosentti 0,85 %, vakituiset asunnot 0,50 %, muut asuinrakennukset 1,10 %, voimailaitos 2,85 % ja yleishyödylliset yhteisöt 0,00 % ja rakentamattomat tontit 3,00 %.

Valtionosuudet olivat vuonna 2014 yhteensä 10 826 989 euroa ja kasvua edellisvuoteen tapahtui 0,3 % (29 703 euroa). Kunnan peruspalvelujen valtionosuus mukaan lukienerotulojen tasauksen oli 11 138 959 euroa. Peruspalvelujen valtionosuus kasvoi edellisvuodesta 639 950 euroa, 6,0%.

Kunnan saamaan kokonaisvaltionosuuden määrään vaikuttavat lisäksi muu kuin ns. yhtiöputkeen kuuluva opetus ja kulttuuritoimi. Tähän luetaan perusopetuksesta mm. lisäopetus, kansalaisopisto ja liikunta- ja nuorisotyö. Yhden putken ulkopuoliseen ope-

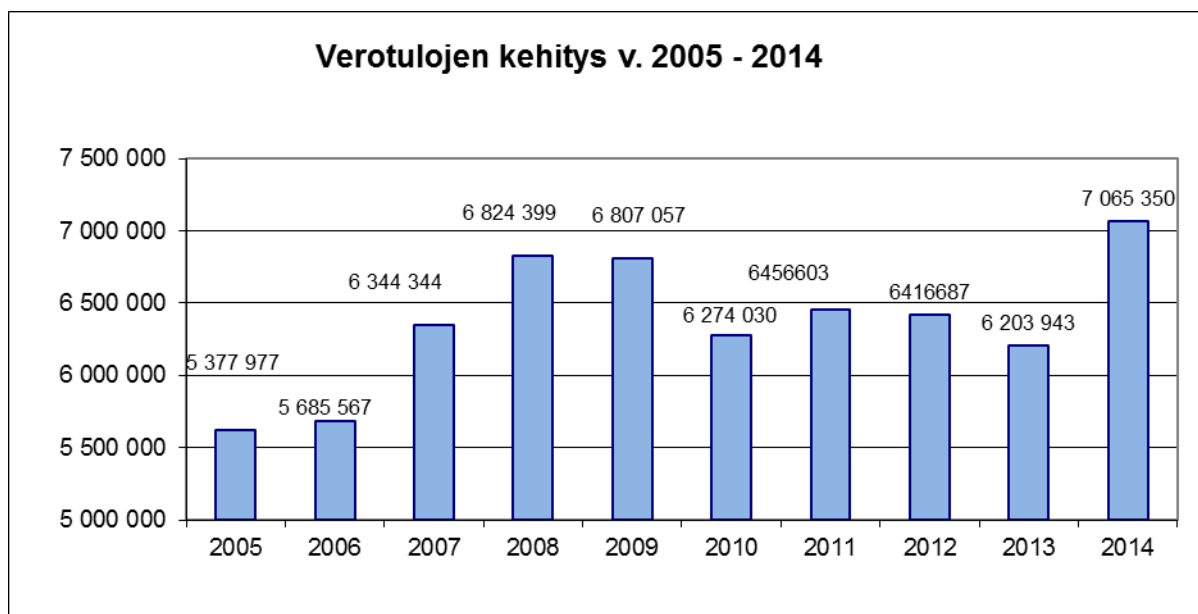
tus- ja kulttuuritoimeen luetaan ylläpitäjäjärjestelmä (lukio, ammatillinen koulutus, ammattikorkeakoulu). Ylläpitäjäjärjestelmässä on oma erillinen asukaskohtainen rahoitusosuus, joka vähentää kunnan valtionosuutta. Vuonna 2014 ”muut opetus- ja kulttuuritoimen” valtionosuuskertymä oli -281 970 euroa, 45 211 euroa heikompi kuin edellisvuonna.

Kärsämäen kunta ei saanut vuonna 2014 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

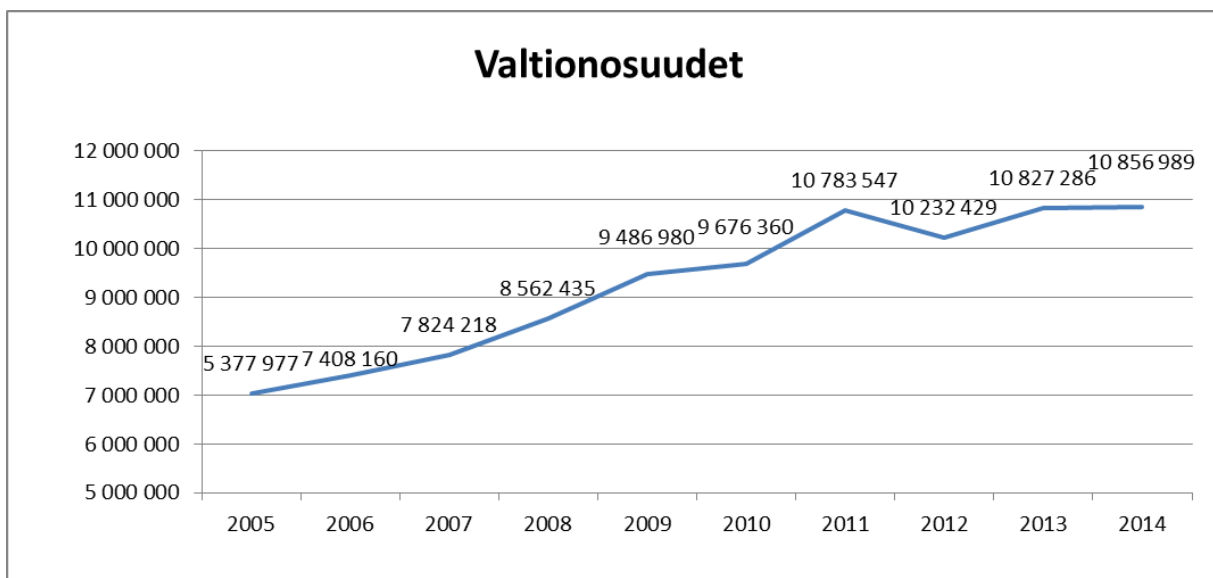
Seuraavassa on esitetty taulukkona verotulojen ja valtionosuuksien kehitys Kärsämäen kunnassa vuosina 2010 -2014 ja havainnollistettu kuvana vuosina 2005 – 2014.

Taulukko: Valtionosuudet ja verotulot vuosina 2010 – 2014

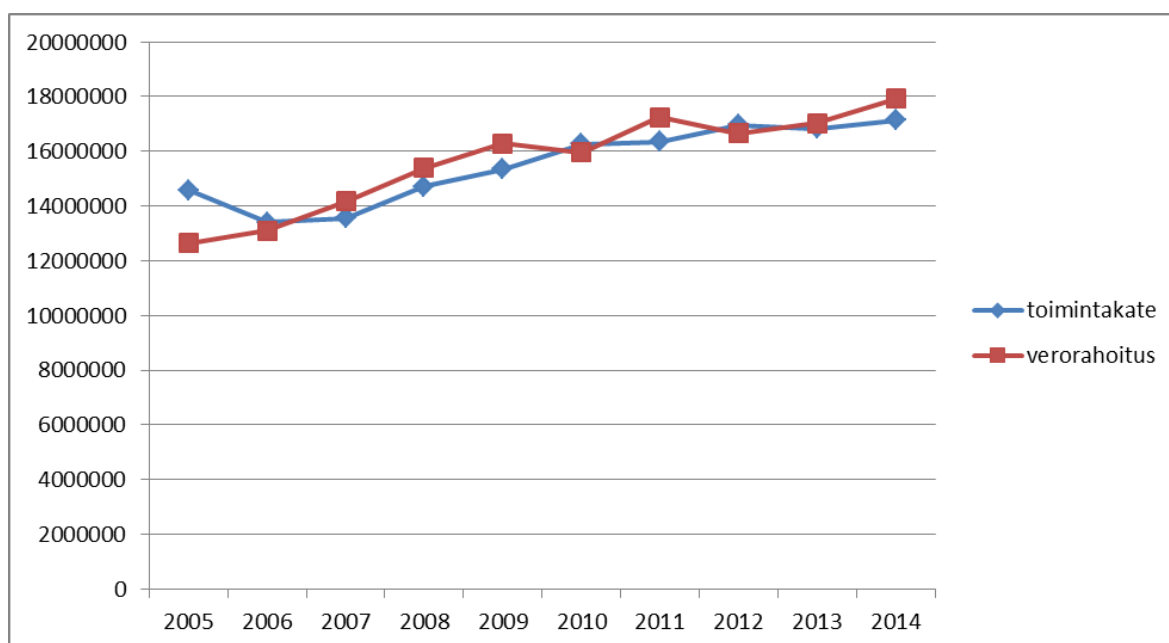
	2010	2011	2012	2013	2014	Muutos	Muutos 13-14 (%)
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ml. verotulojen t	9 926 549	10 566 499	10 574 651	10 704 045	11 138 959	639 950	5,98
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet	-250 189	-282 952	-342 222	-236 759	-281 970	-45 211	19,10
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	500 000	0	360 000	0	-360 000	
Valtionosuudet yht.	9 676 360	10 783 547	10 232 429	10 827 286	10 856 989	29 703	0,27
Kunnallisvero	5 595 225	5 696 559	5 814 709	5 640 723	6 227 826	587 103	10,41
Kiinteistövero	264 514	262 207	258 222	198 122	440 321	242 199	122,25
Yhteisövero	414 291	497 837	343 757	365 108	397 203	32 095	8,79
Verotulot yht.	6 274 030	6 456 603	6 416 688	6 203 953	7 065 350	861 397	13,88

Kuva. Verotulot vuosina 2005-2014.

Kuva. Valtionosuudet vuosina 2005-2014.

Kuva. Toimintakatteen ja verorahoituksen kehittyminen vuosina 2005 – 2014.

Vuonna 2014 rahoitustuotot ovat 205 181 euroa, edellisvuoteen nähden rahoitustuotot pienenevät 1 339 712 euroa (86,7%). Arvopapereiden myyntivoitot olivat vuonna 2014 159 868 euroa, kun ne edellisvuonna olivat 1 484 952 euroa. Arvon alentumisten palautumisia kirjattiin vuonna 2014 9 787 euroa.

Korkokulut ovat yhteensä 131 067 euroa. Korkokulut vähenivät edelliseen vuoteen 24 037 euroa. Muut rahoituskulut olivat yhteensä 10 859 euroa, sisältäen sijoitusarvopapereiden myyntitappioita 2 624 euroa.

Rahoitustuottojen ja –kulujen erotus on 63 255 euroa. Talousarviossa rahoitustuottojen ja -kulun erotus oli 443 200 euroa, joten talousarvio toteutui 358 744 euroa arvioitua heikommin.

Vuoden 2014 vuosikatteen muodostui 843 367 euroa, kun vuosikate vuonna 2013 oli 1 523 683 euroa. Vuosikate heikkeni edellisvuodesta 680 316 euroa. Vuoden 2014 talousarvion vuosikate muutosten jälkeen oli 485 100 euroa, eli vuosikate toteutui 358 267 euroa parempana. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioidessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on käytössä seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$ ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100%, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Väittäjä pitää paikkansa, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Kärsämäellä vuosikate/poistot -tunnusluku on päättyneeltä tilikaudelta 165,64 % ja edellisvuonna se oli 309,71 %. Vuoden 2014 poistot ovat 490 338 euroa, kun ne vuonna 2013 olivat 491 966 euroa. Arvonalentumisia kirjattiin vuonna 2014 18 804 euroa.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot. Myös tässä tulee tarkastella poistojen vastaavuutta vuotuisen investointitasoon.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, joka kertoo tulorahoituksen riittävyydestä. Kuntakohtainen tavoitetaso saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Tilikauden tulokseksi muodostui 334 225 euroa. Varausten ja rahastojen muutoksen jälkeen tilikausi 2014 on ylijäämäinen 389 110 euroa. Vuoden 2013 tulos oli -146 263 euroa ja tilikausi oli ylijäämäinen 3 165 179 euroa.

Tuloslaskelman sitovuus

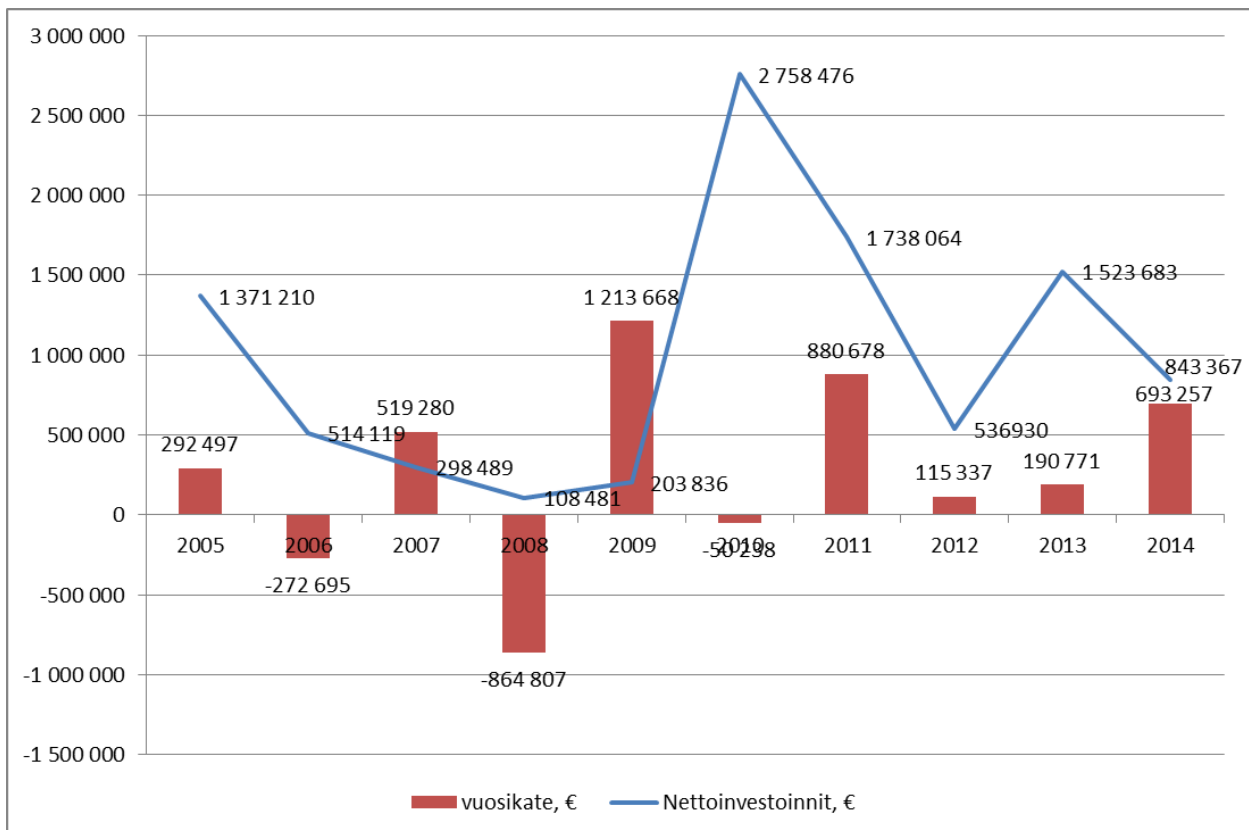
Tuloslaskelmassa seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden: verotulot, valtionosuudet, rahoitustuottojen ja -kulujen erotus, poistot ja arvonalentumiset, satunnaiset tuotot ja kulut, poistoeron muutos, varausten muutos ja rahastojen muutos

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	1 853	2 283
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-18 995	-19 123
Toimintakate	-17 142	-16 840
Verotulot	7 065	6 204
Valtionosuudet	10 857	10 827
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	3	2
Muut rahoitustuotot	202	1 542
Korkokulut	-131	-155
Muut rahoituskulut	-11	-58
Vuosikate	843	1 524
Poistot ja arvonalentumiset	-509	-492
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	334	-146
Tilinpäätössiirrot	55	3 311
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	389	3 165
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	9,76	11,94
Vuosikate/Poistot, %	165,64	309,71
Vuosikate, euroa/asukas	312,59	559,56
Asukasmäärä	2698	2723

Taulukko. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

3.2 Toiminnan rahoitus

Vuonna 2014 investointimenot olivat 1 841 652 euroa ja investointeihin saadut avustukset ja omaisuuden myynnit huomioiden nettona investoitiin yhteensä 693 257 euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntihintaiset luovutustulot olivat 1 034 416 euroa, sisältäen ppsy Selänteen peruspääomanpurun, 976 866 euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli vuonna 2014 yhteensä 314 617 euroa.

Kuva. Nettoinvestoinnit ja vuosikate vuosina 2005– 2014.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 1 212 281 eurolla. Uutta lyhytaikaista lainaa otettiin 1 600 000 euroa. Rahoituksen rahavirta on yhteensä – 909 643 euroa. Rahavarat vähenivät vuodessa 595 026 euroa.

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Vuonna 2014 investointien tulo-rahoitusprosentti –tunnusluku on 48,82 % ja vuonna 2013 497,61 %.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoiton on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

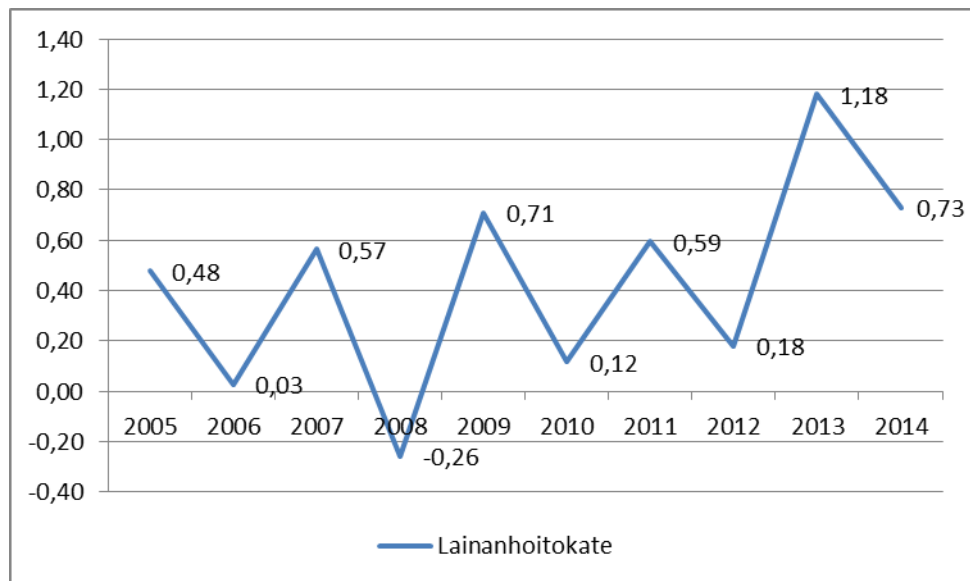
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta oli vuonna 2014 – 4 043 704 euroa, vuonna 2013 kertymä oli – 3 348 488 euroa.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman hoitokulujen, korkojen ja lyhennysten maksuun.

Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kärsämäen kunnan lainanhoitokate vuonna 2014 on 0,73, kun se edellisvuonna oli 1,18.

Lainanhoitokyky on hyvä, jos tunnusluku on yli kaksi, mikäli se on 1-2, lainanhoitokyky on tyydyttävä ja heikko, jos se jää alle yhden. Kun tunnusluvun arvo on alle yhden, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa. Suhdelukua laskettaessa vuosikatteen ja korkokulujen summa jaetaan korkokulujen ja lainanlyhennysten summalla.

Kuva. Lainanhoitokate vuosina 2005 – 2014.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12 / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Vuonna 2014 maksuvalmius oli 121,92 päivää ja edellisvuonna 139,11 päivää. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

RAHOITUSLASKELMA		
	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	843	1 524
Satunnaiset erät	0	-1 178
Tulorahoituksen korjausevät	165	-100
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 842	-373
Rahoitusosuudet investointimenoihin	114	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	1 034	114
Toiminnan ja investointien rahavirta	315	55
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-211	-150
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 212	-1 267
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 600	700
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut	-63	-9
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	-694	1 107
Korottomien velkojen muutos	-329	-331
Rahoituksen rahavirta	-910	50
Rahavarojen muutos	-595	105
Rahavarat 31.12. 1 000 euroa	7 483	8 078
Rahavarat 01.01. 1 000 euroa	8 078	7 973
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2014	2013
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-4 044	-3 348
Investointien tulorahoitus, %	48,82	497,61
Lainanhoitokate	0,73	1,18
Kassan riittävyys, pv	121,92	139,11
Asukasmäärä	2698	2723

Rahoituslaskelman sitovuus

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat antolainasaamisten vähennys, antolainasaamisten lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys, pitkäaikaisten lainojen lisäys ja lyhytaikaisten lainojen muutos.

3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Taseen loppusumma 31.12.2014 on 25 198 923 euroa. Edellisvuoteen verrattuna loppusumma kasvoi 328 455 eurolla.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuusaste, % = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kärsämäen kunnan omavaraisuusaste on 41,36 %, kun se vuonna 2013 oli 40,59 %. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kertoo, paljonko käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kärsämäen kunnan suhteellinen velkaantuneisuusprosentti on 74,21 % kun vuonna 2013 oli 75,60 %.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) –tunnusluku lasketaan seuraavasti:

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

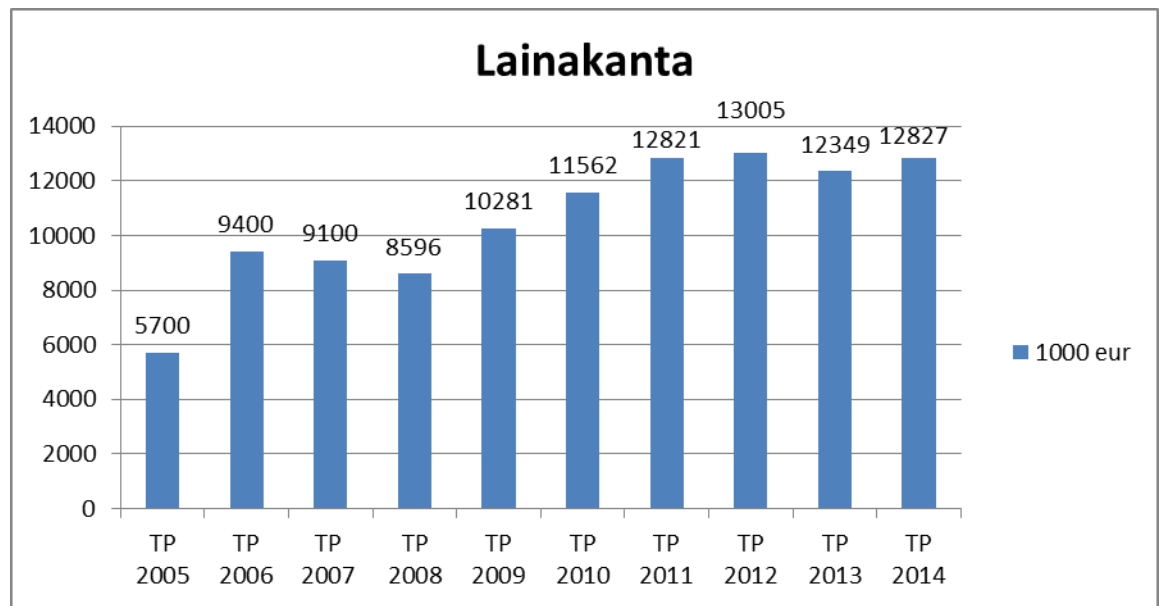
Luku osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Kunnalla on kertynyttä ylijäämää päättyneen tilikauden lopussa 2 635 841,12 euroa. Vuoden 2013 lopussa kertynyttä ylijäämää oli 2 246 730,89 euroa.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan laskeetaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainakanta 31.12.

Lainakanta on 31.12.2014 12 826 694,05 euroa, kun se 31.12.2013 oli 12 438 975,00 euroa. Lainakanta kasvoi edellisvuodesta 387 719,05 euroa. Lainaa on asukasta kohden tilikauden 2014 lopussa 4 754 euroa, kun sitä tilikauden 2013 lopussa oli asukasta kohden 4 568 euroa.

Sijoitussalkun kirjanpitoarvo tilikauden 2014 lopussa oli 7 341 548,59 euroa, kun se vuoden 2013 lopussa oli 7 693 218,55 euroa. Kunnanhallitus päätti 1.12.2014 tulouttaa sijoitusvaroista 550 000 euroa kunnan maksuvalmiuden ylläpitämiseen vuoden 2014 loppuun mennessä.

Kuva. Lainakanta vuosina 2005- 2014.

TASE		
VASTAAVAA	31.12.2014	31.12.2013
	1000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	629	230
Aineettomat hyödykkeet yht.	629	230
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 672	1 885
Rakennukset	7 761	8 006
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 061	1 105
Koneet ja kalusto	38	43
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 201	82
Aineelliset hyödykkeet yht.	11 734	11 121
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 611	4 603
Muut lainasaamiset	420	270
Muut saamiset	130	69
Sijoitukset yht.	4 161	4 942
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	27	28
Muut toimeksiantojen varat	1	1
Toimeksiantojen varat yht.	28	29
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	27	32
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Pitkäaikaiset saamiset yht.	27	32
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	105	85
Lainasaamiset	600	0
Muut saamiset	24	39
Siirtosaamiset	409	314
Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 138	438
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	7 342	7 693
Rahoitusarvopaperit yht.	7 342	7 693
Rahat ja pankkisaamiset	142	385
VASTAAVAA YHT.	25 199	24 870

	31.12.2014	31.12.2013
	1000 €	1 000 €
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 734	5 734
Arvonkorotusrahasto	313	313
Muut omat rahastot	0	0
Edellisten tilikausien alijäämä	2 247	-918
Tilikauden yli/alijäämä	389	3 165
Oma pääoma yht.	8 683	8 293
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 739	1 794
Varaukset yht.	1 739	1 794
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0	0
Pakolliset varaukset yht.	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	2	11
Lahjoitusrahastojen pääomat	96	151
Toimeksiantojen pääomat yht.	98	162
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 179	10 037
Lainat julkisyhteisöiltä	230	490
Pitkäaikainen yht.	9 409	10 527
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 157	1 652
Lainat julkisyhteisöiltä	260	260
Saadut ennakot	4	20
Ostovelat	1 326	669
Muut velat	141	146
Siirtovelat	383	1 346
Lyhytaikainen yht.	5 271	4 094
VASTATTAVAA YHT.	25 199	24 870
TASEEN TUNNUSLUVUT		
omavaraisuusaste, %	41,36	40,59
suhteellinen velkaantuneisuus, %	74,21	75,60
kertynyt ylijäämä, 1000€	2 636	2 247
kertynyt yli/alijäämä, € per asukas	977	825
lainakanta 31.12., 1000€	12 827	12 439
lainat € per asukas	4 754	4 568
lainsaamiset, 1000€	420	270
asukasmäärä	2 698	2 723

4. KOKONAISTULOT JA -MENOT

Seuraavassa esitetään tilikauden 2014 kokonaistulot ja –menot.

KOKONAISTULOT JA -MENOT	2014	%	2013	%
TULOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	1 853 159,24	8,2	2 282 979,93	10,6
Verotulot	7 065 349,74	31,1	6 203 942,96	28,7
Valtionosuudet	10 856 989,00	47,8	10 827 286,00	50,0
Korkotuotot	2 913,19	0,0	2 438,58	0,0
Muut rahoitustuotot	202 267,47	0,9	1 542 454,16	7,1
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät				
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0,00	0,0	-107 246,68	-0,5
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	113 978,37	0,5	66 700,00	0,3
Käyttöomaisuuden myyntitulot	1 034 416,19	4,6	115 428,00	0,5
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,0	0,00	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 600 000,00	7,0	700 000,00	3,2
Kokonaistulot yhteensä	22 729 073,20	100,0	21 633 982,95	100,0
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	18 995 386,88	85,4	19 122 509,96	85,8
Korkokulut	131 065,82	0,6	155 102,70	0,7
Muut rahoituskulut	10 859,18	0,0	57 805,90	0,3
Satunnaiset kulut	0,00		1 177 980,55	5,3
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pakollisen varauksen väh.	0,00	0,0	0,00	0,0
- Käyttöomaisuuden myyntitappiot	-164 507,12	-0,7	-7 075,80	0,0
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 841 651,51	8,3	372 898,52	1,7
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäys	211 161,82	0,9	150 000,00	0,7
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 212 281,00	5,5	1 266 517,32	5,7
Lyhytaikaisten lainojen vähennys				
Kokonaismenot yhteensä	22 237 899,09	100,0	22 295 739,15	100,0
Kokonaistulot - kokonaismenot, netto	491 174,11		-661 756,20	

5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

5.1 Konsernitarkastelu

Kunnan konsernin taloudellinen tulos oli 213.587 euroa, kun se edellisenä vuonna oli -280.284 euroa. Tilinpäätössiirtojen jälkeen ylijäämää oli 257.259 euroa. Konsernin lainamäärä kasvoi n. 141.000 euroa. Menojen vähentäminen ja tulojen lisääminen on ollut konsernin sisäisen toiminnan johtolankana yhtiöissä ja kunnassa. Tavoitetta eivät kaikki saavuttaneet.

Konsernin riskit kohdistuvat kiinteistömassojen käyttöasteisiin, tilojen vuokratason sekä korjausvelkaan. Toinen riskiryhmä on kunnan ja asukkaiden tulopohjan kapeneminen ja työpaikkojen väheneminen. Toimintavuonna kiinteistömassojen käyttöasteet olivat osin tyydyttävällä tasolla, kuten myös vuokratasot. Korjausvelkaan on puututtu. Asuinhuoneistojen pintaremontit ja kalustehankinnat tehdään useimmin asukasvaihdoksen yhteydessä. Peruskorjaushanketta on valmisteltu toimintavuoden aikana. Korkeatinkankaan kolmen rivitalon peruskunnostaminen käynnistyy 2015.

Kuntastrategian mukaisesti on panostettu lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseen. Välineinä on ollut mm. kulttuuritoimen EU-hanke Tontut ja opetustoimen Lapset Puheeksi –hanke. Hy-Te työryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja sovittanut yhteen kuntastrategian tavoitteita ja käytännön toimenpiteitä talousarvion tasolla. Hyvinvointisuunnitelma on väline, jolla lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityötä ohjataan, johdetaan ja kehitetään. Oppilaiden hyvinvointia tutkitaan kouluterveyskyselyllä joka toinen vuosi (2013). Valtuusto on hyväksynyt Lastensuojelusuunnitelman. Nuorten työpaja ei saanut rahoitusta Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta. Jokilaakson Nuorten Tuki ry. on saanut PSAVI:n rahoituksen huolehtia Kärsämäen kunnassa nuorten elämän ohjauksesta. Yhdistys vastaa myös syrjäytymisvaarassa olevien nuorten kanssa tehtävästä ennaltaehkäisevästä työstä (alle 29 vuotta) yhdessä Etsivä Nuorisotyön kanssa.

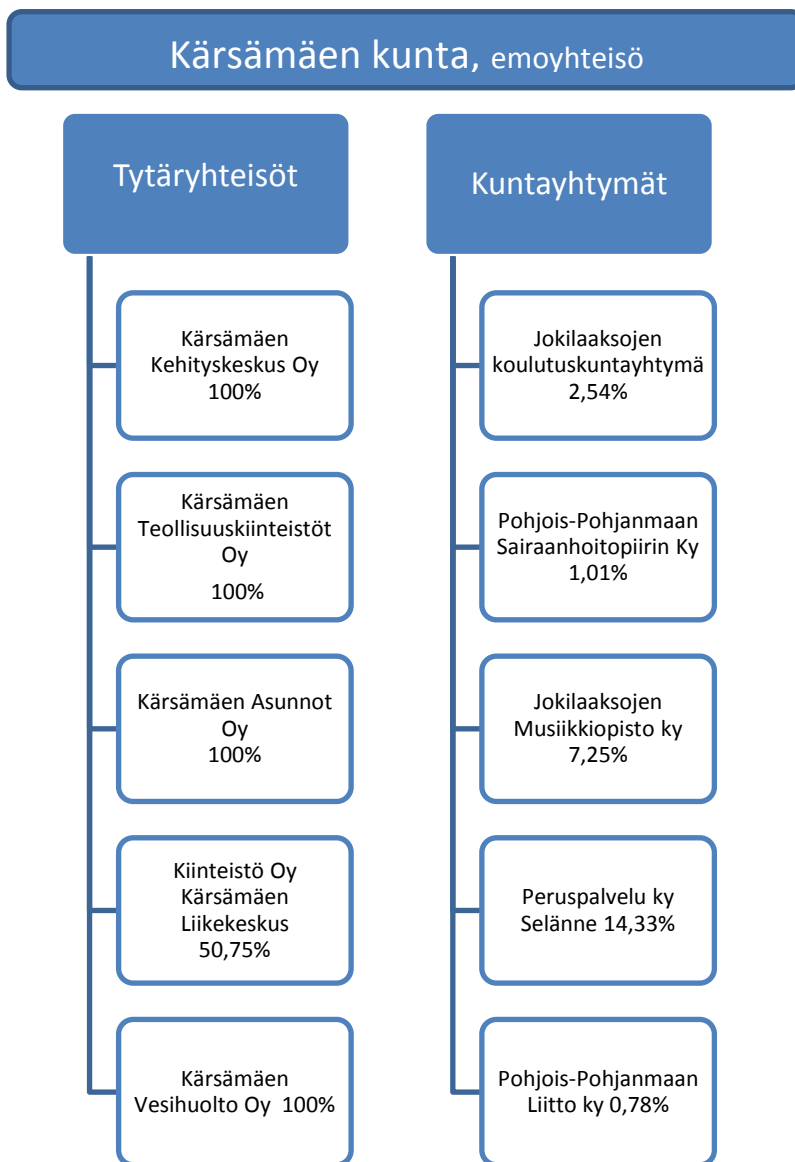
Loppusyksystä Nihak ry. panosti mikroyrittäjien kehityskeskusteluihin. Yritys on mikroyritys, kun yrityksen työntekijöiden määrä alle 10 henkilöä.

PyhäNet Oy on toteuttanut kunnassa 100 Megaa- laajakaista hankkeen. Laajakaistaliittymän hankki n. 55 % kotitalouksista. Kunta maksoi vakituiselle asukkaalle kiinteistökohtaisen 200 euron määräisen etusetelin. Avustuksia maksettiin yhteensä 78.000 euroa. Kunta maksoi PyhäNet Oy:lle väliaikaista siltarahoitusta 600.000 euroa, joka palautuu kunnalle yhtiön saatua EU-hankerahoitusta koskevan maksatuksen vuoden 2015 aikana. Kunta on myöntänyt 80 %:n suuruisen omavelkaisen takauksen PyhäNet Oy:n ottamalle 2 miljoonan euron määräiselle lainalle.

Kunta on merkinnyt PyhäNet Oy:n osakkeita 18,03 % yhtiön osakekannasta. Pyhäjärven kaupungin omistusosuus on 81,97 %. PyhäNet Oy:n liikevaihto oli 811.572 euroa. Liikevaihdosta 72 % syntyi liittymämyynnistä ja 28 % asiantuntijapalkkiomyynneistä .

Liikevoitto 24.684,71 euroa on 3 % yhtiön liikevaihdosta. Tilikauden tulos ennen veroja oli 9.665 euroa. Tilikauden voitoksi vahvistettiin 214,53 euroa.

Seuraavassa on esitetty Kärsämäen kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät vuonna 2014.

Kunnan tytäryhtiöitä ovat Kiinteistö Oy Kärsämäen Liikekeskus, Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy, Kärsämäen Kehityskeskus Oy, Kärsämäen Vesihuolto Oy ja Kärsämäen Asunnot Oy.

Kuntakonsernin tulos parani edellisestä vuodesta. Konsernin tilikauden tulos on

213.587 euroa, kun se edellisellä vuonna oli - 280.284 euroa. Tilikausi 2014 on ylijäämäinen 257.259 euroa (3.012.882 euroa).

Konsernin omavaraisuusaste oli 29,24 % (28,63 %) hieman kahta edellistä vuotta parempi. Suhteellinen velkaantuneisuus aleni 63,38 % :iin (64,27 %). Konsernin lainakanta kasvoi 20.089.000 euroon (19.657.000 euroa). Konsernin lainat per/asukas ovat 7.446 euroa. Vuonna 2013 vastaava oli 7219 euroa. Asukasmäärän muutos vuoden aikana oli -25 asukasta (-40). Yritysten nettolisäys oli 3 kpl (9).

Kuntakonsernin tuloksessa näkyy kunnan oma hyvä toimintavuosi, joka ensisijaisesti on tarkoittanut tarkkaa taloudenpitoa kaikessa toiminnassa. Kunnan tilipäätöksen toimintakate on 461.182 euroa talousarviota parempi.

Konsernissa ei ole tapahtunut toiminnallisia muutoksia. Konserniin kuuluvien yhtiöiden tilinpäätöksistä on nähtävissä vaikea toimintavuosi. Kärsämäen Vesihuolto-yhtiön koko osakepääoma on siirtynyt kunnan omistukseen 31.12.2014

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy ei ole saanut vuokrattua tilojaan käypään hintaan. Tiloissa on vuokralla tilapäisiä vuokralaisia. Kärsämäen Vesihuolto Oy:n veden- ja jäteveden myynti on edellisen vuoden tasossa. Yhtiön liikevaihto hieman kasvoi, mutta tulos oli hieman alijäämäinen. Kärsämäen Asunnot Oy:n asuntojen vuokraustoiminnassa havaitaan yhteiskunnassa meneillään oleva muuttoliike pienistä isompiin taajamiin. Kehitystä on jouduttanut teollisten työpaikkojen väheneminen. Yhtiön tilanne vaatii tervehdyttämistoimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi.

KOY Liikekeskus ei ole saavuttanut tavoitteitaan. Toimitiloja ei ole saatu vuokrattua. Lisäksi riskiä on tuonut tiloissa toimivien yritysten liiketoiminnan ongelmien heijastuminen yhtiön taloudenhoitoon. Saamatta jäävät vastikkeet kasaavat yhtiölle taloudellisia vaikeuksia. Rahoitusvaje aiheuttaa maksukykyisille osakkaille lisämaksuvelvollisuutta. Yhtiön riskit ovat toteutuneet vuoden 2014 aikana.

Yhtiöt

Kärsämäen Asunnot Oy on vuokra-asuntoyhtiö, joka vastaa kunnan vuokra-asunnoista ja niiden rakentamisesta. Vuokratilayhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala. Asuntoyhtiö tuotti tappiota 895,70 euroa.

Kiinteistö Oy Kärsämäen Liikekeskuksen toimialana on hallita vuokraamiaan maa-alueita ja omistaa ja hallita rakennettuja rakennuksia. Yhtiön toimiala on selkeä. Liikekeskuksesta tuli kunnan tytäryhtiö 1.6.2012. Tilikauden voitto on 7.384,14 euroa.

Teollisuuskiinteistöt Oy:n tehtävänä on rakennuttaa ja vuokrata toimitiloja ja kiinteistöjä. Yhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala. Toimitilat ovat olleet vajaakäytöllä ja vuokratut tilat ovat olleet alueen muiden toimitilojen hintatasolla vuokralla. Tulot eivät ole riittäneet kattamaan kuluja. Tilikauden tappio tilinpäätössiirtojen jälkeen on - 94.015,81 euroa.

Kärsämäen Vesihuolto Oy vastaa vedenhankinnasta omistamiltaan pumppaamoilta tai sopimusperusteisesti hankkimiltaan kolmansilta osapuolilta. Yhtiö vastaa vesijohtoveden jakamisesta että viemärivereden poistamisesta puhdistettavaksi omistamaansa ja ylläpitämäänsä viemärlaitokseen. Yhtiön toimiala on selkeä ja itsenäinen. Yhtiö pystyi hoitamaan toimintansa käyttö- ja liittymämaksuilla. Yhtiön tilikauden tappio tilinpäätössiirtojen jälkeen oli -1.242 euroa.

Kunnan elinkeinopalvelut tuottaa Nivala-Haapajärven Seutu Nihak ry., joka vastaa suurelta osin alueellisesta edunvalvonnasta sekä elinkeinoelämää kehittävästä ja edistävästä EU-hankkeista. Yritysten toimitilat, kunnallistekniikka ja tietoliikenne ovat toimialueita, joiden rakentamiseen seutukunta ei osallistu vaan ne ovat edelleenkin kunnan omaa toimintaa. Seutukunnan tilinpäätöksen mukaan tilikauden ylijäämä oli 3.123,41 euroa. Kuntien jäsenmaksu on 15,50 euroa per asukas.

Kärsämäen Kehityskeskus Oy:llä ei ole ollut toimintaa.

Yhtiöiden toimintaa on esitelty valtuuston iltakouluissa.

Kärsämäen Asunnot Oy

Tavoitteet ja riskit

Asunnot Oy:n toiminta keskittyy omistamiensa vuokrahuoneistojen normaaliin ylläpitoon, isännöintiin, asukasvalintoihin ja huoneistojen vuokraamiseen. Käyttöasteen oli 83,65 % (84,96 % v. 2013) tavoite oli 95 %. Asukasvaihdoksia on ollut 47 kpl (33 kpl). Keskivuokra on 7,45 e/m² (7,23 e/m²). Vuokratappiot ovat olleet 146.600 euroa (136.685 euroa). Yhtiön liikevaihto oli 800.626,22 euroa, liikevoitto 97.416,58 euroa.

Yhtiön asuntokantaa korjataan säännöllisesti. Osalle asuntokannasta on laadittu kuntoarvio ja lopuille ollaan laatimassa. Kuntoarviot määrittävät peruskunnostuskohteiden kiireellisyysjärjestyksen. Peruskorjauksissa keskitytään korjaamaan kosteus- ja lämpöongelmat, sisäilmaston parantamiseen, sadevesi- ja salaojajärjestelmien kunnostamiseen ja parantamiseen sekä huoneistojen uudelleen järjestämiseen asuntojen kysynnän perusteella. Lisäksi peruskorjausten yhteydessä on rakennettu veden huoneistokohtainen mittaus, jonka ansiosta veden kulutus on oleellisesti vähentynyt.

Vuoden 2005 jälkeen koko rivitaloa käsittävää peruskorjausta ei ole tehty. Vuonna 2015 käynnistyy Korkatinkankaan kolmen rivitalon peruskunnostus. Kärsämäen Asunnot Oy:llä vuokrattavien asuntojen määrä v. 2014 on ollut 179 huoneistoa.

Yhtiön suurin riski on käyttöasteen aleneminen edelleen ja siitä aiheutuvan tulorahojituksen vähenemisen vaikutukset mm. korjausvelkaan että maksuvalmiuteen. Asuntoyhtiön käyttöaste (aravayhtiö) tulisi olla n. 95 %. Tällöin säilyvät yhtiön normaalit toimintaedellytykset. Muuttotappiokunnissa käyttöasteiden hiipuminen ja yhtiöiden riskien todentuminen tunnistetaan. Tavoitteena ollut aravalainojen määrä 580 euroa per kuntalainen jäi saavuttamatta. Aravalainoja oli 674 euroa per asukas.

Kärsämäen Vesihuolto Oy

Tavoitteet ja riskit

Yhtiön tavoitteena ovat vedenhankinnan ja – jakelun turvaaminen joka hetki ympäristön kannalta kestäväällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin ja jätevesien puhdistaminen reilusti lupaehdot täyttäen. Yhtiöllä on vakaan taloudellinen asema. Yhtiöllä on kolme kiinteää ja yksi siirrettävä varavoimakone. Vanhaa verkostoa on uudistettu Katjan alueella 150 m ja rakennettu uuden paloaseman vesi- ja viemärijohdot. Vedenhankinnan varmistamiseksi Telinkankaalla otettiin käyttöön kaksi uutta siiviläkaivoa. Jäteveden puhdistamon jäteluvulle haettiin jatkoa.

Yhtiön liikevaihto kasvoi edelliseen tilikauteen verrattuna 6.260 euroa ollen 429.774 euroa. Liikevaihdon pieni kasvu johtui palvelutoiminnan kasvusta. Uusia liittymismaksuja kertyi 28.238 euroa. Yhtiön taloudellinen tilanne hieman heikkeni, tilikauden tulos oli -1.242 euroa. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia lainoja lukuun ottamatta kerättyjä liittymismaksuja 326.935,64 euroa sekä kunnalta kerätyt 35.776,22 euroa liittymismaksuina. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 125.719 euroa. Veden myynti lisääntyi 0,9 % ja jäteveden vastaanotto laski 1,9 % edelliseen vuoteen. Toimintavuoden tavoitteet saavutettiin. Investointiohjelma toteutui.

Yhtiö koko osakekanta siirtyi kunnalle vuoden 2014 aikana.

Toimintaan liittyvät suurimmat riskit ovat pohjavesialueiden saastuminen, runkolinjojen vaurioituminen ja saastuminen tai tärkeän laitoksen palaminen. Lisäksi ovat pienen henkilökuntamäärään liittyvät riskit. Yhtiö pieni liikevaihdon kasvu parantaa normaalin toiminnan hoitamista.

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy

Yhtiön päätavoitteena on ollut löytää uusia vuokralaisia tyhjiin tiloihin. Hallit ovat olleet lyhyitä aikoja satunnaisesti vuokrattuna. Tilojen vuokrataso on määräytynyt teollisuusalueella olleen vuokratason mukaan, joka ei ole vastannut käypää vuokratasoa. Vuokratilojen muuttamista on tutkittu paremmin teollisuuskäyttöön soveltuviksi ja pitempiaikaisten vuokralaisten saamiseksi.

Yhtiön tilikauden tappio on 94.015,81 euroa. Yhtiön taloudellinen asema edellyttää omistajan omapääomaehtoista rahoitusta jatkossakin, jos yhtiön tilojen vuokrausaste ja vuokrataso eivät nouse. Riskinä on liikevaihdon jääminen nykyiselle tasolle 16.374,72 euroa. Yhtiön omapääöma on -406.517,19 euroa ja vapaa oma pääöma 604.667,39 euroa. Yhtiön omapääöma 31.12.2014 on 13.482,81 euroa. Kunta on myöntänyt yhtiölle yhteensä 420.000 euroa pääömalainaa. Yhtiön lainat ovat 1.384.623 euroa. Yhtiö on jäänyt jälkeen asetetuista toimintavuoden tavoitteista.

Kiinteistö Oy Kärämäen Liikekeskus

Liikekeskus on rakennettu vuonna 2007. Yhtiö tuli kunnan tytäryhtiöksi 1.6.2012, kunnan omistusosuus on 50,75 %. Yhtiön omapääoma on 505.960,51 euroa ja pitkäaikaisista virasta pääomaa on 2.073.332,06 euroa. Yhtiön omistaa neljä osakasta. Kahden osakkaan liiketilat on otettu haltuun. Yhtiön vastikemaksurästien kertymä on huomattavan suuri, eli saamiset kiinteistön tuotoista ovat 473.392,96 euroa. Kiinteistöyhtiö, ei myöskään huoneistojen omistajat, ole saanut tyhjillään olevia toimitiloja vuorattua tai myydyksi. Liikekeskuksen liikevaihto oli 271.604,67 euroa, mistä vastiketulo oli 253.545,00 euroa. Yhtiön tuotot ovat kasvaneet edellisestä vuodesta n. 17.200 euroa. Muut kulut yhteensä olivat 263.403,77 euroa ja yhtiön liiketappio oli 87.909,99 euroa. Rahoitustuottojen ja kulujen jälkeen tilikauden voitto oli 7.384,14 euroa. Yhtiön tulevaa toimintaa tullaan arvioimaan. Yhtiön uudelleenjärjestelyä arvioidaan kuluvana vuonna.

Kunnanhallitus antaa ohjeet tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajille yhtiökokousta varten.

5.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Valtuusto on hyväksynyt 6.10.2008 konserniohjeen. Kunnanhallitus ohjaa ja koordinoi kuntakonsernin toimintaa ja taloutta ja antaa tarvittaessa tytäryhteisöjen toimintaa velvoittavia ohjeita. Kunnanjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta kunnan osalta ja seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista.

Valtuusto valitsee kuntayhtymien valtuustojen ja kuntayhtymäkokousten jäsenet ja kuntayhtymäkokousten jäsenet ja varajäsenet toimikautensa alussa. Kuntayhtymien valtuustot valitsevat kuntayhtymien hallitukset.

Kunnanhallitus valitsee tytär- ja osakkuusyhtiöiden yhtiökokousedustajat. Yhtiöiden hallitusten jäsenet valitaan yhtiöiden yhtiökokouksissa. Yhtiöiden toimitusjohtajat ovat 2-3 kertaa vuodessa kertomassa kunnanhallitukselle yhtiöiden toiminnasta.

Tiedonkulku suurimmasta tytäryhtiöstä omistajalle on ollut riittävää sillä edellä mainitun ohjauksen lisäksi on järjestetty valtuuston iltakouluja, joissa tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ovat olleet raportoimassa yhtiöiden toiminnasta. Yhtiöiden hallitusten kokousten esityslistat tulee toimittaa kunnanjohtajalle.

Toimialajohtajat toimivat kunnanjohtajan apuna omalla toimialallaan tytäryhtiöiden toiminnan seurannassa ja ilmoittavat havaitsemistaan epäkohdista kunnanjohtajalle. Vesihuolto, Asunnot ja Teollisuuskiinteistöt seuranta on kunnaninsinöörillä.

Kunnan tytäryhtiöissä toimii tilintarkastajana kunnan tilintarkastaja.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kunnanhallitus ohjeistaa tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajaa. Kunnanjohtaja on suullisesti ohjeistanut muiden yhteisöjen yhtiökokous- ja muiden kokousten edustajia. Pääsääntöisesti tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet ovat olleet kunnanhallituksen jäseniä. Ohjeiden anto on ollut riittävää ja tarkoituksenmukaista.

Konsernitavoitteiden asettaminen ja toteutumista koskeva arviointi

Konserniohjeiden mukaisesti talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa on hyväksytty tytäryhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista on raportoitu toimintakertomuksen kohdassa konsernitarkastelu. Tytäryhtiöiden konsernitavoitteiden raportointia voisi vielä parantaa.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Syyskesällä 2012 tuli käytännöksi pitää säännöllisesti kunnanjohtajan kutsumana konsernijohtoryhmän kokouksia.

Kuntayhtymien ja seutukunnan osalta seuranta ja raportointi tapahtuvat kunnanhallituksen kokouksessa kokousedustajan ja kunnanjohtajan toimesta. Kunnanhallitus keskustelee ja ohjaa mm. ppky Selänteen hallituksen jäseniä esityslistalla olevissa asioissa. Kunnanhallituksen kokousaikataulu on pyritty sovittamaan siten, että kunnanhallitus pystyy mahdollisimman usein ohjaamaan edustajiaan eri tahojen toimielinten päätöksenteossa. Kokousaikataulujen sovittaminen ja kunnanhallituksen antama ohjaus täyttävät osaltaan valtuuston hyväksymän strategian vaatimusta verkostojen johtamisesta.

Selkeintä kuntayhtymän edustajien ohjaus on suurimman kuntayhtymän Selänne kohdalla. Kunnan edustajat ovat ppky Selänteen hallituksessa ja Jokilaaksojen Musiikkiopiston johtokunnassa. Ppky Selänteen ympäristölautakunnassa on kunnan edustaja. Muiden kuntayhtymien hallituksissa kunnan edustajaa ei ole. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin valtuuston III puheenjohtaja on kunnanhallituksen jäsen, valtuutettu A. Remes.

Vastuukunta- toimintamalli on kansalaisopiston, pelastustoimen, jätehuollon ja maaseutuhallinnon järjestämisessä. Kunnan edustaja on johtokunnassa tai lautakunnassa.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Konserniohjeen mukaan konserniyhteisöjen tulee selvittää keskitettyjen toimintojen edellytykset ennen toimintojen toteuttamista. Päätös keskitettyjen palveluiden käytämisestä tulee tehdä erikseen kussakin konserniyhteisössä, ellei ole perusteltua syytä poiketa siitä.

Hankintatoimessa tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin kunnan hankintaohjetta. Yhtiöiden tulee noudattaa valtuuston 18.9.2012 hyväksymää taloussääntöä soveltuvin osin.

Hankintayhteistyöllä pyritään saavuttamaan konsernille toiminnallisia ja taloudellisia etuja. Myös vakuutukset voidaan kilpailuttaa yhteistyössä säännöllisin väliajoin. Yhteistyötä harjoitetaan kun se on mahdollista. Kunnan kilpailutuksen yhteydessä ovat olleet Vesihuollon sähkö- ja puhelin palvelut. Kiinteistöyhtiöt, Vesihuolto ja Asunnot ovat olleet mukana kunnan vakuutusten kilpailutuksessa. Tytäryhteisöistä vain Vesihuollolla on omaa henkilöstöä. Yhtiöt käyttävät kunnan henkilöstöä mm. kiinteistöjen kunnossapidossa.

Yhtiöt vastaavat omasta tiedottamisestaan. Konsernia koskevasta tiedottamisesta vastaa kunnanjohtaja.

Kunta on myöntänyt omavelkaisia takauksia tytäryhteisöjen lainoille.

Riskienhallinta

Teollisuuskiinteistön hallitilat 5280 m² ovat olleet jo kauan tilapäisesti vuokrattuna. Yhtiön oma pääoma on negatiivinen ilman pääomalainoja. Valtuusto myönsi toukuussa uuden pääomaehtoisen lainan määrältään 150.000 euroa. Pääomalainaa yhtiöllä on yhteensä 420.000 euroa. Yhtiön lainamäärä pieneni 92.306 euroa. Yhtiön riskinä on lainamäärä, tilojen käyttöaste ja vuokratason alhaisuus.

Liikekeskuskiinteistön pinta-ala on 2665,70 m², huoneistopinta-ala 2092,30 m². Kunnan omistuksessa ovat mm. alakerran liikehuoneistot nrot 4-9 242 m², joista 161 m² on vuokrattu. Kunta vastaa liiketilojen vastikemaksuista. Kunta on määritellyt omistamiensa alakerran liiketilojen vuokratasoksi 9,30 – 11,30 euro/m²/kk. KOY:n Liiketilojen huono käyttöaste heijastuu toimivien liikeyritysten liiketoimintaan. KOY:n lainat lyhenivät 78.595,31 euroa. Riskinä on alakerran liiketilojen käyttöaste ja yhtiön lainamäärä sekä huomattavan suuret hoitovastikkeet. Kunnan omistamat yläkerran tilat ovat vuokrattuina. Kunnanhallitus on käyttänyt asiantuntijoita nykyisten ongelmien ratkaisemiseksi. Valtuusto on myöntänyt joulukuussa KOY:lle omavelkaisen takauksen 100.000 euron määräiselle lainalle.

Vesihuolto-yhtiö vastaa vedenhankinnasta ja viemärivereden puhdistamisesta. Riskinä ovat vedenottamoalueiden saastumisen ja runkolinjojen vaurioitumisen aiheuttamat jakelun keskeytykset. Yhtiön tulorahoituksen pieneneminen, asiakasmäärän ja vedenkulutuksen väheneminen vaikuttavat yhtiön tavanomaiseen toimintaan. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Kärsämäen Asunnot Oy:n käyttöasteen pieneneminen alle 95 % vaikeuttaa yhtiön normaalia toimintaa. Yhtiön suurin riski on käyttöasteen aleneminen edelleen ja siitä aiheutuvan tulorahoituksen vähenemisen vaikutukset maksuvalmiuteen ja mm. korjausvelkaan. Yhtiön lainat lyhenivät 121.268 euroa (172.645 euroa). Yhtiön tilanne vaatii tervehdyttämisohjelman laatimista kuluvana vuonna.

5.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2014	2013
Toimintatuotot	20 391	20 643
Toimintakulut	-37 683	-37 591
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	13	1
Toimintakate	-17 279	-16 947
Verotulot	7 027	6 181
Valtionosuudet	11 749	11 760
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	48	24
Muut rahoitustuotot	197	1 634
Korkokulut	-312	-338
Muut rahoituskulut	-17	-64
Vuosikate	1 413	2 250
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 372	-1 363
Tilikauden yli- ja alipariarvot	72	11
Arvonalentumiset	-19	
Satunnaiset erät	120	-1 178
Tilikauden tulos	214	-280
Tilinpäätössiirrot	60	3 294
Vähemmistöosuudet	-17	-1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	257	3 013
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	54,11	54,91
Vuosikate/Poistot, %	101,52	165,07
Vuosikate, euroa/asukas	523	826
Asukasmäärä	2698	2723

VASTATTAVAA	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	8 032	7 778
Peruspääoma	5 734	5 734
Arvonkorotusrahasto	412	412
Muut omat rahastot	505	508
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 124	-1 889
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	257	3 013
VÄHEMMISTÖOSUJDET	88	19
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET	2 314	2 371
Poistoero	2 022	2 021
Vapaaehtoiset varaukset	292	350
PAKOLLISET VARAUKSET	270	161
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	270	161
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	159	384
VIERAS PÄÄOMA	24 845	24 847
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	16 167	17 523
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	292	277
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	3 631	2 133
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 755	4 914
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	35 708	35 560
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	29,24	28,63
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	63,38	64,27
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	1 314	1 124
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	487	413
Konsernin lainat, €/asukas	7 446	7 219
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	20 089	19 657
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
Kunnan asukasmäärä	2 698	2 723

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT		
VASTAAVAA	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	22 842	22 172
Aineettomat hyödykkeet	720	296
Aineettomat oikeudet	720	53
Muut pitkävaikutteiset menot	0	238
Ennakkomaksut	0	5
Aineelliset hyödykkeet	21 031	20 848
Maa- ja vesialueet	2 108	2 320
Rakennukset	15 122	15 735
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 607	1 716
Koneet ja kalusto	794	840
Muut aineelliset hyödykkeet	35	37
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	1 364	200
Sijoitukset	1 091	1 028
Osakkuusyhteisöosuudet	23	11
Osakkeet ja osuudet	858	854
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	1	1
Muut saamiset	209	162
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	86	247
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 781	13 141
Vaihto-omaisuus	123	115
Saamiset	3 318	3 187
Pitkäaikaiset saamiset	27	33
Lyhytaikaiset saamiset	3 291	3 154
Rahoitusarvopaperit	7 405	7 760
Rahat ja pankkisaamiset	1 934	2 079
VASTAAVAA YHTEENSÄ	35 708	35 560

VASTATTAVAA	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	8 032	7 778
Peruspääoma	5 734	5 734
Arvonkorotusrahasto	412	412
Muut omat rahastot	572	508
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 057	-1 889
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	257	3 013
VÄHEMMISTÖOSUUDET	88	19
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET	2 314	2 371
Poistoero	2 022	2 021
Vapaaehtoiset varaukset	292	350
PAKOLLISET VARAUKSET	270	161
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	270	161
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	159	384
VIERAS PÄÄOMA	24 845	24 847
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	16 167	17 523
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	292	277
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	3 631	2 133
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 755	4 914
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	35 708	35 560
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	29,24	28,63
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	63,38	64,27
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	1 314	1 124
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	487	413
Konsernin lainat, €/asukas	7 446	7 219
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	20 089	19 657
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
Kunnan asukasmäärä	2 698	2 723

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMIS- TOIMENPITEET

6.1 Asiaa koskeva sääntely

Kuntalain 69 § (29.6.2006/578) mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

6.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 69 § perustuen kunnanhallitus esittää valtuustolle hyväksyttäväksi tilinpäätökseen liittyen seuraavaa:

- Tehdään jätevesipuhdistamon investointiin liittyvä tulosta parantava poistoeron vähennys 12 614,09 euroa.
- Tehdään keskuskoulun I-vaiheen investointiin liittyvä tulosta parantava poistoeron vähennys 21 754,44 euroa.
- Tehdään keskuskoulun II-vaiheen investointiin liittyvä tulosta parantava poistoeron vähennys 20 516,64 euroa.

Kärsämäen kunnanhallitus esittää valtuustolle, että tilikauden 2014 ylijäämä 389 110,23 euroa siirretään edellisten tilikausien yli/alijäämätilille, jonka ylijäämä ennen siirtoa on 2 246 730,89 euroa.

Taseeseen on kertynyt ylijäämää ottaen huomioon edellisten vuosien alijäämän yhteensä 2 635 841,12 euroa.

6.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2014 talousarvio toimintasuunnitelmineen vuosille 2015 - 2016 hyväksyttiin valtuustossa 16.12.2013. Alkuperäinen talousarvio oli ylijäämäinen 59 970 euroa. Talousarviovuoden aikana tehtyjen talousarviomuutoksien jälkeen lopullisen budjetin ylijäämäksi muodostui yhteensä 30 480 euroa. Tilinpäätös toteutui lopullista talousarviota paremmin, ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 389 110,23 euroa.

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 31.12.2014 2 635 841,12 euroa.

Voimassa olevan vuoden 2015 talousarvion ja 2016-2017 taloussuunnitelmavuosien aikana taseeseen ei arvioida kertyvän alijäämää.

7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7.1 Seuranta koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 65.5 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla (KuntaL 65.4 §).

7.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

7.2.1 Käyttötalouden toteutuminen ja hallintokuntien toimintakertomukset

Käyttötalouden määrärahojen toteutuminen valtuuston sitovuustasolla esitetään sivuilla 55 minkä jälkeen esitetään hallintokuntien kertomukset vuoden toiminnasta ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Seuraavassa taulukossa on yhteenvetona esitetty käyttötalouden sitovuustaso valtuustoon nähden. Käyttötalouden valtuuston sitovuustasona on päävastuualueen määrärahat nettona.

ORGANISAATIOKAAVA

Valtuuston sitovuustaso	Tulosyksikkö
	:
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastus
Kunnanhallitus	Yleishallinto Elinkeino- ja Selännepalvelut
Opetustoimen lautakunta	Opetustoimen hallinto Perusopetus Toisen asteen opetus Kansalaisopisto
Vapaa-ajan lautakunta	Kirjasto- ja kulttuuritoimi Liikunta-, nuoriso- ja raittiustyö
Tekninen lautakunta	Yhdyskuntatekniikka Kiinteistötoimi Ruokahuolto- ja siivouspalvelut Suojelutoimi Ympäristö- ja rakennuspalvelut

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN VALTUUSTON SITOVUUSTASOLLA 31.12.2014						
	Alkuperäinen	TA-	TA-muutosten	Toteuma	Poikkeama	%- Vertailu
	talousarvio	muutos	jälkeen			
Keskusvaalilautakunta	-6 830,00	-60,00	-6 890,00	-3 537,37	-3 352,63	51,34 %
TOIMINTATUOTOT	4 000,00		4 000,00	4 182,00	-182,00	104,55 %
TOIMINTAKULUT	-10 830,00	-60,00	-10 890,00	-7 719,37	-3 170,63	70,88 %
Tarkastuslautakunta	-19 340,00	-10,00	-19 350,00	-11 818,25	-7 531,75	61,08 %
TOIMINTAKULUT	-19 340,00	-10,00	-19 350,00	-11 818,25	-7 531,75	61,08 %
Kunnanhallitus	-12 073 370,00	-192 170,00	-12 265 540,00	-12 271 958,30	6 418,30	100,05 %
TOIMINTATUOTOT	254 230,00		254 230,00	216 491,81	37 738,19	85,16 %
TOIMINTAKULUT	-12 327 600,00	-192 170,00	-12 519 770,00	-12 488 450,11	-31 319,89	99,75 %
Opetustoimen lautakunta	-4 320 060,00	-8 230,00	-4 328 290,00	-4 143 681,00	-184 609,00	95,73 %
TOIMINTATUOTOT	186 000,00		186 000,00	231 233,66	-45 233,66	124,32 %
TOIMINTAKULUT	-4 506 060,00	-8 230,00	-4 514 290,00	-4 374 914,66	-139 375,34	96,91 %
Vapaa-ajanlautakunta	-489 740,00	8 650,00	-481 090,00	-433 183,31	-47 906,69	90,04 %
TOIMINTATUOTOT	145 570,00		145 570,00	119 588,45	25 981,55	82,15 %
TOIMINTAKULUT	-635 310,00	8 650,00	-626 660,00	-552 771,76	-73 888,24	88,21 %
Tekninen lautakunta	-234 580,00	-267 670,00	-502 250,00	-278 049,41	-224 200,59	55,36 %
TOIMINTATUOTOT	2 544 180,00	-96 000,00	2 448 180,00	2 450 504,95	-2 324,95	100,09 %
TOIMINTAKULUT	-2 778 760,00	-171 670,00	-2 950 430,00	-2 728 554,36	-221 875,64	92,48 %
Kaikki yhteensä	-17 143 920,00	-459 490,00	-17 603 410,00	-17 142 227,64	-461 182,36	97,38 %

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vastuualueet: kunnalliset ja valtiolliset vaalit

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

	TA 2014	TP 2014	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta	-6 890	-3 537	-3 353
TOIMINTATUOTOT	4 000	4 182	-182
TOIMINTAKULUT	-10 890	-7 719	-3 171

EUROPARLAMENTTIVAALIT

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan vaaliviranomaisena vaalien toteuttamisesta määräysten mukaisesti ja luotettavasti. Vaalilain mukaan kotimaan yleisistä ennakkoonäestyspaikoista kunnassa määrää kunnanhallitus. Oikeusministeriö suorittaa valtiollisissa vaaleissa äänioikeutettujen lukumääriin perustuvan korvauksen, jolla katetaan vaalien järjestämisestä kunnalle aiheutuneita menoja, euromäärä vahvistetaan ennen vaaleja. Kärsämäen kunnassa ennakkoonäestys on järjestetty kirjastolla. Äänestysalueita on kolme: 001 Kirkonkylä, 002 Venetpalo ja 003 Saviselkä.

Vuonna 2014 järjestettiin europarlamenttivaalit, vaalipäivä oli 25.5.2014 ja ennakkoonäestys 14.- 20.5.2014

Toiminnan toteutuminen: Äänestysalueita europarlamenttivaaleissa oli kolme: 001 Kirkonkylä, 002 Venetpalo ja 003 Saviselkä. Ennakkoonäestys järjestettiin kunnan omana toimintana, ennakkoonäestyspaikkana kirjasto. Ääniä europarlamenttivaaleissa Kärsämäellä annettiin 781 kappaletta äänestysprosentin ollessa 34,3 %. Keskusvaalilautakunta kokoontui viisi kertaa vuonna 2014

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella voimassa olevan talous- ja toimintasuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Talousarvion toteutuminen 1.1.2014-31.12.2014

Tilintarkastus	TA 2014	TP 2014	Poikkeama
Menot	-19 350	-11 818	7 532
Tulot	0	0	0
Netto/valtuustotaso	-19 350	-11 818	7 532

Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2014

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Merja Öykkönen, puheenjohtaja	Hanna Karsikas
Jouko Korkatti, varapuheenjohtaja	Pekka Anttila
Väinö Parkkila	Juha Ruotsalainen
Jaana Takalo	Seija Roini
Esko Vähätiitto	Veikko Niemi

Tarkastuslautakunnan pöytäkirjan pitäjänä on toiminut puheenjohtaja.

Tilintarkastaja

Valtuusto on valinnut tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n ja sen päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHTT, HTM Simo Paakkola.

Tilintarkastus on aloitettu ja tilintarkastaja on raportoinut tarkastuslautakunnalle tarkastuksesta ja antaa tarkastuslautakunnalle tilintarkastuskertomuksen tilivuodesta 2014 toimitettavaksi kunnan valtuustolle.

Tarkastuslautakunnan työskentely vuonna 2014

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2014 aikana 8 kertaa.

Lautakunta on laatinut työsuunnitelman jota on vuoden aikana täydennetty ja noudatettu.

Arviointiaan varten lautakunta on kuullut viranhaltijoita, lautakuntien edustajia, kunnanhallituksen puheenjohtajistoa sekä tilintarkastajaa tilintarkastuksen osalta.

Arviointia varten on käytetty eri toimielinten pöytäkirjoja.

KUNNANHALLITUS

Valtuuston vuosille 2011-2015 laaditun strategian visiona on, että Kärsämäki on Onnellisten nuorten ja Onnellisten lapsiperheiden asuinpaikka, sekä Innostuneiden ja Osaavien yrittäjien ”temmellyskenttä”. Kunta toimii asiakas- ja palvelulähtöisesti sekä palvelujen tuottaminen ja vastuu palvelujen järjestämisestä on erotettu toisistaan.

Kunta on juhlinut 145 vuoden ikäänsä koko vuoden ajan erilaisten tapahtumien merkeissä. Juhlavuoden avasi säveltäjä Uljas Pulkkiksen Wayfare Kärsämäki sinfonian kan- taesitys 15.5.2014. Juhlavuoden tilaisuudet otettiin hyvin vastaan.

Kunnanhallituksen alaisessa toiminnassa keskeisessä roolissa on ollut sosiaali- ja terve- yspalvelujen järjestämisvastuun siirtyminen kunnalle, mikä on tarkoittanut kilpailutuk- sen järjestämistä sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamisesta. Markkinaoikeuden ratkaisu kumota tehty tuottajavalinta vaati toisen kilpailutuksen. Kunnallisvalitusten vastineet valtuuston päätöksestä erota peruspalvelukuntayhtymästä hallinto- oikeu- teen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen hallitsivat vuotta, kuten myös valtioneuvostol- le annetut lausumat, selvitykset ja kuulemiset eropäätöksen johdosta. Vuoden aikana annettiin lausuntoja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain lakiluonnoksesta, kuntalakiluonnoksesta ja Paras-lain siirtymäsäännöksestä.

Kuntarakennetoimikunta on tehnyt esityksensä kunnanhallitukselle, valtuustolle ruoka- ja siivoushuollon ulkoistamisesta. Yksityinen palveluntuottaja aloittaa 1.5.2015. Erilli- sestä henkilöstörakenteen tarkastelusta kuntarakennetoimikunta luopui. Kunnanhalli- tus on toteuttanut valtuuston asettamat toimintamenojen karsimiset.

Valtuustotaso:

	TP2013	TA 2014	TP 2014	Poikkeama
Kunnanhallitus	-12 349 451	-12 265 540	-12 271 958	6 418
TOIMINTATUOTOT	227 503	254 230	216 492	37 738
TOIMINTAKULUT	-12 523 430	-12 519 770	-12 488 450	-31 320

Toimielimen sitovuustaso:

	TP2013	TA 2014	TP 2014	Poikkeama
Kunnanhallitus	-12 349 451	-12 265 540	-12 271 958	6 418
Yleishallinto	-710 744	-891 450	-833 976	-57 474
TOIMINTATUOTOT	167 118	192 460	159 424	33 036
TOIMINTAKULUT	-877 862	-1 083 910	-993 400	-90 510
Elinkeinotoimi	-252 252	-322 340	-331 241	8 901
TOIMINTATUOTOT	56 824	61 770	57 068	4 702
TOIMINTAKULUT	-309 076	-384 110	-388 310	4 200
Selännepalvelut	-11 386 455	-11 051 750	-11 106 741	54 991
TOIMINTATUOTOT	3 560			
TOIMINTAKULUT	-11 390 015	-11 051 750	-11 106 741	54 991

Hallintopalvelut

Vastuualueet: yleishallinto, elinkeinotoimi ja Selännepalvelut

Toimielin: kunnanhallitus

Kuntastrategian mukaiset yleiset tavoitteet: Kärämäki on onnellisten nuorten ja onnellisten lapsiperheiden asuinpaikka sekä innostuneiden ja osaavien yrittäjien ”temmelyskenttä”. Asukas- ja asiakastyytyvyyteen panostetaan kehittäen kunnan ja verkostojen johtamista ja orkestrointia ja että kunnan talous on tasapainossa.

Palvelutuotannon periaatteet:

- 1) Kunnan omana toimintana on tuotettu seuraavat palvelut
 - asiakirjahallinta ja muut hallintopalvelujen toimistopalvelut
- 2) Kuntayhtymältä on ostettu palvelut ppsy Selänne/Selma
 - kirjanpito ja palkkalaskenta
- 3) Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa on tuotettu seuraavat palvelut:
 - maaseutupalvelut
 - lomituspalvelut
 - talous- ja velkaneuvonta
- 4) Yksityisiltä palvelujen tuottajilta on ostettu seuraavat palvelut:
 - atk-palvelut
 - elinkeinon neuvonta- ja keittämispalvelut
 - työpajatoiminta
- 5) Valtion tuottamat palvelut
 - yleinen edunvalvonta
 - kuluttajaneuvonta
- 6) Välitetyt palvelut
 - Kelan yhteispalvelu
 - TE-toimisto yhteispalvelu

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Kunta - ja elinkeinostrategia 2015
- Konserniohjeet
- Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointiohjelma
- Turvallisuussuunnitelma 2010-2012 (Nivala-Haapajärvi ja Haapavesi-Siikalatva)
- Sisäisen valvonnan ohje
- Hankintaohjeet
- Kotouttamisohjelma 2012
- Vanhuspoliittinen suunnitelma 2003-2015
- Lapsi- ja nuorisopoliittinen kehittämisohjelma 2009-2012
- Hyvinvointikertomus 2013-2016

- Savuton kunta

Yleishallinto

	TP2013	TA 2014	TP 2014	Poikkeama
Yleishallinto	-710 744	-891 450	-833 976	-57 474
TOIMINTATUOTOT	167 118	192 460	159 424	33 036
TOIMINTAKULUT	-877 862	-1 083 910	-993 400	-90 510

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja
sekä kunnansihteeri

Toiminnan kuvaus: Valtuusto päättää toiminnan ja talouden keskeistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä, talouden ja rahoituksen puitteista.

Hallitus vastaa kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta, sen ohjauksesta ja seurannasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua. Kunta täytti 145 vuonna 2014. Kuntaa juhlittiin erilaisin tapahtumin koko vuosi, pääjuhla oli 19.10.2014.

Vuoden 2014 aikana järjestettiin 3 kpl kuntalaisten iltoja, osallisuusaktiivisuus lisääntyi aikaisemmista vuosista sosiaali- ja terveystalouden asioiden kiinnostaessa kuntalaisia.

Keskushallinto vastaa keskitetyistä asiakirjahallinnon ja monistuksen tehtävistä. Lisäksi se huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston kokousasioista. Kuukausittain julkaistiin kunnan Kuntainfo-julkaisu, jossa tiedotetaan kuntalaisia tapahtumista ja tärkeistä asioista.

Henkilöstöhallinto vastaa keskitetystä kunnan työntekijöiden työterveyshuollon sekä yhteisten koulutuksen sekä työsuojeluorganisaation ja yhteistyötoimikunnan toiminnasta.

Talous- ja velkaneuvonnan palvelut ostettiin Ylivieskan kaupungilta.

Tukipalvelut sisältävät talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden oston Tukipalveluyksikö Selmasta. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita ostettiin yhteensä 125 939 eurolla, mistä puolet laskutettiin hallintokunnilta sisäisesti. Kunnan osuuteen verotuskustannuksista 64 592 euroa. Joukkoliikenteen palveluita ostettiin yhteensä 81 724 eurolla.

Maaseutupalvelut/ ostopalvelu toteuma oli yhteensä 102 606 euroa, summa pitää sisälleen Kärämäen kunnan osuuden Nivalan kaupungin tuottamista lakisääteisistä maaseutuhallinnon palveluista ja muista maaseudunkehittämispalveluista, sekä avustukset eläinlääkäreiden matkasubventioon ja tuettuun maksulliseen lomitukseen.

Kuntien toteutuneet ja arvioidut maksusuudet vuosille 2013 - 2015

Kunta	tot 2013 €	tot 2014 €	ta 2015 €
Kärsämäki	61193,53	61862,45	62089,79
Nivala	158776,63	155196,30	155727,49
Oulainen	63907,97	62365,71	62688,97
Sievi	86994,97	86208,81	86588,35
Ylivieska	67587,71	66592,92	66943,40
yht.	438460,80	432226,19	434038,00

Taulukko. Alueellisen maaseutuhallinnon kustannusten toteutuminen

Suoritteet	TA 2014	Tot 2014
Kärsämäki		
Maatilojen lukumäärä	135	136
Viljelty pelto yht. (ha)	7280	7451
Maksetut tuet yht. (milj. €)	6,2	6,02

Taulukko. Maaseutuhallinnon suoritustietoja Kärsämäen osalta

Kunta/yrityksien määrä	Lomituspäivät yhteensä	Vuosiloma	Sijaisapu	Maksullinen 120 tunnin lomitus
Haapajärvi/131	7744	3415	3207	1122
Kärsämäki/110	6277	2666	2594	1017
Pyhäjärvi/86	4276	2011	1490	775
Reisjärvi/140	7128	3544	2365	1219
Kaikki yhteensä/470	22425	11636	9656	4133

Taulukko. Lomituksen laajuus vuonna 2014.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Talousarviossa varauduttiin 20 kunnanhallituksen kokoukseen, 11 valtuuston kokoukseen ja 3 iltakouluun. Vuoden 2014 aikana kunnanhallitus kokoontui 33 kertaa ja valtuusto 14 kertaa. Iltakouluja pidettiin 4 kpl.

Kunnan avustuksia kulttuurijärjestöille myönnettiin 13 000 euroa: Suomen Elämäntarhinayhdistys ry. 6 000 euroa, Musiikkia Paanukirkossa ry 5 000 euroa ja Taideyhdistys Elsuupa ry. 2000 euroa.

Ajankohtaiset asiat tiedotettiin henkilökunnalle mm. sähköpostilla. Yhteistoimintaryhmä kokoontui säännöllisesti samoin työsuojelutoimikunta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Valtuusto hyväksyi hyvinvointikertomuksen 2013-2016. Hyvinvointikertomus on HYTE-työryhmän kokoama poikkihallinnollinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämissuunnitel-

ma, missä on asetettu ikäryhmittäiset tavoitteet ja toimenpiteet, joiden vaikuttavuutta seurataan indikaattoreista. Hyvinvointikertomuksen toimenpide-ehdotukset otetaan huomioon toimielinten talousarvion vuosiohjelmissa. Kunta on toteuttanut koulukuraattorin toimen, keskuskoulun lähiliikuntapaikan, frisbee-golf-radon, Venetpalon ulkoilualueen kunto- ja hiihtoladun, tarjonnut kuntalaisille kunnan seurausmahdollisuuden Suo-
mimiesrekka-projektissa ja Jokihelmen opiston opintoselillä suuntaamiselle työttömien liikuntaharrastuksiin panostaessaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Hyvinvointikertomuksen toteutumista seurataan vuosittain HYTE-työryhmässä, joka antaa kertomuksensa vuosittain hallitukselle ja valtuustolle.

Kunnan henkilöstöä ohjataan huolehtimaan henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista. Henkilöstön liikuntaa on tuettu tarjoamalla ilmaisia kuntosalivuorolippuja.

Nuorten työpaja

Vastuullinen viranhaltija: Liikunta-nuorisosihteri

Nuorten työpaja toiminta ei alkanut vuonna 2014. Toiminnan menoihin haettiin aluehallintokeskuksesta avustusta, mutta avustusta työpaljalle ei myönnetty.

Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:n kanssa on tehty sopimus yhteistyössä Kärsämäellä järjestettävistä yksilövalmentajan palveluista. Yksilövalmentajan palveluiden avulla parannetaan nuorten elämänhallinnan valmiuksia ja arjen taitoja sekä tuetaan siirtymistä koulutukseen ja työelämään.

Mittarit

	TP 2011	TP2012	TP2013	TA2014	TP2014
Hallintopalvelujen henkilökunta	4	4	4	4	4
Kunnan vakinaisten vakanssien lkm	83	84	82	82	82
Työterveyshuollon nettomenot, €	11 700	16 501	17 782	16 000	16 956
Valtuuston kokouksia	9	14	13	11	14
Hallituksen kokouksia	16	23	21	20	33

Elinkeinoitoimi

	TP2013	TA 2014	TP 2014	Poikkeama
Elinkeinoitoimi	-252 252	-322 340	-331 241	8 901
TOIMINTATUOTOT	56 824	61 770	57 068	4 702
TOIMINTAKULUT	-309 076	-384 110	-388 310	4 200

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus: Kunta ostaa elinkeinoelämän toimitilapalveluja Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:ltä sekä elinkeino- ja kehittämispalveluja Nivala-Haapajärven Seutu Nihak ry:ltä. Hankkeet ja projektit sisältävät kaupungin maksuosuuden muiden hallinnoimiin projekteihin. Vuonna 2014 jatkettiin 100 Megan laajakaista hankkeen esiselvitystä. Sisällöntuotannon kehittämishanke ei käynnistynyt vuonna 2014.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Elinkeinoelämän edistämiseksi tavoitteena on turvata olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä ja edistää uusien työpaikkojen syntyä. Seutukunnalle maksettiin elinkeinojen kehittämisen hoidosta noin 94 000 euroa. Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy raportoi huhti-, elo- ja marraskuussa kunnanhallitusta. Tytäryhtiöiden asioista on tiedotettu valtuutetuille ja kunnanhallitukselle. Kunnan osallistumisesta projekteihin päättää kunnanhallitus

Mittarit

	TP 2011	TP2012	TP2013	TA2014	TP2014
Väkiluku	2820	2763	2723	2750	2698
Nettomuutto	-40	-53	-37	*	*
Työttömyysaste (%)	11,1	13,6	13,4	-	14,9
Vuosikate €/asukas	321	42	826	187	523
Verotulot €/asukas	2290	2322	2278	2434	2619
Valtionosuudet €/asukas	3824	3703	3976	3935	4024

*- merkinnällä ei vielä virallista tilastotietoa

Nivala-Haapajärven Seutu Nihak ry:

Vuoden 2014 aikana Kärsämäellä perustettiin 9 kpl yrityksiä, talousarviossa tavoitteeksi oli asetettu 15 kpl. Vuoden aikana lakanneita yrityksiä oli 6 kpl.

Vuoden 2014 aikana pidettiin 3 kpl yrittäjäiltoja, tavoitteena oli 5 yrittäjäillan pitäminen.

Selännepalvelut

	TP2013	TA 2014	TP 2014	Poikkeama
Selännepalvelut	-11 386 455	-11 051 750	-11 106 741	54 991
TOIMINTATUOTOT	3 560			
TOIMINTAKULUT	-11 390 015	-11 051 750	-11 106 741	54 991

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Kunta osti vuonna 2014 ppky Selänteeltä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, erikoissairaanhoidon palvelut sekä ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa-aineslain, rakennusvalvonnan ja korjausneuvonnan palvelut. Kuntayhtymän alaisuudessa on talous- ja palkkahallinnon yksikkö Selma, jolta ostetaan kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Palvelut ostetaan palvelutasosuunnitelman ja vuosittaisen vuosisuunnitelman mukaisesti. Kunnan maksuosuus Ppky Selänteelle alkuperäisessä talousarviossa oli 10,7 Me, maksuosuuden lopullinen toteuma oli 10,9 Me.

Vuoden aikana Selännepalveluiden talousarvioon haettiin 127 650 euron suuruinen lisämääräraha, joka kohdistui hallintoon (9 100 euroa) ja hyvinvointipalveluihin (98 200 euroa: lastensuojelun, perheneuvolapalvelun ja tehostetun palveluasumisen ostot, toimintakeskuksen tulot) sekä saatavien poistot eri palvelulinjoilla 20 350 euroa. Selännepalvelut sisältävät määrärahan sosiaali- ja terveyspalveluiden ostoihin, osuuden hallinnon kustannuksiin ja eläkemenoperusteiseen eläkemaksuun. Sosiaali- ja terveyspalveluiden ja hallinnon määrärahavaraus oli Selänteen muutetussa talousarviossa oli 10 830 149 euroa ja toteuma 10 898 446 euroa. Eläkemenoperusteiseen eläkemaksuun oli varattu 348 010 euroa toteuman ollessa 353 038 euroa.

Valtuusto päätti 19.12.2013 irtisanoa ppky Selänteen perussopimuksen. Sosiaali- ja terveyspalvelut on tuotettu kokonaisulkoistuksena 1.1.2015 alkaen

Kunnanhallitus hyväksyi 29.12.2014 osajäsenyys sopimukset Kärsämäen kunnan ja ppky selänteen välillä, koskien talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita sekä ympäristö-

tö- ja rakennusvalvontapalveluita. Kunnanhallitus irtisanoi talous- ja henkilöstöhallinnon osajäsenyys sopimuksen päättymään vuoden 2015 loppuun.

OPETUSTOIMEN LAUTAKUNTA

Yleistä

Opetustoimen lautakunta vastaa kunnan perusopetuksesta, toisen asteen koulutuksesta ja aikuiskoulutuksesta.

Lautakunta kokoontui vuoden 2014 aikana yksitoista (11) kertaa ja käsitteli yhteensä 158 pykälää.

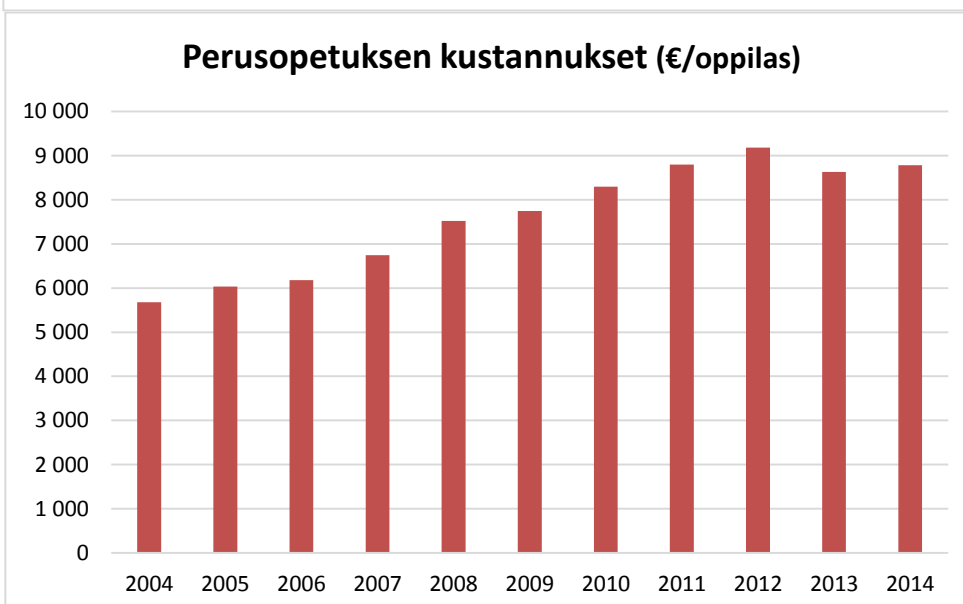
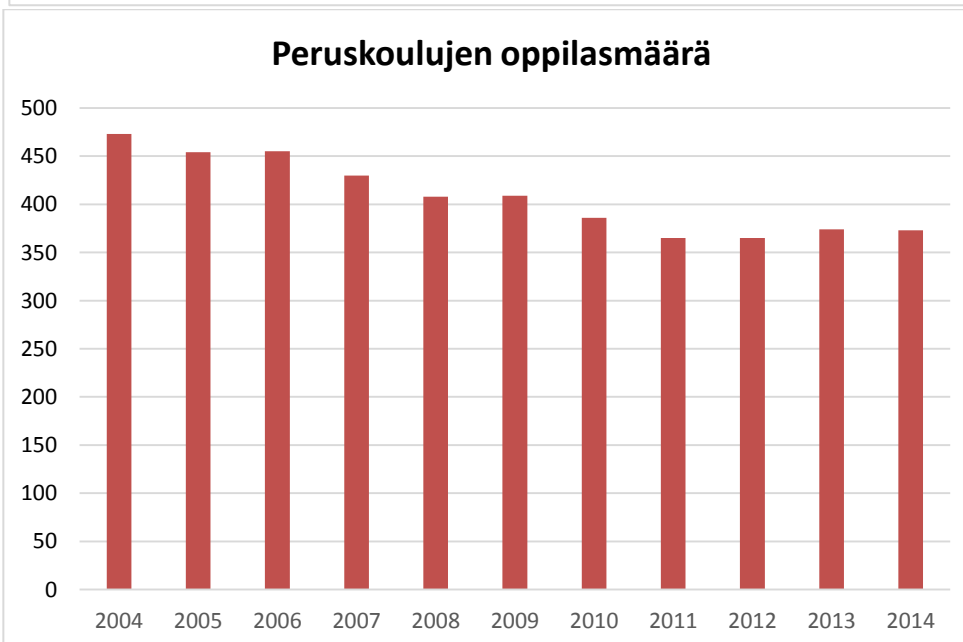
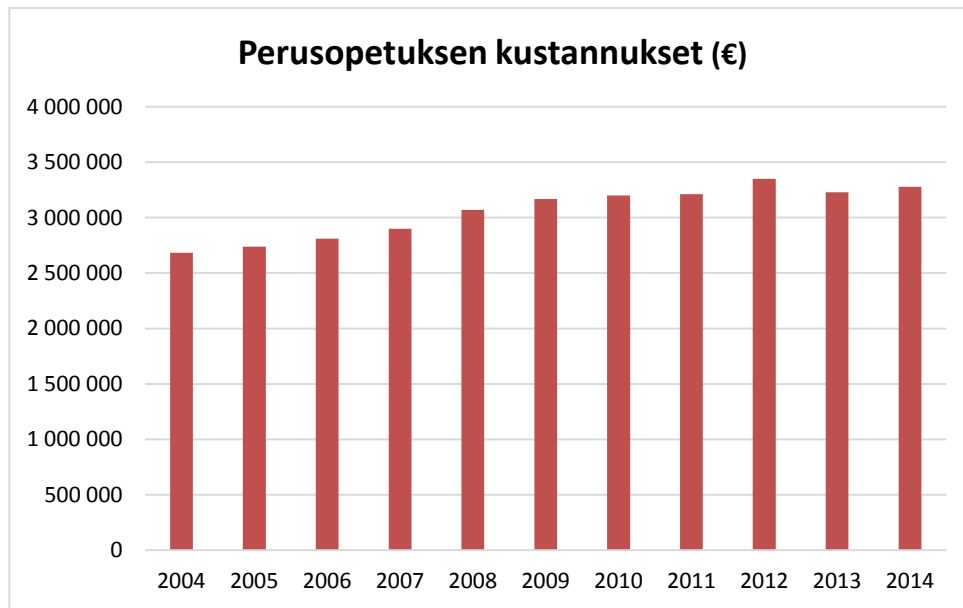
Lukion rehtori hoiti oman toimensa ohella sivistystoimenjohtajan tehtäviä ja vastasi koko opetustoimen johtamisesta. Sivistystoimenjohtaja toimi lautakunnan kokouksissa asioiden valmistelijana, esittelijänä ja sihteerinä. Koulutoimiston toimistosihteerin vastasi lautakunnan toimintaan ja sivistystoimen hallintoon liittyvistä toimistotehtävistä sekä osallistui myös lautakunnalle menevien asioiden valmisteluun.

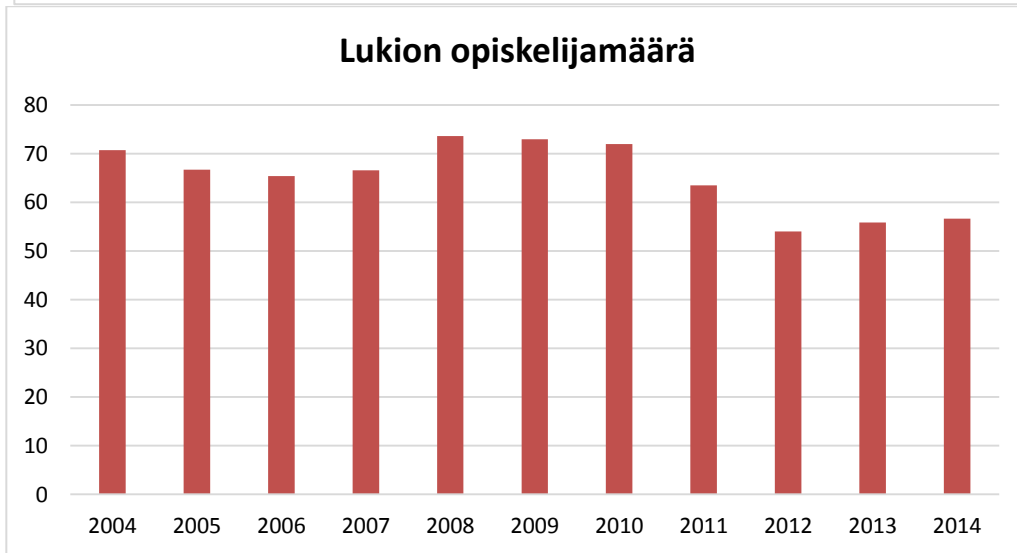
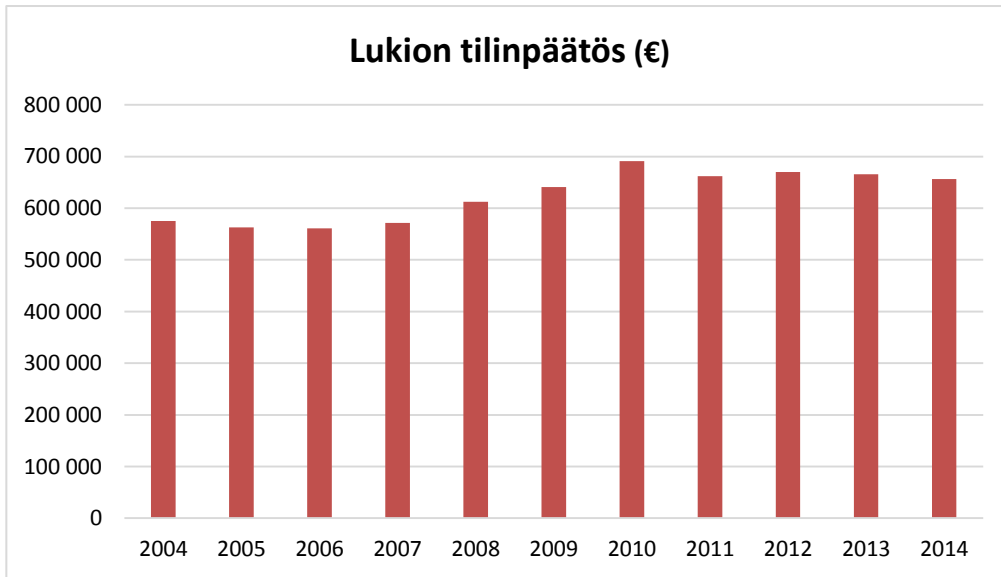
Frosteruksen koulussa, jossa oli luokat 1-9, oli päätoiminen rehtori ja kokoaikainen koulusihteerin. Kunnassa toimi kaksi kyläkoulua, Venetpalon koulu ja Saviselän koulu, joissa oli luokat 1-6. Frosteruksen koululla ja Saviselän koululla (kevätlukukauden) oli erilliset esiopetusryhmät, mutta Venetpalon koululla (0-2lk.) ja Saviselässä (syyslukukaudella 0-1lk.) esioppilaat oli integroitu alkuopetukseen. Lisäksi Frosteruksen koululla oli aamu- ja iltapäivätoimintaa 1-2 -luokkalaisille koulupäivän jälkeen. Molemmilla kyläkoululla yksi luokanopettajista toimi koulun toiminnasta vastaavana rehtorina kevätlukukauden, mutta syyslukukaudella koulujen rehtorin tehtävät hoiti yksi henkilö. Koulujen rehtorit vastasivat oman koulunsa talousarvion suunnittelusta ja sen toteutumisesta. Frosteruksen koulun rehtori toimi perusopetusta koordinoivana rehtorina. Hänen vastuullaan oli mm. perusopetuksen talousarvion ja toimintasuunnitelman laatiminen ja seuranta, perusopetuksen opetussuunnitelman kehittäminen, peruskoulujen yhteisten projektien koordinointi sekä joidenkin perusopetusta koskevien asioiden valmistelu lautakuntaan.

Vuoden 2014 tilastointipäivänä 20.9.2014 oli perusopetuksessa ja esiopetuksessa yhteensä 372 oppilasta. Saviselän koululla oli 46, Venetpalon koululla 32, Frosteruksen koulun alaluokilla 181 ja yläluokilla 113 oppilasta.

Sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa on kustannusten kasvu ollut viime vuosina hyvin maltillista. Vuoteen 2009 verrattuna on perusopetuksen kustannusten kasvu ollut yhteensä 3,4 % ja lukiokoulutuksessa 2,4 %.

Kustannusten kasvua vuonna 2014 hillitsi mm. henkilöstön seitsemän päivän lomautukset. Lomautukset eivät koskeneet Frosteruksen koulun alaluokkien opettajia, koska heidän lomauttamisensa olisi vaarantanut OKM:ltä saadun avustuksen opetusryhmien pienentämiseen.

Kärsämäen kunnan vuosille 2011-2015 laaditun strategian mukaan Kärsämäki on vuonna 2015 onnellisten nuorten ja nuorten perheiden asuinpaikka sekä innostuneiden ja osaavien yrittäjien ”temmellyskenttä”. Opetustoimen lautakunnan vastuualueeseen kuuluvat seuraavat strategiset päämäärät:

Kriittinen menestystekijä	Mittari/indikaattori	Varmistavat toimenpiteet	Toteutuminen
Tiedottaminen		Koulujen kautta tiedottamisen parantaminen. Mobiiliviestinnän rakentaminen.	Kaikilla kouluilla on otettu käyttöön Wilma. Lisäksi tiedottamista tapahtuu kunnan nettisivuilla.
Hyvä koulu	Koululaisten asenne kouluun ja koulutyöhön.	Kiusaamisvapaa Hyvät koulumenestykset Yhteistyö kotien kanssa Oppilashuolto	Kiva-koulu -toimintaohjelmaa on toteutettu peruskoulussa. Kiusaamisten määrä on siedettävällä tasolla. Lukion oppimistulokset ovat olleet valtakunnallisissa vertailuissa hyvät. Vanhempainyhdistykset toimivat Kouluilla on toiminut koulukuraattori ja koulupsykologi.
Hyvät harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet	Asukkaiden tyytyväisyys	Harrastustoiminnan laaja tarjonta.	Kerhotoiminta on ollut rahoituksen turvin laajaa.
Muut yrittäjät ja yritykset	Paluumuuttajien yritykset. Nuorten perustamat yritykset	Yrittäjyyskasvatusstrategian laatiminen. Koulu-yritys -yhteistyö	Yrittäjyyskasvatusstrategian mukaisia toimia ollaan toteuttamassa. Yläkoulussa ja lukiossa on TET-päiviä.

Valtuuston sitovuustasolla tulosityksikkö on opetustoimen lautakunta.

Valtuustotaso

	TP2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
Opetustoimen lautakunta	4 084 914	4 328 290	4 143 681,00	-184 609,00

Lautakunnan sitovuustaso

Opetustoimen hallinto	153 789	161 990	157 687,55	-4 302,45
Perusopetus	3 207 330	3 394 990	3 276 865,05	-118 124,95
Toisen asteen koulutus	663 429	707 910	656 603,95	-51 306,05
Aikuiskoulutus	60 367	63 400	52 524,45	-10 875,55
Opetustoimen lautakunta yhteensä	4 084 914	4 328 290	4 143 681,00	-184 609,00

Opetustoimen hallinto

	TP2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
menot	153 789	161 990	157 687,55	-4 302,45
tulot	0	0	0	0
Netto	153 789	161 990	157 687,55	-4 302,45
Poistot	381	400	367,22	-32,78

Perusopetus

Perusopetuksen päävastuualueeseen kuuluvat seuraavat lautakuntaan nähden sitovat tulosityksiköt: peruskoulut ja taiteen perusopetus.

TAVOITE	TAVOITETASOT	TOTEUTUMINEN
Kansainvälisyysprojekteja ja yhteistyötä jatketaan.	Uutta Comenius-hanketta tai muuta kansainvälisyyskontakteja etsitään. Panostetaan lähialueen koulujen, kylien ja hankkeiden yhteistyöhön.	Kouluissa ei ole ollut vuosina 2013 eikä 2014 kansainvälisyysprojekteja.
Kaikkia yhdeksäsluokkalaisia ohjataan yhteishakuun.	Kaikki perusopetuksen keväällä 2014 päättäneet saavat opiskelupaikan.	Kaikki 39 oppilasta saivat opiskelupaikan: Lukiosta 12 (31 %)

		Ammattiopistosta 27 (69 %) Yksi ei ottanut paikkaa vastaan ja neljällä muullakin on säätöä käynnissä.
Seurataan missä muu Suomen taitotaso menee. Käytössä on valtakunnalliset arvioinnin kriteerit. Perusopetuksen kustannukset pyritään pitämään samantyyppisten kuntien tasolla.	Koulun toimintaa verrataan alueen ja koko maan tunnuslukuihin.	Oppilaita arvioidaan valtakunnallisten arviointinormien mukaisesti. Odotetaan kansainvälisen TALIS2013-tutkimuksen tuloksia. OPH:n kansallisen 9.lk. terveystiedon oppimistulosten arvioinnin mukaan karsämäkiset suoriutuivat keski-vertotasoisesti ja suhtautuminen terveystiedon opiskeluun oli keskitasoa.
Yhtenäisen perusopetuksen toteuttamista jatketaan ja kehitetään lisäämällä yhteistyötä koulujen kesken.	Kaikilla kunnan alakouluilla on yhteisiä tilaisuuksia. Kouluilla on yhtenäiset toimintasäännöt ja oppilashuollon ohjeistus. Yhtenäiskoulun käytänteiden yhdenmukaistamista jatketaan luokka-asteesta riippumatta Frosteruksen koulu on edelleen mukana SYVE:ssä eli Suomen Yhtenäiskouluverkossa.	Alakoulujen sähköturnaus 16.4.14 ja YU-kisat 1.9.14 Frosteruksen koululla. Perusopetuksen koulujen oppilashuoltosuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.14. Se osaltaan myös yhtenäistää toimintatapoja. SYVE-seminaarissa 19.-20.9. Rovaniemellä oli mukana 4 opettajaa.
Syyslukukaudella 2009 aloitettu KIVA-koulu-toimintaohjelma jatkuu kaikilla kouluilla.	Vuosittain tehtävien oppilaskyselyjen perusteella kiusaaminen vähentyy. Sitoudutaan ohjelman tehokkaaseen toteuttamiseen.	Edetään toimintaohjelman suunnitelmien mukaan. Kouluilla kiusaamistapauksiin puututtu systemaattisesti ja vakavasti. Kaikki pienemmätkin tapaukset selvitetty.
Tietotekniikan hallitseminen ja sujuva käyttö on tärkeää nyky-yhteiskunnassa.	Oppitunnilla ainakin ATK-luokissa jokaisella oppilaalla on käytössä hyvin toimiva tietokone. Koko ajan pyritään päivittämään opetustilojen AV-tekniikkaa vanhimmasta päästä.	Frosteruksen koulun koneet ikääntyvät ja ATK-luokalla on elinaikaa 1 lukuvuosi. Investointipyyntö on esitetty. Pari tykkiä on ostettu rikkoutuneiden tilalle. Yksi tykki SER-jätteestä haettu rikkoutuneen tilalle. XP-koneita on pantu poistoon.
Oppilashallintoa ja yhteyksiä kotiin tehostetaan, prosesseja digitalisoidaan sekä yhdenmukaistetaan niin	Kaikissa kouluissa (Frosterus, Venetpalo, Saviselkä ja lukio) on käytössä yhteinen digitaali-	Wilmaan on avattu työturvallisuusosio lomakkeineen. Huol-

<p>kouluilla kuin koulutoimessa.</p> <p>Opettajien tietotekniset taidot ovat tärkeitä.</p>	<p>nen Wilma-järjestelmä, joka on Multi-Primus oppilashallinto-ohjelman www-liittymä. Opettaja, henkilökunta ja huoltaja pääsevät yhdellä tunnoksella kaikkiin häntä koskeviin tietoihin käsiksi.</p> <p>OSAAVA-hankkeen kautta selvitetään alueen opettajien tieto- ja viestintätekniikan (tv) käyttöä, koulutustarpeita siinä sekä järjestetään tv-koulutuksia alueen opettajille. Hankkeessa aloitetaan myös koulujen tv-strategiatyö alueella.</p>	<p>tajatunnukset eivät ole kahdella perheelle käytössä Kärsämäellä.</p> <p>Alakoulujen opettajat ovat olleet verkkokoulutuksessa Haapajärven kaupungin organisoimassa TVT-strategiakoulutuksessa. Strategia on työn alla.</p>
<p>Sisäilman laadulla on suuri merkitys opiskelutehokkuuteen ja motivaatioon.</p>	<p>Sisäilmanlaatu pysyy normaalin rajoissa. Suoritetaan ilmanlaatumittauksia luokissa tarpeen mukaan.</p>	<p>Ei ole mitattu.</p>
<p>Varhaisen puuttumisen mallia painotetaan koulumaailmassa.</p>	<p>Psykologin tutkimuksiin ohjattu oppilas pääsee tutkimuksiin 2 kuukauden kuluessa.</p> <p>Kärsämäellä on oma kokoaikainen koulukuraattori.</p> <p>Koululääkäri on oltava lain edellyttämän verran käytettävissä.</p> <p>Resursoidaan riittävästi tutkiopetusta ja muuta yleisen tuen resurssia.</p>	<p>Suunnilleen toteutuu.</p> <p>Kuraattori saatu työsuhteeseen 2.1.14.</p> <p>Toteutuu.</p> <p>Resurssia siedettävästi.</p>
<p>Kaikki opettajat ovat osaavia (substanssipätevyys) ja muodollisesti kelpoisia. Kaikilla opettajilla on mahdollisuus osallistua ammattipätevyyttä täydentävään koulutukseen.</p>	<p>Listataan poikkeamat. Kirjataan opettajien osallistumiset koulutuksiin.</p>	<p>Kyläkouluilla kaikki opettajat muodollisesti päteviä. Etenkin kevätlukukaudella poissaoloja on ollut runsaasti ja sijaiset epäpäteviä.</p> <p>Opettajat osallistuneet VESO-koulutuksiin.</p> <p>Muodollisesti epäpäteviä opettaja Frosterus+lukio: tekstiilityö-kuvataide (keväällä) ja</p>

		tekninen työ (syksyllä).
Mahdollisimman moni oppilas osallistuu koulun tarjoamaan kerhoon.	Kaikille 1-9 luokan oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistua koulun ilmaisiin kerhoihin. Vanhemmat otetaan mukaan kerhotoimintaan.	Kaikilla oppilailla 1-9.lk on tarjottu mahdollisuus osallistua koulun ilmaisiin kerhoihin.
Monipuolinen ja innostava liikunta on tärkeää oppilaan kasvulle. Oppilaiden ylipaino vähentyy.	Oppilaiden liikkuminen lisääntyy. Oppilaille tarjotaan tavallisten liikuntamuotojen lisäksi mm. lumikenkäilyä, melontaa, yösuunnistusta ja valokuvausta. Kerhotoiminta tukee liikunnanopetusta. Myös välitunneilla pyritään aktiiviseen liikkumiseen mm. välkkäritoiminnan kautta. Suositusten mukainen koulu-ruokailu.	Pidennetyt välitunnit (25 min) kerran viikossa. Koulutetut välkkärit ohjaamassa. Frosteruksen koulun lähiliikuntapaikka valmistunut elokuussa taas yhden askeleen eteenpäin. Välkkärioppilaita Frosterukseen on koulutettu 14 lisää. Koulu-ruokailu suosituksen mukainen.
Yrittäjyyskasvatusstrategian tavoitteet näkyvät opetuksessa.	Strategia otetaan käyttöön.	Hyväksytty lautakunnassa 16.4.14.
Yhteistyö kodin ja koulun välillä on osa luontevaa yhteistyötä.	Kaikilla peruskouluilla on vanhempainyhdistys. Yhteistyötä kotien, kylien ja koulun välillä lisätään. Loputkin huoltajat siirtyvät Wilman käyttäjiksi.	Kyllä on.
Yläkoulun oppilaiden opiskelumotivaatio on riittävän korkealla tasolla ja oppituntien työrauha on taattu.	Opetusryhmissä vaalitaan opiskelurauhaa. Tarpeen vaatiessa perustetaan JOPO-luokka, johon hakemusten perusteella valitaan 7-9.-luokkalaisia oppilaita. Listataan JOPO-oppilaiden määrä.	Keväällä yhteensä 8 JOPO-oppilasta (3 opp/8.lk ja 5 opp/9.lk). Suuria vaikeuksia ollut hallita jopo-oppilaita. Tietty yleisopetuksen ryhmät ovat saaneet työrauhaa JOPO-luokan ansiosta. Syksyllä yhteensä 10 JOPO-oppilasta (6 opp/8.lk ja 4 opp/9.lk).

Lautakuntataso

<i>Perusopetus</i>	TP2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
<i>Peruskoulut+taiteen perusopetus</i>				
Menot	3 428 660	3 537 690	3 468 105,66	-69 584,34
Tulot	221 331	142 700	191 240,61	48 540,61
Netto	3 207 330	3 394 990	3 276 865,05	-118 124,95
Poistot	116 556	108 450	112 066,88	3 616,88

Perusopetuksen alituksen suurimmat yksittäiset tekijät ovat säästöt sisäisissä vuokrissa, henkilökuljetuksissa ja hankinnoissa. Lisäksi perusopetukseen on saatu avustuksia budjetoitua enemmän.

Perusopetuksen tunnuslukuja

	TP2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
<i>peruskoulut (mukana esiopetus)</i>				
oppilasmäärä	373	373	372	-1
kustannukset €/oppilas	8 522	9 020	8 734,02	-285,98
opetustuntien määrä	30 248	32 240	32 749	509
kustannukset €/opetustunti	105	104	99,21	-4,79
kustannukset yhteensä	3 178 780	3 364 710	3 249 056,37	-115 653,63
<i>Musiikkiopisto</i>				
oppilasta/vuosi	15	15	15	0
kustannukset €/oppilas	1 541	1 633	1 468,58	-164,42
kustannukset yhteensä	23 110	24 500	22 028,68	-2 471,32

Oppilaspaikkakohtainen kuntaosuus sisältää myös ryhmäopetuksessa olleet oppilaat: musiikkileikkikoulu, musiikin perusteet, orkesteri -kokonaisoppilasmäärä 25.

Tanssiopisto

pidettyjä tunteja	193	170	192	22
oppilaita; kevätlukukausi	42	35	47	12
syyslukukausi	46	40	54	14
kustannukset €/h	32	34	34	0
kustannukset yhteensä	5440	5 780	5 780	0

Lisäksi oppilailla on ollut mahdollisuus osallistua syventäviin opintoihin Nivalassa ja Ylivieskassa. Tanssiopiston laskutus on perustunut alkuperäiseen sopimukseen, jossa opetustunteja on ollut 5 h/vko.

Kulut Kärsämäen kunnalle v. 2014 ovat olleet 34 viikkoa x 5 h x 34 € = 5 780 €.

Kerhotoiminta

Lukuvuoden 2008-2009 alussa käynnistettiin kouluilla kerhotoiminta opetushallituksen myöntämän avustuksen turvin. Sen jälkeen avustuksia on saatu joka vuosi ja kerhotoiminta on jatkunut keskeytyksettä. Vuonna 2014 kerhomäärät ja kerhoihin osallistuneiden oppilasmäärät olivat seuraavat:

	Kerhokertoja		Osallistujia	
	Kevät	Syksy	Kevät	Syksy
Frosterus	97	78	148	122
Venetpalo	14	0	18	0
Saviselkä	28	25	30	32
Yhteensä	139	103	196	154

Kevätlukukaudella oli erilaisia kerhoja yhteensä 16 ja niissä pidettiin yhteensä 200 kerhotuntia. Syyslukukaudella oli erilaisia kerhoja yhteensä 10 ja niissä pidettiin yhteensä 140 kerhotuntia.

Toisen asteen koulutus

Toisen asteen päävastuualue sisältää lukion tulosityksikön.

TAVOITE	TAVOITETASO	TOTEUTUMINEN
Lukion opiskelijamäärä säilyy kohtuullisena.	Jokaisella vuosiluokalla vähintään 20 opiskelijaa.	Lukion opiskelijamäärä syysluku-kauden lopussa 50, kaksi heistä vaihto-opiskelijoita. Tavoite saavutettu vain yhdellä vuosiluokalla.
Etäopetus jatkuu	eLukiassa vähintään yksi aikuis-opiskelija. Päivälukiolaiset suorittavat kursseja eLukiassa. Kärsämäen lukiosta annetaan eLukio-opetusta vähintään kaksi kurssia vuodessa.	eLukiassa yksi tutkintotavoitteinen aikuisopiskelija. Päivälukiolaiset ovat suorittaneet eLukiassa 13 ja aineopiskelijat 9 kurssia. Kärsämäen lukion opettajat ovat opettaneet eLukiassa viisi kurssia.
Lukion toimintaa verrataan alueen tunnuslukuihin	Opiskelijakohtaiset kustannukset samantyyppisten lukioiden tasolla.	AVI ei ole tehnyt vuonna 2014 alueellista vertailua.
Lukiassa suoritetaan tietokoneen A-ajokortteja.	Tavoitteena viisi A-korttia vuodessa sekä osasuorituksia 20 opiskelijalta.	Suoritettu yhdeksän A-korttia, osasuorituksia 22 opiskelijalla.

Kaikilla lukion opettajilla muodollinen kelpoisuus.	Listataan poikkeamat.	Kaikilla lukion opettajilla muodollinen kelpoisuus lukuunottamatta yhtä kevätlukukauden tuntiopettajaa.
Lukioyhteistyötä muiden lukioiden kanssa jatketaan.	Päivälukiolaiset osallistuvat viidelle yhteiselle kurssille.	Kärsämäen lukiolaiset mukana kahdeksalla yhteisellä kurssilla.
Mahdollisimman moni lukion päättäneistä saa opiskelupaikan korkeakoulusta.	Lukion päättäneet saavat opiskelupaikan korkeakouluista paremmin kuin Suomessa keskimäärin.	Vuosina 2008-2013 Kärsämäen lukiosta ylioppilaaksi valmistuneista sai välittömästi opiskelupaikan yliopistosta 27%, ammattikorkeakoulusta 39% ja ammatillisesta koulutuksesta 9%. Valtakunnallisesti vastaavat luvut ovat yliopisto 18%, ammattikorkeakoulu 17% ja ammatillinen koulutus 4%. Kärsämäen lukiosta valmistuneista sai välittömästi opiskelupaikan korkeakoulusta 56% valtakunnallisen luvun ollessa 35%.
Tietokoneet ja opetusvälineet ajan tasalla.	Oppitunnilla ATK-luokassa jokaisella opiskelijalla on käytössä hyvin toimiva tietokone. Jokaisen opetustilan opetusvälineistö on ajan tasalla (tietokone, dataprojektori, dokumenttikamera). Tablettitietokoneet otetaan käyttöön opetuksessa.	Lukion käytettävissä olevassa Frosteruksen koulun tietokone-luokassa riittävä määrä hyvin toimivia tietokoneita. Luokkien varustelu ajan tasalla. Tablettitietokoneet on hankittu henkilökohtaiseen käyttöön opettajille ja kahdelle alimmalle vuosiluokalle. Tablettitietokoneita käytetään opetuksessa.

Kärsämäen lukio sai opetushallitukselta 21 000 euron valtionavustuksen lukiokoulutuksen tieto- ja viestintäteknikan opetuskäyttöön sekä laite- ja tietoverkkohankintoihin käytettäväksi vuosille 2013-2014. Avustuksen turvin on lukiolle pystytetty langaton verkko ja lukion opettajille sekä opiskelijoille on hankittu tablettitietokoneita opetuskäyttöön. Avustusta on käytetty myös opettajien koulutukseen.

Lautakuntataso

	TP 2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
Toisen asteen opetus				
Menot	699 590	751 210	696 597,00	-54 613,00
tulot	36 162	43 300	39 993,05	-3 306,95
Netto	663 429	707 910	656 603,95	-51 306,05
Poistot	13 082	14 200	14 835,50	635,50

Budjettialituksen suurimmat tekijät ovat säästöt sisäisissä vuokrissa ja kouluruokailussa.

<i>tunnusluvut</i>	TP2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
opiskelijamäärä (päivälukio)	58	60	57	-3
opiskelijamäärä (eLukio)	0	1	1	0
opetustuntien määrä	4 503	4 700	4465	3535
kustannukset €/opetustunti	147	151	147	-4
kustannukset €/opiskelija	11 538	11 605	11 320	-330

Aikuiskoulutus

Aikuiskoulutuksen päävastuualue sisältää kansalaisopiston tulosityksikön.

TAVOITE	TAVOITETASO	TOTEUTUMINEN
Tarjotaan monipuolista kunta-laisten tarpeet huomioonotta-vaan opetusta joustavin opetus-järjestelyin.	Tunnusluvut.	

Lautakuntataso

	TP 2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
Kansalaisopisto				
Menot	60 367	63 400	52 524,45	-10875,55
tulot	0	0	0	0
Netto	60 367	63 400	52 524,45	-10875,55
Poistot	-	-	-	-

<i>tunnusluvut</i>	TP2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
tunnit/vuosi	2 444	2 547	2 519	-28
opiskelijamäärä (kurssilaisia)	1 704	>1 500	1 378	- 122
kunnan maksama opetus €/h netto	25	25	20,85	-4,15
opetustunnin hinta €/h brutto	76	74	71,74	-2,26

Kansalaisopiston talousarvion alitukset liittyvät henkilöstömenoihin ja muiden palvelujen ostoihin. Lisäksi tuloja oli arvioitua enemmän

VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA

Yleistä

Vapaa-ajan lautakunta vastaa kunnan kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso-, liikunta- ja raittiuspalveluista.

Lautakunta kokoontui vuoden 2014 aikana viisi (5) kertaa ja käsitteli yhteensä 51 pykälää.

Vapaa-aikatoimen johtajana toimi sivistystoimenjohtaja, joka toimi lautakunnan kokousten esittelijänä ja sihteerinä. Lautakunnan kokouksissa oli läsnäolo-oikeus myös kirjastotoimenjohtajalla, kulttuurisihteerillä sekä liikunta- ja nuorisosihteerillä, jotka toimivat omia vastuualueita koskevien asioiden valmistelijoina ja talousarvion suunnittelijoina.

Kirjastotoimenjohtajan palvelut ostettiin Haapajärven kaupungilta. Työaikana mitattuna palvelun suuruus oli yksi päivä viikossa. Lisäksi kirjastossa työskenteli kaksi päätoimista ja Saviselän lainausasemalla osa-aikainen kirjastovirkailija. Kunnan kulttuuripalvelujen hoidosta vastasi Kattilakosken kulttuuriosuuskunta yhden viikoittaisen työpäivän työpanoksella. Liikunta- ja nuorisosihteerit vastasi liikunta-, nuoriso- ja raittiustyöstä sekä toimi valvojana nuorisotalo Poppelissa. Latujen ylläpito ostettiin yksityisiltä palveluntarjoajilta, mutta muuten liikunta-alueiden hoidosta vastasi kunnan tekninen toimi.

Vapaa-ajan lautakunnan jäsenistä koostunut toimikunta valitsi vuoden 2014 kärsämäkiseksi Teuvo Marttilan ja kulttuuripalkinnon sai Kulttuuritontut-hanke. Vuoden ulko-kärsämäkiseksi valittiin laulaja, muusikko, sanoittaja ja näyttelijä Paula Vesala.

Kuntastrategian mukaisesti vapaa-ajan toiminnan päämääränä on luovan henkisen ja fyysisen kulttuurin edistäminen ja ylläpitäminen. Erityisesti lasten ja nuorten elinolojen ja elämänhallinnan edellytyksiä parannetaan käytännön yhteistyöllä eri sidosryhmien kanssa.

Kärsämäen kunnan vuosille 2011-2015 laaditun strategian mukaan Kärsämäki on vuonna 2015 onnellisten nuorten ja nuorten perheiden asuinpaikka sekä innostuneiden ja osaavien yrittäjien ”temmellyskenttä”. Vapaa-ajan lautakunnan vastuualueeseen kuuluvat seuraavat strategiset päämäärät:

Kriittinen menestystekijä	Mittari/indikaattori	Varmistavat toimenpiteet
Nuorisotyön sisältö ja organisointi		<p>Monipuolinen tarjonta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunta tukee järjestöjen ja ryhmien toimintaa - Kunnan ja 3. sektorin välisen yhteistyön kehittäminen - Harrastusaktiviteetin nostaminen - Yhteistyön lisääminen lähikuntien kanssa (verkostomainen toimintatapa, Pyhäntä) - Liikkuvuuden lisääminen kuntarajan yli - Oman kylän bändien esiintymisillat - Musiikkiopiston käyneiden harrastusaktiviteetin nostaminen - Osaavia nuorisotyön tekijöitä
Hyvät harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet	Asukkaiden tyytyväisyys	<p>Harrastustoiminnan laaja tarjonta.</p> <p>Yhteiskuljetus naapurikuntiin (uinti, joukkuepelit, tanssi, keilaus)</p> <p>Nuorisotalo avoinna usein</p> <p>Nuorille ja lapsille tapahtumia ja toimintaa.</p> <p>Kunnan vapaa-aikatoimi koordinoi 3. sektorin toimijoiden toimintaa ja yhteistyötä.</p> <p>Tiedotus ajantasaista ja kattavaa (kootusti kaikilta toimijoilta, kunnan www-sivuilla).</p>

Valtuustotaso

netto	TP2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
Vapaa-ajan Itk yht.	458 662	481 090	433 183,31	-47 906,69

KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI

Kirjasto- ja kulttuuritoimen päävastuualueeseen kuuluvat seuraavat tulosityksiköt: Hallinto, kirjastotoimi ja kulttuuritoimi.

Liikunta-, nuoriso- ja raittiustyön päävastuualueeseen kuuluvat lautakuntaan nähden sitovat tulosityksiköt: hallinto, liikuntatoimi, nuorisotyö ja raittiustyö.

Kirjastotoimi

TAVOITE	TAVOITETASO	TOTEUTUMINEN
Kirjastopalvelujen saatavuuden turvaaminen	Pääkirjasto on avoinna talvella 38, kesällä 33 tuntia viikossa. Saviselän lainausasema palvelee Saviselän koululla ja on avoinna 4 tuntia viikossa. Kirjastoautopalveluja ostetaan Frosteruksen ja Venetpalon kouluilla oleville pysäkeille Haapajärveltä. Tmi Tiimi -Palvelut kanssa jatketaan kirjastopalvelujen välittämistä yrityksen asiakkaille. Kirjakokoelmaa pidetään Tammenlehvässä, Koivupuistossa ja Sykkeessä, ja ne vaihdetaan säännöllisesti.	Pääkirjasto on ollut avoinna 38 tuntia viikossa. Saviselän lainausasema on ollut avoinna 4 tuntia viikossa (2 kouluaikoina ja 2 illalla) Haapajärven kirjastoautolla on pysäkit Venetpalon ja Frosteruksen kouluilla
Lukemisharrastuksen edistäminen	Lukudiplomin markkinointia 1-6 luokkien oppilaille jatketaan, järjestetään kirjailijavierailuja ja erilaisia lukemiskampanjoita ja yhteistyössä Frosteruksen koulun kanssa pyritään luomaan koululaisille säännölliset kirjastokäynnit. Järjestetään kirjastossa erilaisia teematapahtumia, joitten yhteydessä esitellään teemaan liittyvää kirjallisuutta.	Lukudiplomia on markkinoitu 1-6 luokille, lukuaika päättyi 30.4. Diplomeja suoritettiin 109 kappaletta. Syksyllä koulujen alettua on markkinointia jatkettu kirjastokäyntien yhteydessä. Jukka Itkonen kävi kirjailijavierailulla alakouluilla marraskuussa. Kahdeksannen luokan sekä

	<p>Hankitaan kaukolainaksi omasta kokoelmasta puuttuva materiaali.</p> <p>Tarjotaan kotipalvelua kuntalaisille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjaston palveluja.</p>	<p>kolmannen luokan oppilaille kirjavinkattiin.</p> <p>Kaukolainaksi on tilattu omasta kokoelmasta puuttuvaa materiaalia.</p> <p>Kotipalveluasiakkaita on ollut yksi.</p>
Kokoelman kehittäminen	<p>Hankinta pidetään läänin keskiarvossa, painopistealueena edelleen lasten ja nuorten kirjallisuus. DVD-elokuvien osalta hankinta painotetaan klassikoihin ja kotimaiseen aineistoon, erikoisesti kiinnitetään huomiota lasten ja nuorten elokuviin.</p>	<p>Kirjastojärjestelmä päivitettiin Aurora -nimiseen kirjastojärjestelmään ja verkkokirjasto Arena-järjestelmään.</p> <p>Hankintaa on jatkettu oheisten periaatteiden mukaisesti</p>
Toiminnan aktiivinen kehittäminen	<p>Haetaan lääninhallitukselta ja opetusministeriöltä kokeilu- ja kehittämistarkoituksiin myönnettäviä avustuksia erikseen Kärämäen kirjastolle ja yhteistyössä Kiri-kirjastojen kanssa.</p>	<p>Kärämäen kirjastolla on Pyhännän kirjaston kanssa yhteistyössä AVI:lta "Runoelämää" hanke. Lisäksi Kirikirjastoilla on useita hankkeita käynnissä, missä Kärämäki on mukana aktiivisesti.</p>
Yhteistyö	<p>Toimitaan aktiivisesti yhteistyössä eri hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa.</p>	<p>Yhteistyötä on tehty eri järjestöjen kanssa. Kirjastossa on järjestetty erilaisia näyttelyjä.</p>

Lautakuntataso

	TP 2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
Hallinto				
Toimintamenot	19 424	21 680	18 914,89	-2765,11
Toimintatulot	0	0	0	0
netto	19 424	21 680	18 914,89	-2765,11
Kirjastotoimi				
Toimintamenot	162 578	175 600	175 339,63	-260,37
Toimintatulot	1 545	1 500	696,53	-803,47
netto	161 033	174 100	174 643,10	-543,10
poistot	1 535	1 000	1 003,98	3,98
Kirjasto yht.				
Toimintamenot	182 002	197 280	194 254,52	-3025,48
Toimintatulot	1 545	1 500	696,53	-803,47
netto yht.	180 457	195 780	193 557,99	-2222,01
poistot yhteensä	1 535	1 000	1 003,98	3,98

Tunnuslukuja	TP2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
Kirjasto				
Lainaa/as	16	19	14,87	-4,13
Kirjastokäyntiä/as	10	14	9,22	-4,78
Nettikäyntiä/as	15	5	1,3	-3,70

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimi vastaa monipuolisen kulttuuritarjonnan järjestämisestä kunnassa ammatillisesti pätevällä ohjauksella ja tukee järjestöjen järjestämiä kulttuuritapahtumia. Toiminnallaan kulttuuritoimi edistää kuntalaisten henkistä hyvinvointia ja viihtyvyyttä tarjoamalla mahdollisuuden taide-elämyksiin sekä vahvistaa kärsämäkisten kotiseutuiden titeettiä ja ylläpitää kulttuuriperinteitä.

TAVOITE	TAVOITETASO	TOTEUTUMINEN
Monipuolisten kulttuuripalvelujen turvaaminen.	Järjestetään monipuolisia kulttuuritapahtumia eri kohderyhmille: 1-2 teatteriesitystä/-vierailua, konsertteja, elokuvaesityksiä, näyttelyitä ja muita tapahtumia. Hankitaan esiintyjä	Teatteriesitykset 1 Konsertit 2 Elokuvaesitykset 11 Näyttelyt 2 Muut tapahtumat 18 Esiintyjät 1 Museo oli avoinna 13 päivää. Museon kävi-

	<p>tilaisuuksiin.</p> <p>Myönnetään kulttuuripalkinto aktiiviselle kulttuuritoimijalle (henkilö tai yhdistys).</p> <p>Taidetalo Nahkuri toimii kunnan kulttuuritoimijoiden tilana.</p>	<p>jämäärä on kasvanut edellisvuosiin verrattuna.</p> <p>Kulttuuripalkinto myönnettiin vuonna 2014 Kulttuuritontut-hankkeelle.</p> <p>Taidetalo Nahkurin käyttöastetta nostettu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • keväällä vuokralaisena kulttuuriosuuskunta / EVS nuoret • kesällä ARS Kärsämäki –näyttely ja Kärsämäki Päivien aikaan Pop-Up kahvila • marras-joulukuussa taiteilijaresidenssivieraan näyttely • EVS-nuorten järjestämää työpajatoimintaa ja tapahtumia pitkin vuotta
<p>Yhteistyö eri toimijoiden kanssa</p>	<p>Osallistutaan Kärsämäki-päivien järjestelyihin. Koordinoidaan veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän järjestäminen kunnan ja seurakunnan yhteistyönä.</p> <p>Tehdään yhteistyötä eri hallintokuntien sekä muiden toimijoiden kanssa.</p>	<p>Kulttuuritoimi kokosi Kärsämäki päivien ohjelman, tiedotti tapahtumista ja järjesti omia tapahtumia.</p> <p>Kulttuuritoimi osallistui veteraanipäivän, Kärsämäki 145-vuotta juhluvuoden tapahtumien, Naisten messujen, tuulimyllypäivän ja Kärsämäki-sinfonian järjestämiseen / tiedotukseen.</p> <p>Seurakunta halusi järjestää itsenäisyyspäivän juhlan yksin.</p> <p>Yhteistyössä 4H-yhdistyksen kanssa järjestettiin lasten piirustuskilpailu.</p> <p>Kansalaisopiston näyttely, Suurella Sydämillä –konsertti ja Anna Karenina –teatterivierailu järjestettiin yhteistyössä Jokihelmen opiston / Taikua-hankkeen kanssa.</p> <p>Kulttuuritoimi on tiedottanut omista ja yhteistyökumppaneiden tapahtumista mm. kuntainfossa, ilmoitustauluilla, internet-sivuilla, Facebookissa ja Kärsämäki 145-vuotta yhteisesitteessä.</p> <p>Lisäresursseja kulttuuritoimintaan on saatu mm. Kulttuuritontut-hankkeen ja muiden paikkakunnalla toimivien hankkeiden kautta, Haapaveden opiston ja Piippolan ammatti- ja kulttuuriopiston työharjoittelijoi-</p>

		<p>den, EVS/Erasmus+ vapaaehtoistyöntekijöiden sekä kuntouttavassa työtoiminnassa olevien henkilöiden avulla.</p> <p>Kattilakosken kulttuuriosuuskunta tuottaa kulttuuritoimen tehtävät ostopalveluna. Osuuskunta toimii myös kulttuuriyhdistysten ja muiden kumppaneiden yhteistyön koordinoijana. Osuuskunnan taiteilija-residenssivieraat ja eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun nuoret osallistuvat kulttuuri-toiminnan järjestämiseen.</p>
Tuetaan lasten kulttuuria	Järjestetään erilaisia kulttuuri- ja taide-elämyksiä lapsille ja nuorille.	<p>Elokuvia lapsille ja nuorille. Naisten messuilla lapsille omaa toimintaa.</p> <p>Kansalaisopiston näyttelyssä mukana lasten ja nuorten töitä. Tuulimyllypäivän ohjelmassa perinteisesti mukana Frosteruksen koulun 4. luokka.</p> <p>Kärsämäkipäivillä ohjelmaa lapsille mm. lasten museopäivä.</p> <p>Sadonkorjuujuhlan esiintyjäksi hankittiin Stella Klovni.</p> <p>Lisäksi EVS-nuoret ja Kulttuuritontut-hanke järjestäneet paljon toimintaa lapsille ja nuorille.</p> <p>Suurimmassa osassa tapahtumia (n. 60 %) lapset huomioitu/osa kohderyhmää.</p>

Lautakuntataso

	TP 2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
Kulttuuritoimi				
menot	155 531	158 270	123 448,34	-34 821,66
tulot	124 932	135 570	112 761,62	-22 808,38
netto	30 599	22 700	10 686,72	-12 013,28
Poistot	0	0	0	0

Kärsämäen kunta hallinnoi Kulttuuritontut-hanketta vuosina 2012-2014. Kustannusarvio oli yhteensä 360.000 €, josta Kärsämäen kunnan osuus 7.000 €. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus myönsi hankkeelle rahoituksen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta. Hankkeen tavoitteita olivat NUORILLE JUURET JA SIIVET yhteisöllisyyden sekä perinne- ja kansainvälisyyskasvatuksen avulla ja MAASEUDUN YHTEISÖLLISYYDEN JA ELINVOIMAISUUDEN LISÄÄMINEN kulttuuri- ja vapaa-ajantoiminnan, matkailuelinkeinon ja tietoyhteiskuntapalvelujen kehittämisen avulla.

Hanke toteutui suunnitelman mukaisesti ja sen tavoitteet saavutettiin hyvin. Nuoria saatiin mukaan hankkeen toimintaan. Hanke oli erittäin hyödyllinen kulttuuritoiminnan vireyden, yhteisöllisyyden ja maaseudun elinvoimaisuuden edistäjä. Tapahtumia järjestettiin yhteensä 376 kpl ja osallistumiskertoja tapahtumiin kertyi yhteensä n. 5 000. Hankkeen avulla saatiin syntymään innostus teatteriharrastukseen paikkakunnalla.

Uusia tuotteita, palveluita ja yhteistyömalleja testattiin ja luotiin, esim. Paanutontun leirikoulupäivä, Kärsämäen ympäriajo ja muut pilotoidut kulttuurimatka- ja luontotuotteet, taiteilijaresidenssin ja lukion yhteistyö taidekasvatuksessa, nojatuolimatkat kansainvälisyyskasvatukseen ja kotouttamisen keinona sekä osuuskunnan laskutus- ja työnantajapalvelu työllistymisen edistäjänä. Hankkeen aikana luotiin laajat ja monipuoliset yhteistyöverkostot, joista on hyötyä hankkeen päättymisen jälkeenkin. Verkkoon tuotettiin paljon sisältöä. Lisätietoa hankkeesta: kulttuuriton-tut.wordpress.com

LIIKUNTA-, NUORISO- JA RAITTIUSTYÖ

TAVOITE	TAVOITETASO	TOTEUTUMINEN
Perusliikuntapalveluiden saata- vuuden turvaaminen kuntalaisille.	Liikuntapaikat toimintakunnossa läpi vuoden. - mahdollistetaan urheilukenttäalueen monipuolinen käyttö - lähiliikuntapaikkojen ylläpito - liikuntapaikkojen kunnossapito säännöllistä - latuvalaistuksen lisääminen - liikuntatarvikevarastojen aukiolo viikonloppuisin	Vähäisen lumitilanteen vuoksi hiihtolatuja ja -reittejä ei voitu saada toimintakuntoon normaaliin talveen verrattuna. Alkuvuodesta hiihto oli mahdollista muutamalla viikolla Suomelan- ja Venetpalon valaistuilla laduilla, sekä Hatuperän lenkin alkuosassa lentokentän lähellä. Suurin osa hiihtokaudesta hiihdeltiin metsäteillä, ajourilla, suoalueilla ja lampien jäillä. Jääalueilla luistelukausi jäi myös lyhyeksi leutojen säiden vuoksi. Venetpalon hiihtomajan latupohja uudistus saatiin syksyyn mennessä valmiiksi. Reittiä hieman muutettiin, latupohjat saivat tarvittavat levenykset ja uudet purut sekä valaistus uusittiin. Joulukuun lopulla päästiin hiihtelemään uudella reitillä. Ladulta löytyy haasteellista vaihtelevuutta, on nousuosuuksia ja vauhdikkaita laskuja. Pitkälle nousu- ja laskuosuudelle on ohitusreitti mahdollisuus. Urheilukenttäalueen liikuntapaikat ympäristöineen ovat olleet toiminta-

		<p>kuntoiset.</p> <p>Kaikille kuntalaisille suunnattu lähiliikuntapaikka valmistui elokuun lopulla koulun/kenttäalueen läheisyyteen.</p> <p>Liikuntapaikalla on kiinnostavia kiipeily- ja voimistelu/tasapainoilu telineitä ja lisäksi erilaisia peliareenoita.</p> <p>Frisbeegolfradan toteutus tulevana keväänä.</p> <p>Liikuntatarvikevarastot ovat olleet avoinna myös iltaisin ja viikonloppuisin.</p>
Seura- ja järjestötoiminnan tukeminen	Oikea tehokas kohdentaminen. Avustukset vastikkeellisia.	<p>Seura- ja järjestöavustukset on maksettu.</p> <p>Avustukset ovat vastikkeellisia.</p>
Aktiivinen toiminta nuorten ja lasten parissa.	Uimakouluja, 2-3 retkeä ja kerhoja. Monipuolista toimintaa.	<p>Järjestetty monitoimiretkiä Vuokattiin tammi- ja maaliskuussa, 50 osallistujaa.</p> <p>Uintiretket Nivalan Uikkoon kuusi kertaa ja loppuvuodesta Ylivieskan liikuntakeskukseen. 280 osallistujaa.</p> <p>Uimakouluihin osallistui 60 lasta.</p> <p>Nuorten pelikerhot ovat kokoontuneet Frosteruksen koulun salissa keskiviikkoisin. Osallistujamäärä vaihtelee 20-25.</p>
Nuorisotilojen tehokas käyttö.	Nuorisotila avoinna mahdollisimman paljon. Riittävästi bänditiloja.	<p>Avoimet ovet -toimintailtoja nuorisotalossa on järjestetty 193 kertaa/4030 osallistujaa. Settinetin tiedotuspiste on ollut käytettävissä nuorisotalon aukioloaikoina.</p> <p>Avoimet ovet - toimintailtoja Poppeissa viitenä iltana viikossa ja kesäaikana 3-4 kertaa.</p> <p>Nuorisovaltuusto/nuoret ovat saaneet vaikuttaa nuorisotiloihin hankittavista materiaaleista.</p> <p>Nuorten bändiryhmälle soittotila järjestyi monitoimitilasta.</p>

		<p>Järjestetty viikonloppuleirejä viisi kertaa.</p> <p>Erilaiset Avoimet ovet –teemailtoja (Ympäristö- ja päihdevalistusta, leivontaa, askartelua, ajankohtaan liittyvää.)</p> <p>Etsivä nuorisotyöntekijällä ja yksilövalmentajalla on työpiste Poppelissa.</p>
<p>Yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Ennaltaehkäisevä työ.</p>	<p>Erilaisten tapahtumien järjestäminen ja nuorisotilan käyttäminen.</p> <p>Etsivän nuorisotyön jatkuminen TIME OUT -Aikalisä toiminta</p>	<p>Erilaisten teemojen puitteissa toteutetut kuntotempaukset Ystävän päivä ja naistenpäivä kokosivat liikkuja ulkoilemaan.</p> <p>Osallistuimme Kansanhihtokampanjaan (1.1-30.4) <i>Hyödynnä 10 lumisinta viikkoa hiihtäen</i>. Hiihtoajan ollessa minimaalisen, hiihtokilometrejä petrattiin kävely ja juoksukilometreillä.</p> <p>Kunnan kesätyökohteisiin työllistyi 46 nuorta.</p> <p>UKK -kävelytesti toteutettiin yhdessä tk:n kanssa. Testikävelyn suoritti kymmenkunta. Selänne -lehti mahdollistaa liikuntavinkikorttien julkaisemisen kerran viikossa lehdessään. Kuntainfossa liikunta- ja terveysvinkkejä kuukausittain.</p> <p>Voimaa vanhuuteen hanketta on toteutettu yhteistyötahojen kanssa. Hanke päättyi vuodenvaihteessa. Mukana toteuttamassa elämyksiä ikäihmisille, valtakunnallista vie vanhus ulos haastekampanjaa.</p> <p>Kunta on mukana PopLi:n -liikunta hankkeessa, jonka puitteissa päästään useampaan otteeseen mittaamaan kuntoa ja saadaan liikuntaneuvontaa. Eikka testibussi oli kuntalaisten käytössä 2 päivää keväällä ja 2 päivää syksyllä. Eri-ikäiset kuntalaiset niin naiset kuin miehet ovat ottaneet toi-</p>

		<p>minnan hyvin vastaan. Monet olivat halukkaita polkaisemaan myös polkupyöräergometritestin. Testibussin toiminta on tarvinnut vapaaehtoisten arvokasta työpanosta. Kehon koostumusmittauksia tehtiin lisäksi alku- ja loppuvuodesta InBodi 720-laitteella.</p> <p>Osallistuttiin Pyhäjokimelonnin yhteisjärjestelyihin, kuntaosuudella 10 melojaa.</p> <p>Yleisurheilun pitäjänmestaruuskisat kilpailtiin kunta 145 vuotta merkeissä. Kilpailijoita 100.</p> <p>Nuorisovaltuusto järjesti kaksi nuorten retkeä Haaparantaan ja lisäksi retken Ouluun. Osallistujia 114.</p> <p>Järjestimme perheretken yhdessä nuorisovaltuuston kanssa Särkänniemeen Tampereelle, 50 osallistujaa.</p> <p>Kärsämäki osallistuu kutsunta ikäisille suunnattuun Time Out –Aikalisä -toimintaan yhteistyössä puolustusvoimien, siviilipalvelukeskuksen ja muiden Aikalisätoimijoiden kanssa.</p> <p>Valtakunnallista ehkäisevänpäihde-työviikon (45) onnellisen ajattelun teemaa toteutettiin yhteistyötahojen kanssa. Kysyttiin kenen sinä tekisit onnelliseksi olemalla oma itsesi? Mukana anna lapsellesi raitis Joulukampanjassa ja tarinoidenyö-tapahtumassa.</p> <p>Nuorisokulttuuri aluetapahtumaan Oulaisiin, tänä vuonna aiheena tanssi ei ollut halukkuutta.</p>
--	--	--

Lautakuntataso

	TP 2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
Hallinto				
menot	51 619	55 560	49 639,68	-5 920,32
tulot	0	0	0	0
netto	51 619	55 560	49 639,68	-5 920,32
poistot	381	400	367,22	-32,78
Liikuntatoimi				
menot	144 946	144 530	129 903,56	-14 626,44
tulot	3 795	3 300	2 382,58	-917,42
netto	141 151	141 230	127 520,98	-13 709,02
poistot	45 492	45 490	45 491,90	1,90
Nuorisotoimi				
menot	57 172	70 480	55 022,90	-15 457,10
tulot	2 682	5 200	3 747,72	-1 452,28
netto	54 490	65 280	51 275,18	-14 004,82
poistot	1 563	670	671,97	1,97
Raittiustyö				
menot	347	540	502,76	-37,24
tulot	0	0	0	0
netto	347	540	502,76	-37,24
poistot	0	0	0	0
Liikunta-, raittius- ja nuorisotyö				
menot	254 084	271 110	235 068,09	-36 041,10
tulot	6 478	8 500	6 130,30	-2 369,70
netto	247 606	262 610	228 938,60	-33 671,40
poistot yhteensä	47 436	46 560	46 531,09	- 28,91

Liikuntatoimessa talousarvion alituksia on henkilöstö- ja kunnossapitokuluissa urheilukentällä ja talvisten liikuntapaikkojen hoitotöissä, joihin vaikutti vähäluminen ja leuto talvisää.

Nuorisotoimessa talousarvion alitukset lähinnä henkilöstömenoissa.

Tunnuslukuja	TP2013	TA2014	TOT2014	Poikkeama
Asukkaita	2 723	2 750	2698	-52
Uimahallipalvelut €/as	44 105 16	37 000 13	43 420 16	6 420 3

Käyntikertoja uimahallilla 2 421.

Avustukset yhteisöille	15 950	15 760	15 760	0
€/as	6	6	6	0

Avustukset on jaettu 15 yhteisölle, kuusijaostoiselle urheiluseuralle ja 6 kylätoimikunnalle sekä erityisryhmä/muita avustuksia 8.

Avustukset nuorisjärjestöille	1 790	1 690	1 690	0
€/as	1	1	1	0

4H-yhdistyksen palkkaus avustus	9 610	9 610	9 610	0
€/as	4	4	4	0

Nuorisotilan avoimet ovet -toiminta aukiolokerrat	209	130	193	63
osallistujamäärät /v	4 429	3 100	4 030	930

Terveysten edistämisen toimeenpanosuunnitelman toteutumista vuodelta 2014 on seurattu talousarvion toteutumisessa suorittein ja mittarein. Mm. KKI-kuntovihkoihin ker-tyi 11 640 kuntoilusuoritusta.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Valtuuston vuosille 2011-2015 laaditun strategian visiona on, että Kärsämäki on onnellisten nuorten ja onnellisten lapsiperheiden asuinpaikka, sekä innostuneiden ja osaavien yrittäjien ”temmellyskenttä”. Kunta toimii asiakas- ja palvelulähtöisesti sekä palvelujen tuottaminen ja vastuu palvelujen järjestämisestä on erotettu toisistaan

Asiakas- ja asukastyytyväisyyden lisääminen strategisissa asiakassegmenteissä. Tavoitteena on onnelliset nuoret ja onnelliset lapsiperheet ja innostuneet ja osaavat yrittäjät.		
Kriittinen menestystekijä	Varmistavat toimenpiteet	Mittari
Tilat, tapahtuma- ja kokoon-tumispaikat.	Varmistetaan lasten leikki-mahdollisuuksia. Varmistetaan nuorten toimin-ta- ja viihtymismahdollisuuksia kehittämällä torin aluetta.	Vanhojen leikkikenttien kalus-teita on ryhdytty uusimaan. Keskuskoulun lähiliikunta-alue on valmistunut. Konttilan ja torinalueen kehit-tämistä jatketaan.
Turvallinen ympäristö	Puistojen, leikkikenttien ja muiden alueiden pitäminen viihtyisinä ja turvallisina virkis-tysalueina. Turvallisen liikenneympäristön luominen ja ylläpitäminen. Pyritään pitämään kaavatiet, ja kunnan hoidossa olevat yksi-tyistiet liikennöitävässä kun-nossa. Kaavateiden kunnossa-pidossa on käytössä katujen kunnossapitoluokitus, joka ohjaa aurausten ja hiekoitus-ten ajoitusta.	Vanhojen leikkikenttien kunto on tarkistettu. Huonokuntoi-simmat leikkikentät on poistet-tu kokonaan käytöstä. Käyt-töön jääville leikkikentille on ryhdytty uusimaan kalustoa. Puistojen hoito järjestetään vastuuhenkilön, sekä kesän ajaksi palkatun puistotyönteki-jän ja koululaisten avulla. Kärsämäellä toimii ELY-keskuksen vetämä liikennetur-vallisuustoimikunta. Kaavatiet, ja kunnan hoidossa olevat yksityistiet hoidetaan urakoitsijoiden toimesta ja osaksi omana työnä. Kaavatei-den päällysteitä uusitaan tär-keysjärjestyksessä. Yksityisteille maksetaan kesä- ja talvikunnossapitoavustuk-set.
Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu	Kokkola-Kajaani tien ja 4-tien risteysalueen viereen kaavoi-tetaan liike-, toimisto ja teolli-suuskorttelialue. Kehitetään ja rakennetaan infrastruktuuria Junnon teolli-suusalueelle.	Kyseisen liike-, toimisto ja teol-lisuuskorttelin kehittämistä pidetään esillä. Junnon teollisuusalueelle on rakennettu Paanutietä 100 m.

	Kehitetään teollisuusalueiden teitä ja valaistuksia.	Junnon teollisuusalueen Päänutie on valaistu rakentamisen yhteydessä.
Arjessa selviytyminen:	Huolehditaan vuokra-asuntojen saatavuudesta ja kunnosta. Erityisryhmien asuminen, asuntojen tarve, sekä ikääntyvien asumisen huomioiminen.	Vuokra-asuntojen korjaamisen tarve pidetään ajan tasalla. Paneudutaan asuntojen erityisjärjestelyihin ja muunneltavuuteen.

Teknisen lautakunnan päävastuualueet lautakunnan sitovuustasolla ovat: yhdyskuntatekniikka, kiinteistötoimi, ruokahuolto-/ siivouspalvelut, sekä Jokilaaksojen Pelastuslaitoksen hoitama Suojelutoimi.

Valtuustotaso

	TP 2013	Alkuperäinen TA2014	Budjetti- muutos	TA2014	Toteutuma	Poikkeama
Tekninen lautakunta yhteensä	80 990	-234 580	-267 670	-502 250	-278 049	224 200

POISTOT						
Tekninen lautakunta yhteensä	-300 136	-326 060	0	-326 060	-301 089	24 970

Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntatekniikka sisältää seuraavat tulosityksiköt: hallinto, liikenneväylät ja yleiset alueet, kaavoitus ja mittaus, jätehuolto sekä varastot ja työkoneet:

Toiminnan tavoitteet	Tavoitetasot	Toteutuma
Hallinto: Tuotetaan kokonaan omana toimintana.	Teknisen toimen hallinnon tehtävänä on hoitaa koko teknisen toimen toimistopalvelut sekä investointipuolen kohteiden suunnittelun ja rakennuttamisen. Tekniselle lautakunnalle tulevat esitykset käsitellään kuntalain edellyttämässä ajassa. Ostolaskut hoidetaan siten, ettei viivästyskorkoja synny. Laskutukset hoidetaan ajallaan. Laaditaan talousarvio, sekä tuotetaan talousarvion seurantaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät raportit.	Hallinnon tehtävät ja toimistopalvelut on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Investointipuolen kohteiden toteutuminen esitetään erillisessä investointiosassa. Lautakunnan kokoukset on pidetty tarvittaessa. Ostolaskut ja laskutus on hoidettu ajallaan. Talousarvion seuranta on suoritettu säännöllisesti ja toteutuma on käsitelty lautakunnassa.
Liikenneväylät ja yleiset alueet: Turvallisen liikenneympäristön luominen ja ylläpitäminen Puistojen, leikkikenttien ja muiden alueiden pitäminen viihtyisinä ja turvallisina virkistysalueina.	Pyritään pitämään kaavatiet, yleiset alueet ja kunnan hoidossa olevat yksityistiet liikennöitävässä kunnossa. Kaavateiden ja kevyenliikenteen väylien kunnossapidosta on luokitus, jolla ohjataan talviaurauksen ja hiekoitusten aloittamista oikeaan aikaan edistämään turvallista liikkumista. Kunnossapidosta huolehditaan osin kunnan omana työnä ja ostopalveluna. Yksityisteille maksetaan kesä- ja talvikunnossapitoavustukset. Edelleen kunta osallistuu kuntaosuudella sellaisten yksityisteiden peruskorjaukseen, jotka saavat valtiosuuden. Puistojen hoito järjestetään vastuuhenkilön, sekä kesän ajaksi palkkatuella palkatun puistotyöntekijän ja koululaisten avulla.	Kaavatiet, yleiset alueet ja kunnan hoidossa olevat yksityistiet on pidetty kunnossa. Kunnossapidosta on huolehdittu kunnan omana työnä ja ostopalveluna. Yksityisteille on maksettu kesä- ja talvikunnossapitoavustukset. Kunta on osallistunut kuntaosuudella yksityistien peruskorjaukseen. Puistojen hoito järjestettiin tilapäisen työntekijän ja koululaisten avulla.
Jätehuolto: Vanha kaatopaikka	Vanhan kaatopaikan seuranta.	Seuranta on toteutettu ostamalla mittauspalvelut ja raportoinnit yritykseltä.
Varastot ja koneet:	Pidetään kunnan omistama kalus-	Kalustoa on huollettu ja

Tuottaa hallintokuntien tarvitsemat käyttäjäpalvelut, järjestää työkonelastusta.	to toimintakuntoisena. (Traktori, ruohonleikkurit jne.)	pidetty toimintakunnossa omana työnä ja osittain ostopalveluna.
--	---	---

	TP 2013	Alkuperäinen TA2014	Budjetti-muutos	TA2014	Toteutuma	Poikkeama
--	---------	---------------------	-----------------	--------	-----------	-----------

Hallinto netto	-212 545	- 227 210	- 1 070	-228 280	-218 793	9 486
TOIMINTATUOTOT	6 262	5 350		5 350	14 208	8 858
TOIMINTAKULUT	-218 807	- 232 560	- 1 070	- 233 630	-233 002	627

Toimintatuottoihin ei ole budjetoitu tuloja korjausneuvonnan palveluista ja työllistämistuesta. Toimintatuotot ovat arvioitua enemmän.

Liikenneväylät ja yleiset alueet netto	-129 205	-149 150	-470	-149 620	-107 878	41 741
TOIMINTATUOTOT	28 544	43 240		43 240	32 235	-11 004
TOIMINTAKULUT	-157 750	- 192 390	-470	- 192 860	-140 113	52 746
Poistot	-120 269	- 160 640	0	-160 640	-135 870	24 769

Toimintakulut/toimintatuotot Työllistettyjen palkkoihin varattu määräraha: Työllisyysvaroin ei ole palkattu työntekijää toimintatuotot ja -kulut ei toteutuneet. Kunnossapitopalvelut ja rakennusmateriaalit ovat alle arvion. Katujen kunnossapitokustannuksia on ollut arvioitua vähemmän. Avustukset kotitalouksille: kunnossapitoavustuksia on haettu arvioitua vähemmän.

Katujen kunnossapito	2514 /km kadut 12,050 km kev.liik 3.730 km	2795 €/km kadut 12,050 km kev.liik 3.730 km	0	2795 €/km kadut 12,050 km kev.liik 3.730 km	1445 €/km kadut 12,050 km kev.liik 3.830 km	1350 €/km kadut 12,050 km kev.liik 3.830 km
Tievalaistus	20 477€/v	21 300 €/v	0	21 300 €/v	19.365 €/v	1935 €/v
Yksityisteiden avustukset Talvikunnossapito	9.292 €/v 124,58 €/km/v (79.702 km)	9.930 €/v 120,80 €/km/v (82.202 km)	0	9.930 €/v 120,80 €/km/v (82.202 km)	9.930 €/v 120,80 €/km/v (82.202 km)	0
Kesäkunnossapito Lk I 126,14 €/km Lk II 92,50 €/km Lk III 58,87 €/km	4060 €/v 109,80 €/km/v (36.980k)	8500 €/v 104,40 €/km/v (81.415km)	0	8500 €/v 104,40 €/km/v (81.415km)	4.404 €/v 116,50 €/km/v(34.740 km)	4.096 €/v
Perusparantaminen Valtionavustusta perusparannukseen saaville tiekunnille enintään 15 % kustannuksista	9800 €/v	9270 €/v	0	9270 €/v	9.270 €/v	0

Kaavoitus ja mitaus netto	-476	- 6 440	0	-6 440	-10 249	-3 809
TOIMINTAKULUT	-476	- 6 440	0	-6 440	-10 249	-3 809
Poistot	-12 660	- 15 290	0	-15 290	- 12 216	3073

Keskustan ajantasakaavan tarkistus, laatiminen ja kartta-aineiston editointi ja ohjelman asennus ovat arvioitua enemmän.

	TP2013	Alkuperäinen TA2014	Budjetti-muutos	TA2014	Toteutuma	Poikkeama
--	---------------	----------------------------	------------------------	---------------	------------------	------------------

Jätehuolto netto	-2 215	- 2 130	0	-2 130	- 1 770	360
TOIMINTAKULUT	-2 215	- 2 130	0	-2 130	-1 770	360
Poistot	-17 500	- 17 500	0	-17 500	- 17 500	0

Varastot ja koneet netto	-8 344	- 12 820	-10	-12 830	-12 405	424
TOIMINTATUOTOT	1 788	700		700	1 433	733
TOIMINTAKULUT	-10 132	- 13 520	-10	-13 530	-13 839	309
Poistot	-2 863	0	0	0	0	0

Yhdyskuntatekniikka yht. netto	-352 786	-397 750	-1 550	-399 300	-351 096	48 203
---------------------------------------	-----------------	-----------------	---------------	-----------------	-----------------	---------------

Kiinteistötoimi

Tulosyksikkö sisältää kunnan asuin-, toimisto- ja teollisuuskiinteistöjen sekä omien toimitilojen käyttö- ja kunnossapitotehtävät, sekä kunnan omistamien maiden ja metsien hoidon.

Toiminnan tavoitteet	Tavoitetasot	
Tilapalvelut: Tilapalvelut tuottavat Kärsämäen kunnan omistamien rakennusten tilantarvepalvelut hallintokunnille, vähäisessä määrin ulkopuolisille käyttäjille ja Peruspalvelukuntayhtymä Selänteelle. Tilapalvelu sisältää rakennusten ja niiden ulkoalueiden teknisen kunnossapidon, hoidon ja siivouspalveluiden järjestämisen. Tilapalvelut sisältävät: - omat toimitilat	Kiinteistöt pidetään siinä kunnossa, että tiloja voidaan käyttää turvallisesti ja taloudellisesti.	Kiinteistöt on pidetty kunnossa ja tehty tarvittavat korjaukset. Tilat on vuokrattu. Vuokratiloihin on tehty vuokratarkistuksia. PPKY Selänteelle on vuokrattu heidän tarvitsemansa tilat, sekä vähäisessä määrin muille

- vuokra-asunnot - muut vuokratilat		
Maa- ja metsätilat Kunnan omistaman metsäomaisuuden hoito hyvän metsänhoidon periaatteen mukaisesti, sekä peltoalueet vuokrataan.	Kunnan metsät hoidetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti asiantuntijana metsänhoitoyhdistys. Peltoalueet vuokrataan viljelijöille.	Metsänhoitoyhdistys on hoitanut kunnan metsätiloja. Maa- ja peltoalueet on vuokrattu viljelijöille.

	TP2013	Alkuperäinen TA2014	Budjetti- muutos	TA2014	Toteu- tuma	Poik- keama
Tilapalvelut netto	215 479	246 220	-780	245 440	265 040	19 600
TOIMINTATUOTOT	1 112 385	1 099 010		1 099 1010	1 001 430	97 579
TOIMINTAKULUT	-896 906	- 852 790	-780	-853 570	-736 389	-117 180
Poistot	-143 313	- 129 400	0	-129 400	-132 239	-2 839

Osa tiloista on vuokrattu Peruspalvelukuntayhtymä Selänteelle ja vähäisissä määrin ulkopuolisille käyttäjille. Oman kunnan hallintokuntien tarvitsemat tilojen kustannukset siirtyvät sisäisinä vuokrina niiden käyttäjille. Vuokra-asuntoja on 4 huoneistoa, yksi on ollut tyhjänä 3 kk. Muut toimitilat, sisältävät sipulivaraston ja paloaseman. Toimintatuotot sisältävät ylläpitovuokrat kaikkiin vuokrattuihin rakennuksiin ja lisäksi pääomavuokrat Selänteelle vuokratuissa kohteissa. Vuodeosaston vuokrasopimus on päättynyt 7.9

Tilapalvelut jakautuvat seuraavasti:

	TP2013	Alkuperäinen TA2014	Budjetti- muutos	TA2014	Toteutu- ma	Poik- keama
Omat toimitilat	164 376	246 770	-750	245 970	255 489	9 519
TOIMINTATUOTOT	980 279	1 049 540		1 049 490	954 609	-94 880
TOIMINTAKULUT	-815 903	- 802 770	-750	-803 520	-699 120	104 399
Poistot	-139 642	- 125 730	0	-125 730	-128 568	-2 838

Normaalien toimintakulujen lisäksi talousarvioon on otettu korjausmäärärahaa seuraaviin kohteisiin:
 Kirjasto: lattiapinnoitteen uusimiseen osa salia n 140 m². Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen lattiapinnoite on uusittu koko saliin.
 Saviselän koulu: Ikkunoiden sälekaihtimet ja hyttysverkot. Työt on toteutunut.
 Terveyskeskus: Ilmanvaihdon parantaminen välinehuollon ja siivoushuoneen tiloihin. Työt on toteutunut.
 Lastentalo Kuusipiha: Piha-alueelle liukumäki pienille lapsille, katos/varjo hiekkalaatikoille ja hiekka-alueiden pinnoitteiden vaihto. Työt on toteutunut.

Frosteruksen koulu: palvelinhuoneeseen ja sähköpääkeskukseen asennetaan jäähdytyslaitteet/ ilmalämpöpumput 2 kpl. Työt on toteutunut.

Koivupuiston vuodeosasto: Yläpohjan lisälämmöneristämisen n 100 mm/400 m². Työt on toteutunut. Työt on toteutunut

Vuokra asunnot	-15 444	- 40	-20	-60	5 696	5 754
TOIMINTATUOTOT	22 306	26 440		26 440	23 897	-2542
TOIMINTAKULUT	-37 751	- 26 480	-20	-26 500	-18 201	8 296
Poistot	-3 670	- 3 670	0	-3 670	-3 670	0

Vuokra-asunnoista yksi on ollut tyhjänä 3 kk. Ehtalan vuokraukseen on arvioitu tuloja enemmän. Toimintakulut: mm. palkkakulut, jätehuolto, lämmitys ja rakennusmateriaalit ovat arvioitua vähemmän.

Muut vuokratilat	66 548	- 460	-10	-470	3 857	4 327
TOIMINTATUOTOT	109 779	23 080		23 080	22 923	-156
TOIMINTAKULUT	-43 252	-23 540	-10	-23 550	-19 065	4 484

Toimintakulut: palkat, rakennusmateriaalit ja kunnossapitopalvelut ovat arvioitua vähemmän.

Mittarit/suoritteet

Omat toimitilat	16794 k-m ²	16850 k-m ²	16 850 k-m ²	0
Vuokra-asunnot	789 k-m ²	733 k-m ²	733 k-m ²	0
Muut toimitilat	922 k-m ²	922 k-m ²	922 k-m ²	0
Toimintakulut	42,19 € v/m	46,08 /v/m ²	39,79 €/v/m ²	-6,29 €/v/m ²
Toimintatuotot	55,81 € v/m	59,39 /v/m ²	54,12 €/v/m ²	-5,27 €/v/m ²

	TP2013	Alkuperäinen-TA2014	Budjetti-muutos	TA2014	Toteutusma	Poikkeama
--	---------------	----------------------------	------------------------	---------------	-------------------	------------------

Maa- ja metsätilat netto	500 963	168 390	-260 510	-92 120	20 631	112 751
TOIMINTATUOTOT	522 652	214 690	-96 000	118 690	210 281	91 591
TOIMINTAKULUT	-21 689	- 46 300	-164 510	-210 810	-189 650	21 160

Toimintatuottoja ovat: Metsän myyntituotot: Pyöreinen tilan loppuhakku, lisätty Hieta-kaarto ja Kujala myyntituloja, maa- ja vesialueiden vuokrat, muut vuokratuotot. Khall:n § 370 Budjettimuutoksessa metsän myyntituloja on pienennetty 96.000 € ja toimintakuluihin lisätty 164.510 €. Toimintatuotot ovat toteutuneet lähes alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Toimintakulut: Käyttöomaisuuden myyntitappiot: Teollisuusalueelta on myyty maata 23 ha, kirjanpitoarvon ja kauppahinnan välinen erotus on myyntitappiota, jotka ovat 164 507,12 €.

Välitetyt työpalvelut netto						
------------------------------------	--	--	--	--	--	--

TOIMINTATUOTOT	9 508		0	0	12 183	0
TOIMINTAKULUT	-9 508		0	0	-12 183	0
Poistot	0	0	0	0	0	0

	TP2013	Alkuperäinen-TA2014	Budjetti-muutos	TA2014	Toteutuma	Poikkeama
Kiinteistötoimi yht.	716 442	414 610	-261 290	153 320	285 672	132 352

Ruokahuolto- ja siivouspalvelut

Ruokahuolto- siivouspalvelun tulosityksikkö sisältää ruokahuollon ja siivouksen.

Toiminnan tavoitteet	Tavoitetasot	
<p>Ruokahuolto: Ruokapalvelujen keskuskeittiö valmistaa ja kuljettaa ruuan kaikkiin kunnan laitoksiin, sekä tuottaa vanhusten ateriapalvelun koptipalveluateriat.</p>	<p>Tavoitteena on valmistaa ravitsemuksellisesti hyvää, asiakkaiden ikäkausien tarpeet huomioivaa terveellistä ja maukasta ruokaa. Toimintaa ohjaavat päiväkotit- koulu- ja vanhusten ruokailusta annetut suositukset. Huomioidaan lähiruoan käytön mahdollisuudet; hankitaan tarpeisiin sopivia elintarvikkeita lähialueen tuottajilta.</p>	<p>Ruoan valmistuksessa on noudatettu päiväkotit, koulu, sairaala- ja vanhusten ruokailusta annettuja suosituksia. Erityisruokavaliot on otettu huomioon. Oiva-tarkastukset on tehty keskuskeittiölle 18.3.2014 ja 28.10.2014, Koivupuiston keittiölle 12.8, Venetpalon koululle 27.8 ja Lastentalolle 14.8.2014 ja Saviselän koulu 8.9.2014. Lähialueen tuottajilta on hankittu mm. perunoita, marjoja, kasviksia, vihannuksia ja leipomotuotteita. Henkilöstö on osallistunut koulutuksiin</p>
<p>Siivous: Siivouspalveluiden tehtävänä on tuottaa asiakaslähtöistä puhtautta tehokkaasti ja taloudellisesti kunnan eri tulosalueille.</p>	<p>Tavoitteena on siivouksen keinoin huolehtia kiinteistöjen kunnan säilyttämisestä puhtaus- ja hygienia- ja terveysvaatimukset huomioiden eri tulosalueilla. Siivoukseen kuuluu päiväkotit, koulut, toimintakeskus, toimistot, sekä kunnan muut kiinteistöt. Selänteen yksiköille tuotetaan vuokran yhteydessä siivouspalveluja. Selänteelle vuokratuissa tiloissa tehdään mitoitus v. 2014. (Lastentalo, vuodeosasto ja toimintakeskus.)</p>	<p>Tilojen puhtaanapito on hoidettu sisäisenä palveluna mitoituksen mukaan. Selänteelle vuokratuissa tiloissa on tehty mitoitus, mutta sitä ei ole otettu käyttöön. Tenavatupa on aloittanut Rannan koululla 27.10. Vuodeosasto on suljettu 7.9 alkaen.</p>

	TP2013	alkupe- räinen TA2014	Budjetti- muutos	TA2014	Toteutu- ma	Poik- keama
--	--------	-----------------------------	---------------------	--------	----------------	----------------

Ruokahuolto- ja siivouspalvelut netto	-40 320	3 070	-4 830	-1 760	27 960	29 720
TOIMINTATUOTOT	1 127 767	1 181 190		1 181 190	1 178 731	-2 458
TOIMINTAKULUT	-1 168 087	-1 178 120	-4 830	-1 182 950	-1 128 816	32 178
Poistot	-2 197	-2 160	0	-2 160	-2 197	37

Mittarit / suoritteet

Ruokahuolto					
Ruokapalvelujohto	0,5 hlö	0,5 hlö	0	0,5 hlö	0,5
Keittiötyöntekijä	11,72	11,72 hlö	0	11,72 hlö	11,72
Ateriasuoritteet	195 688 kpl /v	190 000 kpl /v	0	190 000 kpl /v	201331 kpl /v
Ateriasuoritteiden hinta	4,24 €	4,22 €	0	4,22 €	4,37 €
Kouluruokailu	3,76 €	4,37 €	0	4,37 €	3,89 €
Koivupuisto ateriapäivä n.	13,78 €	14,43 €	0	14,43 €	14,43 €
Toimintatuotot	829 767	862 500		862 500	880 162

Kouluruokailussa Frosteruksen koulun suoritteiden painoarvona on käytetty kerrointa 1,0 ja kouluruokailut laskutetaan yksikköhinnalla 4,37 €. Koivupuiston suoritteiden painoarvona on käytetty kerrointa 3,25 (aamupala, lounas, päivällinen ja iltapala).

Suoritteet ovat jakautuneet seuraavasti:

Koulujen suoritteet: 88 563,85 kpl

Koivupuiston, ateriapalvelun, lastentalon ja vuodeosaston suoritteet: 103 856,50 kpl

Toimintakeskuksen suoritteet 3 429,15 kpl

Muut suoritteet: 5 481,50 kpl

Suoritteet yht. 201 331 kpl

Suoritetuotot yht. 853 945 €

Työllistämistuki 6 271 €

muut tuotot 19 946 €

Toimintatuotot yht. 880 162 €

Siivous	TP2013	TA2014	Toteutuma	Poikkeama
Siivoustyönjohto	0,5 hlö	0,5 hlö	0,5 hlö	0
Siivoustyöntekijä	7,71 hlö	7,71 hlö	7,71 hlö	0
Siivottava ala	10 914 m ²	10 858 m ²	10 914 m ²	329 m ²
Siivousala/työntekijä	1415m ²	1408 m ²	1415 m ²	0
Siivoustyön keskim. hinta	27,30 €/m ²	29,35 €/m ²	27,35 €/m ²	-2,00 €/m ²
Toimintatuotot	297 970 €/v	318 690 €/v	298 569 €/v	20 121 €/v

Siivoustoimessa siivousala/työntekijä kasvaa, koska puolikas toimi jätetään täyttämättä.

Suojelutoimi

Jokilaaksojen pelastuslaitos hoitaa pelastustoimen ja öljyvahinkojen torjunnan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Pelastuslaitoksen eri paloasemien henkilöstön yhteistiedot, esittelyn ja palvelutuotannon löydät pelastuslaitoksen omilta www-sivuilta osoitteesta www.jokipelastus.fi

	TP2013	alkuperäinen TA2014	Budjetti- muutos	TA2014	Toteutu- ma	Poik- keama
--	--------	------------------------	---------------------	--------	----------------	----------------

Suojelutoimi netto	242 344	-254 510	0	-254 510	-240 585	13 925
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-242 344	- 254 510	0	-254 510	-240 585	13 925
Poistot	-1 331	-1 070	0	-1 070	-1 065	5

Yhteistoimintaosuuden maksuja on ollut arvioitua vähemmän.

7.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosan toteutuminen 2014					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	3 133 980	-96 000	3 037 980	3 022 000,87	15 979
Myyntituotot	1 652 430,00	-96 000,00	1 556 430	1 686 974,20	-130 544
Maksutuotot	19 510,00		19 510	21 791,65	-2 282
Tuet ja avustukset	284 160,00		284 160	256 330,91	27 829
Muut toimintatulot	1 177 880,00		1 177 880	1 056 904,11	120 976
Toimintamenot	-20 277 900	-363 490	-20 641 390	-20 164 228,51	-477 161
Henkilöstökulut	-4 746 900,00		-4 746 900	-4 722 615,34	-24 285
Palvelujen ostot	-13 591 500,00	-158 980,00	-13 750 480	-13 555 065,91	-195 414
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 005 560,00		-1 005 560	-887 193,71	-118 366
Varasto +/-					
Avustukset muille	-185 150,00		-185 150	-171 721,52	-13 428
Muut toimintamenot	-748 790,00	-204 510,00	-953 300	-827 632,03	-125 668
TOIMINTAKATE	-17 143 920	-459 490	-17 603 410	-17 142 227,64	-461 182
Verotulot	6 694 000,00	150 000,00	6 844 000	7 065 349,74	-221 350
Valtionosuudet	10 822 510,00		10 822 510	10 856 989,00	-34 479
Rahoitustulot ja -menot	142 000,00	280 000	422 000	63 255,66	358 744
Korkotulot muilta				2 913,19	-2 913
Muut rahoitustulot muilta	393 200,00	200 000,00	593 200	202 267,47	390 933
Korkomenot	-230 000,00	80 000,00	-150 000	-131 065,82	-18 934
Muut rahoitusmenot	-21 200,00	0	-21 200	-10 859,18	-10 341
VUOSIKATE	514 590	-29 490	485 100	843 366,76	-358 267
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-509 510,00		-509 510	-490 337,86	-19 172
Arvonalentumiset				-18 803,84	
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
TILIKAUDEN TULOS	5 080	-29 490	-24 410	334 225,06	-358 635
Poistoeron lisäys/vähennys	54 890,00	0	54 890	54 885,17	5
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0	0,00	0
Rahastojen lisäys/vähennys	0	0	0	0,00	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	59 970	-29 490	30 480	389 110,23	-358 630

Taulukko. Verotulojen erittely.					
Verotulot 2014	Talousarvio	Ta-muu- tokset	Ta-muutos- ten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnallisvero	5 890 000	-150 000	6 040 000	6 227 826	187 826
Kiinteistövero	421 000			440 321	19 321
Yhteisövero	383 000			397 203	14 203

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. euro	Muutos, %
Verovuosi 2013	20,75	30 781 509	2,6
Verovuosi 2012	20,75	30 004 085	-1,2
Verovuosi 2011	20,75	30 380 542	3,2
Verovuosi 2010	20,75	29 426 165	-1,5
Verovuosi 2009	20,5	29 884 519	-4,4
Verovuosi 2008	20,5	31 108 053	2,4

Taulukko. Verotettavan tulon erittely.

Kiinteistöveroprosentit	
	2014
Yleinen veroprosentti	0,85 %
Vakituiset asunnot	0,50 %
Muut asuinrakennukset	1,10 %
Voimalaitos	2,85 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %
Rakentamattomat tontit	3,00 %

Taulukko. Kiinteistöveroprosentit vuonna 2014.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen ns. yhdenputken valtionosuus, ml. tasaukset	11 061 100	0	11 061 100	11 138 959	77 859
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtion- osuudet	-238 590	0	-238 590	-281 970	-43 380
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				0	0
	10 822 510	0	10 822 510	10 856 989	34 479

Taulukko. Vuoden 2014 valtionosuuksien erittely.

7.2.3. Investointiosan toteutuminen

Investointien toteuma esitetään sivuilla 105-110. Investointiosan määrärahat ja tuloarviot sitovat valtuustoon nähden hanketasolla.

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 1.1-31.12.2014					
	Alkuperäinen TA	TA-muutos	TA2014	Toteutuma	Poikkeama
Investoinnit yhteensä	-2 240 250,00	191 000,00	-2 049 250,00	-693 256,95	1 355 993,05
Hallintotoimi	-446 050,00	-59 000,00	-505 050,00	565 336,24	1 070 386,24
Maa-alueet	20 000,00	28 250,00	48 250,00	48 250,00	0
TOIMINTATUOTOT				57 550,00	
TOIMINTAKULUT				-9 300,00	
INVESTOINNIT	20 000,00	28 250,00	48 250,00		
Investointien hankinnat		-9 300,00	-9 300,00		
Investointien myynnit	20 000,00	37 550,00	57 550,00		
Potilastietojärjestelmä		-86 150,00	-86 150,00	-22 182,00	63 968,00
TOIMINTAKULUT				-22 182,00	63 968,00
INVESTOINNIT		-86 150,00	-86 150,00		
Investointien hankinnat		-86 150,00	-86 150,00		
Laajakaistahanke	-462 050,00		-462 050,00	-433 388,09	28 661,91
TOIMINTATUOTOT				35 000,00	26300,00
TOIMINTAKULUT				-462 050,00	2 361,91
INVESTOINNIT	-462 050,00		-462 050,00		
Investointien hankinnat	-470 750,00		-470 750,00		
Investointien valtionosuudet	8 700,00		8 700,00		
Osakkeet	-4 000,00	-1 100,00	-5 100,00	-4 209,86	890,14
TOIMINTAKULUT				-4 209,86	890,14
INVESTOINNIT	-4 000,00	-1 100,00	-5 100,00		
Investointien hankinnat	-4 000,00	-1 100,00	-5 100,00		
Osakkeet/ Ppky Selänne purku				976 866,19	976 866,19
TOIMINTATUOTOT				976 866,19	976 866,19
TOIMINTAKULUT					
Sivistystoimi	-30 000,00		-30 000,00	-19 338,30	10 661,70
Auditorion AV-järjestelmän päivittäminen	-30 000,00		-30 000,00	-19 338,30	10 661,70
TOIMINTAKULUT				-19 338,30	
INVESTOINNIT	-30 000,00		-30 000,00		
Investointien hankinnat	-30 000,00		-30 000,00		

	Alkuperäinen TA	TA-muutos	TA2014	Toteutuma	Poikkeama
Investoinnit yhteensä	-2 240 250,00	191 000,00	-2 049 250,00	-1 219 454,89	829 795,11
Tekninen toimi	-1 764 200,00	250 000,00	-1 514 200,00	-1 239 254,89	274 945,11
Paloaseman perusparantaminen	-1 647 000,00	250 000,00	-1 397 000,00	-1 164 970,81	232 029,19
TOIMINTAKULUT				-1 164 970,81	
INVESTOINNIT	-1 647 000,00	250 000,00	-1 397 000,00		
Investointien hankinnat	-1 897 000,00	500 000,00	-1 397 000,00		
Investointien valtionosuudet	250 000,00	-250 000,00			
Kaavateiden rakentaminen	-69 000,00		-69 000,00	-55 503,23	13 496,77
TOIMINTAKULUT				-55 503,23	
INVESTOINNIT	-69 000,00		-69 000,00		
Investointien hankinnat	-69 000,00		-69 000,00		
Kaavateiden valaistus	-10 000,00		-10 000,00	-8 390,20	1 609,80
TOIMINTAKULUT				-8 390,20	
INVESTOINNIT	-10 000,00		-10 000,00		
Investointien hankinnat	-10 000,00		-10 000,00		
Kaavateiden päällystäminen	-8 000,00		-8 000,00	-8 436,55	-436,55
TOIMINTAKULUT				-8 436,55	
INVESTOINNIT	-8 000,00		-8 000,00		
Investointien hankinnat	-8 000,00		-8 000,00		
Keskuskoulun lähiliikunta-alue				10 419,62	10 419,62
TOIMINTATUOTOT				59 178,37	2 178,37
TOIMINTAKULUT				-48 758,75	8 241,25
INVESTOINNIT					
Investointien hankinnat	-57 000,00		-57 000,00		
Investointien valtionosuudet	57 000,00		57 000,00		
Venetpalon hiihtolatujen kunnostus	-30 200,00		-30 200,00	-12 373,72	17 826,28
TOIMINTATUOTOT				19 800,00	0,00
TOIMINTAKULUT				-32 173,72	17 826,28
INVESTOINNIT	-30 200,00		-30 200,00		
Investointien hankinnat	-50 000,00		-50 000,00		
Investointien valtionosuudet	19 800,00		19 800,00		
Kaikki yhteensä	-2 240 250,00	191 000,00	-2 049 250,00	-693 256,95	1 355 993,05

INVESTOINTIOHJELMAN TOTEUTUMINEN 1.1.-31.12.2014
HANKESELOSTUS

Hallintotoimi

Maa-alueet

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot		-9 300	-9 300	-9 300	0
Tulot	20 000	37 550	57 550	57 550	0
Netto	20 000	28 250	48 250	48 250	0

Toimintatuotot: Maa-alueen myynti teollisuustontiksi.

Toimintakulut: Uuden paloaseman sähköliittymän osto

Potilastietojärjestelmä

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot	0	-86 150	-86 150	-22 182	63 968
Tulot	0				0
Netto	0	-86 150	-86 150	-22 182	63 968

ATK-ohjelma

Laajakaista

	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot	-504 900	-22 459	-470 750	-468 388	2 361
Tulot	35 000		8 700	35 000	26 300
Netto	-469 900	-22 459	-462 050	-433 388	28 661

Sisältää laajakaistan esiselvityshankkeen 50 000 € sekä kuntaosuuden 460 700 (22 %) Laajakaista kaikille-hankkeen toteuttamiseen v. 2014.

Osakkeet

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot	-4 000	-1 100	-5 100	-4 209	890
Tulot					
Netto	-4 000	-1 100	-5 100	-4 209	890

Ostettu yksityisiltä Kärämäen Vesihuolto Oy:n osakkeet.

Peruspääoman maksu Peruspalvelukuntayhtymä Selänne.

Pyhänet: osakepääoman merkintä.

Osakkeet/ Ppky Selänne purku

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot					
Tulot				976 866,19	976 866,19
Netto				976 866,19	976 866,19

Ppky Selänteen jäsenkuntien 12.11.2008 hyväksymän perussopimuksen 13 §:n mukaisesti peruspääoma jakaantui kuntien peruspääomasijoituksiksi 31.12.2009 asukaslukujen suhteessa. Perussopimuksen taustamuistion 18 §:n mukaisesti vuokrattavissa tiloissa oleva irtaimisto luovutetaan kuntayhty-

mälle apporttina ja se lisätään kunnan peruspääomaosuuteen. Peruspääomaa ei ole maksettu, maksumaton peruspääoma on ollut kuntayhtymällä siirtosaamisissa ja jäsenkunnilla vastaavasti siirtovelloissa. 976 866,19 euroa on nettoluku, peruspääomasta 995 670,03 euroa on vähennetty apporttina luovutettu irtaimisto, 18 803,84 euroa.

Hallintotoimi yhteensä

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Netto	-446 050	-59 000	-505 050	565 336	1 070

Sivistystoimi

Kärsämäki-Sali AV-järjestelmän päivittäminen

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot	-30 000		-30 000	-19 338	10 661
Tulot					
Netto	-30 000		-30 000	-19 338	10 661

Kärsämäki-Sali AV-laitteiden päivittäminen. AV-laitteet on hankittu ja otettu käyttöön. Kustannukset ovat jääneet kustannusarviota pienemmiksi.

Sivistystoimi yhteensä

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Netto	-30 000		-30 000	-19 338	10 661

TEKNINEN TOIMI

Paloaseman rakentaminen

Valtuusto on 18.12.2012 päättänyt rakentaa uuden paloaseman. Hankkeen toteuttaminen on viivästynyt päätöksestä tehdyn valituksen takia, rakentaminen ei ole käynnistynyt vuonna 2013. Valtuusto on 3.7.2013 päättänyt paloaseman vaihtoehtoiseksi sijoituspaikaksi Junnon liike- ja teollisuusalueen korttelin KL-1 tai TY. Uuden paloaseman huoneistoala on 870 m².

	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot	-2 136 000	-9 044	-1 897 000	500 000	-1 397 000	-1 164 970	232 029
Tulot	250 000		250 000	-250 000			
Netto	1 886 000	-9 044	-1 647 000	250 000	-1 397 000	-1 164 970	232 029

Paloasema on kilpailutettu ja rakentaminen on aloitettu. Rakentaminen on edennyt sisustusvaiheeseen. Alkuperäinen valtion avustus 350 000 € on pienentynyt 250 000 €:n.

Kaavatiet rakentaminen

Paanutien rakentaminen 250 m

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot	-50 000		-50 000	-7 496	42 504
Tulot					
Netto	-50 000		-50 000	-7 496	42 504

Junnon liike- ja teollisuusalueen asemakaavatie. Asemakaava-alue sijaitsee eteläisen kiertoliittymän eteläpuolella Haapajärventien varressa. Paanutien rakentaminen on aloitettu paloaseman tarvitsevalta pituudelta. Paanutietä rakennettiin vain paloaseman tarvitsemalta pituudelta, mistä aiheutui kustannusarvion pienentyminen.

Sakuntien korjaus 120 m

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot	-19 000		-19 000	-6 000	13 000
Tulot					
Netto	-19 000		-19 000	-6 000	13 000

Sakuntien korjaus tehtiin kaukolämpöputkityön yhteydessä. Sakuntie on korjattu, korjaustarve ja kustannukset jäivät arvioitua pienemmiksi.

Kaavatiet valaistus

Paanutie 250 m

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot	-10 000		-10 000	-8 390	1 609
Tulot					
Netto	-10 000		-10 000	-8 390	1 609

Paanutien valaistuksen rakentaminen on tehty.

Kaavatiet päällystäminen

Sakuntie 120 m

Ajorata 5,0/6,5 m

Pohjatyöt ja Ab 16/100

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot	-8 000		-8 000	-8 436	-436
Tulot					
Netto	-8 000		-8 000	-8 436	-436

Sakuntien päällystäminen on tehty.

Keskuskoulun lähiliikunta-alue

Keskuskoulun lähiliikunta-alueen maapohjan rakentamisen suunnittelu

	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot	-110 000	-41 919	-57 000		-57 000	-48 758	10 419
Tulot	35 000	31 500	57 000		3 500	3 500	0
Muut tulot	20 500	0	0	0	0	55 678	0
Netto	-75 000	7 531	0	0		10 419	10 419

ELY-keskuksen myöntämä avustus on 35 000 euroa. Muut tulot on testamenttivaroista katettava osuus. Lähiliikunta-alue on valmistunut.

Venetpalon hiihtolajien kunnostus

	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	Alkuperäinen TA	Budjetti muutos	TA2014	Toteutuma	Poikkeama
Menot	-100 000	-47 944	-50 000		-50 000	-32 173	17 828
Tulot	33 000	13 200	19 800		19 800	19 800	0
Netto	-67 000	-34 744	-30 200		-30 200	-12 373	17 828

Kartoitus on suoritettu v. 2012 aikana. Avustusta haettu ELY-keskukselta 50 000 €, avustusta myönnettiin 33 000 €. Latupohja on valmistunut.

Tekninen toimi yhteensä

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
	-1 764 200	250 000	-1 514 200	-1 229 254	274 945

Investoinnit yhteensä

	Alkuperäinen TA	Budjettimuutos	TA 2014	Toteutuma	Poikkeama
Kaikki yht.	-2 240 250	191 000	-2 049 250	- 693 257	1 355 993

7.2.4. Rahoitusosan toteutuminen

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu					
	Talousarvio 2014	Ta-muutos	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutoksen jälkeen
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	514 590	-29 490	485 100	843 367	358 267
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät				164 507	164 507
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 595 750	403 450	-2 192 300	-1 841 652	48 478
Rahoitusosuudet investointimenoihin	335 500	-250 000	85 500	133 978	48 478
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20 000	37 550	57 550	1 034 416	976 866
Toiminta ja investoinnit, netto	-1 725 660	161 510	-1 564 150	334 617	1 596 597
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					-61 162
Antolainasaamisten lisäykset	0	-150 000	-150 000	-211 162	0
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 290 940	-890 940	400 000	0	-1 290 940
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 212 280		-1 212 280	-1 212 281	-1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	3 126 430	3 126 430	1 600 000	
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	-63 462	-63 462
Vaihto-omaisuuden muutos					0
Saamisten muutos	0	-600 000	-600 000	-694 222	-694 222
Korottomine pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	0	0	0	-328 515	-328 515
Vaikutus maksuvalmiuteen	78 660	1 485 490	1 564 150	-909 642	-988 302

7.2.5.Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO 2014											
1000 EUR											
	Sit.	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. TA	TA-muutos	TA muut. jälkeen	Tot.	Poikkeama	Alkup. TA	TA-muutos	TA muut. jälkeen	Tot.	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
VAALIT	N	7	0	7	3	4					
TILINTARKASTUS	N	19	0	19	12	7					
YLEISHALLINTO	N	857	35	892	834	58					
ELINKEINOTOIMI	N	292	30	322	331	-9					
SELÄNNEPALVELUT	N	10 732	128	10 860	10 926	-66					
YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSPALVELUT	N	192	0	192	181	11					
OPETUSTOIMEN HALLINTO	N	162	0	162	158	4					
PERUSOPETUS	N	3 388	7	3 395	3 277	118					
TOISEN ASTEEN OPETUS	N	707	1	708	657	51					
AIKUISKOULUTUS	N	63		63	52	11					
KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI	N	218	1	219	204	15					
LIKUNTA-, NUORISO- JA RAITTIUSTYÖ	N	272	-9	263	229	34					
YHDYSKUNTAKEHÄNÄ	N	398	1	399	351	48					
KIINTEISTÖTOIMI	N	-415	261	-154	-286	132					
RUOKAHOULTO- JA SIIVOUSPALVELUT	N	-3	5	2	-28	30					
SUOJELUTOIMI	N	255		255	241	14					
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ		17 144	460	17 604	17 142	462					
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						6694	150	6 844	7 065	221
Valtionosuudet	B						10822		10 822	10 857	35
Korkotulot	B						0		0	3	3
Muut rahoitustulot	B						393	200	593	202	-391
Korkokulut	B	230	-80	150	131	19					
Muut rahoituskulut	B	21		21	11	10					
Satunnaiset kulut	B					0					
Tulorahoituksen korjaukset					0	0				164	164
INVESTOINTIOSA											
MAA-ALUEET	B		9	9	9	0	20	38	58	58	0
POTILASTIETOJÄRJESTELMÄ	B		86	86	22	64					
LAAJAKAISTAHANKE	B	471		471	468	3	9		9	35	26
OSAKKEET	B	4	1	5	4	1					
OSAKKEET /PP KY SELÄNNE PURKU							0	0	0	977	977
AUDITORION AV-JÄRJ. PÄIVITTÄMINEN	B	30	0	30	20	10					
PALOASEMA	B	1 897	-500	1 397	1 165	232	250	-250	0	0	0
KAAVATEIDEN RAKENTAMINEN	B	69		69	56	13			0	0	0
KAAVATEIDEN VALAISTUS	B	10		10	8	2			0	0	0
KAAVATEIDEN PÄÄLLYSTÄMINEN	B	8		8	8	0					
KESKUSKOULUN LÄHILIIKUNTA-ALUE	B	57	0	57	49	8	57	0	57	59	2
VENETPALON HIIHTOLATUJEN KUNN.	B	50	0	50	32	18	20	0	20	20	0
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		2 596	-404	2 192	1 841	351	356	-212	144	1 149	1 005
RAHOITUSOSA											
Antolainasaamisten lisäys			150	150	211	-61					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						1291	-891	400	0	-400
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	1 212		1 212	1 267	-55					
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	B						0	3 126	3 126	2 300	-826
Saamisten muutos	B		600	600	600	0					
Vaikutus maksuvalmiuteen					537	-537	1647	-1 647	0		
		21 203	726	21 929	21 740	189	21 203	726	21 929	21 740	-189

8.TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja –tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja –asetusta kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskel-
makaavojen mukaisesti.

8.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden: verotulot, valtion-
osuudet, rahoitustuottojen ja –kulujen erotus, poistot ja arvonalentumiset, satunnaiset
tuotot ja kulut, poistoeron muutos, varausten muutos ja rahastojen muutos.

TULOSLASKELMA				
	1.1.-31.12.2014		1.1.-31.12.2013	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	850 919,22		983 308,17	
Maksutuotot	21 791,65		11 671,52	
Tuet ja avustukset	256 330,91		272 355,63	
Muut toimintatuotot	724 117,46	1 853 159,24	1 015 644,61	2 282 979,93
Valmistus omaan käyttöön				0,00
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-3 422 342,90		-3 396 852,40	
Henkilösivukulut	-1 300 272,44		-1 291 722,45	
Eläkekulut	-1 145 047,16		-1 138 500,17	
Muut henkilösivukulut	-155 225,28		-153 222,28	
Palvelujen ostot	-12 719 010,93		-13 110 119,02	
Varasto +/-				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-887 193,71		-908 650,73	
Avustukset	-171 721,52		-113 490,99	
Muut toimintakulut	-494 845,38	-18 995 386,88	-301 674,37	-19 122 509,96
TOIMINTAKATE		-17 142 227,64		-16 839 530,03
Verotulot		7 065 349,74		6 203 942,96
Valtionosuudet		10 856 989,00		10 827 286,00
Alv:n takaisinperintä				
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot	2 913,19		2 438,58	
Muut rahoitustuotot	202 267,47		1 542 454,16	
Korkokulut	-131 065,82		-155 102,70	
Muut rahoituskulut	-10 859,18	63 255,66	-57 805,90	1 331 984,14
VUOSIKATE		843 366,76		1 523 683,07
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-490 337,86		-491 965,67	
Arvonalentumiset	-18 803,84	-509 141,70	0,00	-491 965,67
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	-1177980,55	-1 177 980,55
TILIKAUDEN TULOS		334 225,06		-146 263,15
Poistoeron lisäys/vähennys		54 885,17		54 885,17
Varausten lisäys/vähennys		0,00		0,00
Rahastojen lisäys/vähennys		0,00		3 256 556,69
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ		389 110,23		3 165 178,71

8.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA		
	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	843 366,76	1 523 683,07
Satunnaiset erät	0,00	-1177980,55
Tulorahoituksen korjauserät	164 507,12	-100170,88
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 841 651,51	-372 898,52
Rahoitusosuudet investointimenoihin	113 978,37	66 700,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 034 416,19	114 428,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	314 616,93	54 761,12
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-211 161,82	-150 000,00
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 212 281,00	-1 266 517,32
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 600 000,00	700 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-63 462,48	-8 860,73
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	-694 222,33	1 106 668,59
Korottomien velkojen muutos	-328 515,01	-330 829,38
Rahoituksen rahavirta	-909 642,64	50 461,16
Rahavarojen muutos	-595 025,71	105 222,28
Rahavarat 31.12. 1 000 euroa	7 483	8 078
Rahavarat 01.01. 1 000 euroa	8 078	7 973

8.4 Tase

TASE		
VASTAAVAA	31.12.2014	31.12.2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikuttaiset menot	628 667,05	229 982,66
Aineettomat hyödykkeet yht.	628 667,05	229 982,66
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 672 154,62	1 884 911,74
Rakennukset	7 761 170,24	8 006 330,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 061 433,77	1 105 379,46
Koneet ja kalusto	37 949,48	43 233,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 201 046,78	81 516,18
Aineelliset hyödykkeet yht.	11 733 754,89	11 121 370,98
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 611 161,77	4 602 621,94
Muut lainasaamiset	420 000,00	270 000,00
Muut saamiset	130 155,06	68 993,24
Sijoitukset yht.	4 161 316,83	4 941 615,18
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	26 572,02	28 084,22
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	932,30	931,35
Toimeksiantojen varat yht.	27 504,32	29 015,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	26 582,92	32 083,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset yht.	26 582,92	32 083,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	105 135,90	85 005,98
Lainasaamiset	600 000,00	0,00
Muut saamiset	23 757,41	38 916,74
Siirtosaamiset	408 919,94	314 168,12
Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 137 813,25	438 090,84
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	7 341 548,59	7 693 218,55
Rahoitusarvopaperit yht.	7 341 548,59	7 693 218,55
Rahat ja pankkisaamiset	141 734,69	385 090,44
VASTAAVAA YHT.	25 198 922,54	24 870 467,22

VASTATTAVAA	31.12.2014	31.12.2013
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 734 018,03	5 734 018,03
Arvonkorotusrahasto	312 705,65	312 705,65
Muut omat rahastot	0,00	0,00
Edellisten tilikausien alijäämä	2 246 730,89	-918 447,82
Tilikauden yli/alijäämä	389 110,23	3 165 178,71
Oma pääoma yht.	8 682 564,80	8 293 454,57
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 738 730,54	1 793 615,71
Varaukset yht.	1 738 730,54	1 793 615,71
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	1 700,28	10 996,59
Lahjoitusrahastojen pääomat	95 775,62	151 453,04
Toimeksiantojen pääomat yht.	97 475,90	162 449,63
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 179 368,00	10 036 694,00
Lainat julkisyhteisöiltä	230 000,00	490 000,00
Pitkäaikainen yht.	9 409 368,00	10 526 694,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 157 326,00	1 652 281,00
Lainat julkisyhteisöiltä	260 000,00	260 000,00
Saadut ennakot	3 950,77	20 184,54
Ostovelat	1 326 399,55	669 387,98
Muut velat	140 588,45	146 188,20
Siirtovelat	382 518,53	1 346 211,59
Lyhytaikainen yht.	5 270 783,30	4 094 253,31
VASTATTAVAA YHT.	25 198 922,54	24 870 467,22

8.5 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA		
	2014	2013
Toimintatuotot	20 390 840	20 642 519
Toimintakulut	-37 683 206	-37 591 296
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	13 234	1 014
Toimintakate	-17 279 132	-16 947 763
Verotulot	7 027 089	6 181 210
Valtionosuudet	11 748 657	11 759 966
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	47 724	24 067
Muut rahoitustuotot	197 205	1 634 464
Korkokulut	-312 243	-337 942
Muut rahoituskulut	-17 099	-63 594
Vuosikate	1 412 201	2 250 408
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 372 327	-1 363 317
Tilikauden yli- ja alipariarvot	72 056	10 606
Arvonalentumiset	-18 804	
Satunnaiset erät	120 461	-1 177 981
Tilikauden tulos	213 587	-280 284
Tilinpäätössiirrot	60 326	3 293 725
Vähemmistöosuudet	-16 654	-559
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	257 259	3 012 882

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA			
		2014	2013
Toiminnan rahavirta			
	Vuosikate	1 412 201	2 250 408
	Satunnaiset erät	120 461	-1 177 980
	Tulorahoituksen korjaukset	258 356	-74 508
Investointien rahavirta			
	Investointimenot	-2 366 711	-947 104
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	129 087	91 597
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	96 483	127 393
Toiminnan ja investointien rahavirta		-350 123	269 806
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
	Antolainasaamisten lisäykset	-61 162	-171
	Antolainasaamisten vähennykset	0	578
Lainakannan muutokset			
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	175 915	59 309
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 629 569	-1 776 751
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 594 389	704 152
Oman pääoman muutokset		56 186	-4 894
Muut maksuvalmiuden muutokset			
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-62 724	-9 866
	Vaihto-omaisuuden muutos	-2 623	-14 742
	Saamisten muutokset	158 763	1 126 071
	Korottomien velkojen muutokset	-414 759	-295 990
Rahoituksen rahavirta		-185 584	-212 304
Rahavarojen muutos		-535 707	57 502
Rahavarojen muutos			
	Rahavarat 31.12.	9 339 703	9 839 137
	Rahavarat 1.1.	9 875 410	9 781 635
		-535 707	57 502

KONSERNITASE		
VASTAAVAA	2014	2013
PYSYVÄT VASTAAVAT	22 841 996	22 172 076
Aineettomat hyödykkeet	719 617	296 162
Aineettomat oikeudet	719 617	53 482
Muut pitkävaikutteiset menot	0	237 835
Ennakkomaksut	0	4 845
Aineelliset hyödykkeet	21 031 310	20 848 049
Maa- ja vesialueet	2 108 340	2 320 428
Rakennukset	15 122 200	15 734 986
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 607 279	1 715 475
Koneet ja kalusto	794 268	840 466
Muut aineelliset hyödykkeet	35 424	36 691
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	1 363 799	200 003
Sijoitukset	1 091 069	1 027 865
Osakkuusyhteisöosuudet	23 159	11 085
Osakkeet ja osuudet	857 927	854 298
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	832	832
Muut saamiset	209 151	161 651
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	85 522	247 428
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 780 642	13 140 791
Vaihto-omaisuus	123 055	115 081
Saamiset	3 317 884	3 186 573
Pitkäaikaiset saamiset	26 583	32 583
Lyhytaikaiset saamiset	3 291 301	3 153 990
Rahoitusarvopaperit	7 405 203	7 759 796
Rahat ja pankkisaamiset	1 934 500	2 079 341
VASTAAVAA YHTEENSÄ	35 708 160	35 560 295

VASTATTAVAA	2014	2013
OMA PÄÄOMA	8 032 201	7 778 270
Peruspääoma	5 734 018	5 734 018
Arvonkorotusrahasto	411 921	411 921
Muut omat rahastot	505 229	508 031
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 123 774	-1 888 582
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	257 259	3 012 882
VÄHEMMISTÖOSUUDET	88 167	18 773
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET	2 313 624	2 370 622
Poistoero	2 021 922	2 020 923
Vapaaehtoiset varaukset	291 702	349 699
PAKOLLISET VARAUKSET	270 250	161 253
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	270 250	161 253
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	159 278	383 764
VIERAS PÄÄOMA	24 844 640	24 847 613
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	16 166 784	17 522 406
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	291 651	277 075
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	3 630 778	2 134 421
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 755 427	4 913 711
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	35 708 160	35 560 295

9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

9.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

9.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoön vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperiaatteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset ja sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoön.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoön tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Nordea Pankki Suomi Oyj:ltä marraskuussa 2010 otetun lainan korko on suojattu Nordea Pankki Suomi Oyj:n kanssa sovitulla koronvaihtosopimuksella

9.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayntymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin ylijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kärsämäen Asunnot Oy:n rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Samoin on oikaistu Kiinteistö Oy Kärsämäen Liikekeskuksen poistot.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kunta on lunastanut vuoden 2014 aikana Kärsämäen Vesihuolto Oy:n osakkeita yht. 386,86 eurolla. Omistusosuusprosentti on 100 %, tilinpäätöksessä 2013 omistusosuusprosentti oli 99,57 %. Edellisten vuosien tilikausien voitosta on kirjattu hankintatilikaudella omistusosuuden muutoksen osuus tilikauden yli-/alipariarvoksi yht. 5 629,95 eur.

Kiinteistö Oy Kärsämäen Liikekeskuksen vähemmistöosuus on erotettu tilikauden tuloksesta ja konsernin omasta pääomasta v. 2014 tilinpäätöksessä ja vähemmistön osuus on 74 853,80 eur. Vuoden 2013 tilinpäätöksestä vähemmistöosuutta ei erotettu.

Vähemmistöosuus vuoden 2013 tilinpäätöksen mukaan sekä kunnan osuus lainanlyhennysrahastosta ja kunnan osuus edellisen vuoden virheen korjauksesta on esitetty tilikauden yli-/alipariarvon kautta ja on yhteensä 66 426,26 eur.

9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Kunnanhallitus	1 173 005	1 321 056	90 429	86 455
Sos- ja terveystoimen palvelut	16 999 118	16 670 897	0	3 560
Opetustoimen lautakunta	508 326	534 493	231 213	257 492
Vapaa-ajan lautakunta	119 588	132 955	119 588	132 955
Tekninen lautakunta	1 590 803	1 983 118	1 411 929	1 802 518
Kunnan toimintatuotot yhteensä	20 390 840	20 642 519	1 853 159	2 282 980

Verotulojen erittely

	2014	2013
Kunnan tulovero	6 227 826	5 640 723
Osuus yhteisöveron tuotosta	397 203	365 108
Kiinteistövero	440 321	198 112
Verotulot yhteensä	7 065 350	6 203 943

Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauk	7 971 061	7 673 136	7 971 061	7 673 136
Verotuloihin perustuvat valtionosuuksien tasaus	3 167 899	2 981 908	3 167 899	2 981 908
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	49 001	0	49 001
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet	-281 970	-236 759	-281 970	-236 759
Harkinnanvarainen valtionosuus	0	360 000	0	360 000
Yksikkörahoituksen mukainen valtionosuus	891 668	932 680		
Valtionosuudet yhteensä	11 748 658	11 759 966	10 856 990	10 827 286

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	
Kehittämismenot	Tasapoisto	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	2 vuotta
Muut	Tasapoisto	2 vuotta
poikkeukset:		
Nurmesjärven kunnostus	Tasapoisto	5 vuotta
Jätevedenpuhdistamo	Tasapoisto	20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
poikkeukset:		
Frosteruksen koulu	Tasapoisto	50 vuotta
Venetpalon koulu	Tasapoisto	30 vuotta
Toimintakeskus	Tasapoisto	30 vuotta
Terveyskeskus	Tasapoisto	50 vuotta
Lastentalo Kuusipiha	Tasapoisto	50 vuotta
Akuuttivuodeosasto	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäämäpoisto	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäämäpoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäämäpoisto	20 %
poikkeus:		
Urheilukenttä	Tasapoisto	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	Menojäämäpoisto	10 %
Viemäriverkko	Menojäämäpoisto	10 %
Kaukolämpöverkko	Menojäämäpoisto	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovaistust.	Menojäämäpoisto	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäämäpoisto	22 %
Maakaasuverkko	Menojäämäpoisto	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäämäpoisto	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitt.	Menojäämäpoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäämäpoisto	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäämäpoisto	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäämäpoisto	25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	

Investointien aktivointirajamuutos 10 000 euroa, kh 18.3.2002 63§.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä

Vuosina 2013-2017

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	519 507
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	585 069
Ero (€)	-65 562
Ero %	-11 %

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden myyntivoitto		107 247		107 247
Rakennusten myyntivoitto	419	4 251		
Osakkeiden myyntivoitto				
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	419	111 498		
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden myyntitappio	164 507	7 076	164 507	7 076
Rakennusten myyntitappio				
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>	164 507	7 076	164 507	7 076

Tilikauden yli/alipariarvojen erittely

Konsernituloslaskelma

Tilikauden yli/alipariarvo

Kärsämäen Vesihuolto Oy

Osuus edellisten tilikausien voitosta	-5 596,38
Hankintahinnan ero (vastikkeetta saatu osake	-33,57

Kiint. Oy Kärsämäen Liikekeskus

Vähemmistön osuus v. 2013 tp	-2 895,80
Kunnan osuus lainanlyhennysrahastosta	-66 812,88
Ed. vuoden virheen korjaus, kunnan osuus	3 282,42

Tilikauden yli/alipariarvo yhteensä **-72 056,21**

Satunnaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Satunnaiset tulot				
Pp Ky Selänne	119 098			
Apporttina siirtyneen kaluston osuus				
Jokilaaksojen Koulutusky	1 363			
Satunnaiset tuotot yhteensä	120 461			
Satunnaiset kulut				
Kiint. Oy Jokilaaksojen kiinteistöt ja Incap Furniture / saamisten poisto		1 177 981		1 177 981
Satunnaiset kulut yhteensä		1 177 981		1 177 981

9.3 Tasetta koskevat liitetiedot

9.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET 2014

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
----------------------	------------------------------	----------

Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	229 982,66	229 982,66
Lisäykset tilikauden aikana		468 388,09	468 388,09
Rahoitusosuudet tilikaudella		35 000,00	35 000,00
Vähennykset tilikauden aikana			
Siirrot erien välillä		22 459,10	22 459,10
Tilikauden poisto	0,00	57 162,80	57 162,80
Arvonlennukset ja niiden palaut.			
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	628 667,05	628 667,05
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	628 667,05	628 667,05

Olennaiset lisäpoistot

Erittely olennaisista lisäpoistoista

Aineelliset hyödykkeet

Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
------------	-------------	--------------------------------	-------------------	--	----------

Poistamaton hankintameno 1.1.	1 884 911,74	8 006 330,00	1 105 379,46	43 233,60	81 516,18	11 121 370,98
Lisäykset tilikauden aikana	9 300,00	0,00	153 262,45	19 338,30	1 187 152,81	1 369 053,56
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	78 978,37		0,00	78 978,37
Vähennykset tilikauden aikana	222 057,12	0,00				222 057,12
Siirrot erien välillä		0,00	45 163,11		-67 622,21	-22 459,10
Tilikauden poisto		245 159,76	163 392,88	24 622,42		433 175,06
Arvonlennukset ja niiden palaut.						
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 672 154,62	7 761 170,24	1 061 433,77	37 949,48	1 201 046,78	11 733 754,89
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 672 154,62	7 761 170,24	1 061 433,77	37 949,48	1 201 046,78	11 733 754,89
Sisältää arvonkorotuksia	312 649,30					

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet tytärhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist. yht.	Muut osakk. ja osuudet	Saamiset tytär yhteisöt	Saamiset kuntayhtym.	Saamiset osakkuus- ja muut omis.yht.	Saamiset muut yhteisöt
Hankintameno 1.1.	1 764 451,95	2 715 322,42	0,00	122 847,57	296 781,24		42 212,00	4 941 615,18
Lisäykset	386,86	2 723,00	1 100,00	0,00	163 661,82		47 500,00	215 371,68
Vähennykset		995 670,03		0,00				995 670,03
Siirrot erien välillä	0,00		0,00					0,00
Hankintameno 31.12.	1 764 838,81	1 722 375,39	1 100,00	122 847,57	460 443,06	0,00	0,00	4 161 316,83
Arvonlennukset ja niiden palautukset								
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 764 838,81	1 722 375,39	1 100,00	122 847,57	460 443,06	0,00	0,00	4 161 316,83
Sisältää arvonkorotuksia		56,35						

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Kunnan omistus- osuus 1000 €	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus 1000 €		
					omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt							
Kärsämäen Asunnot Oy	Kärsämäki	100,00	1 227	100,00	1 337	2 500	-1
Kärsämäen Kehityskeskus Oy	Kärsämäki	100,00	101	100,00	19	0	-1
Kärsämäen Teollisuuskiint. Oy	Kärsämäki	100,00	232	100,00	-407	1 813	-94
Kärsämäen Vesihuolto Oy	Kärsämäki	100,00	98	100,00	1 398	415	-1
Kiint. Oy Kärsämäen Liikekeskus	Kärsämäki	50,75	108	50,75	505	2 100	7
	Yhteensä		1 766		2 852	6 828	-90
Kuntayhtymät							
Jokilaaksojen Musiikkiopisto ky	Nivala	7,25	2	7,25	2	14	0
P-Pohjanmaan liitto ky	Oulu	0,79	3	0,79	8	9	1
P-Pohj. Sairaanhoidopiirin ky	Oulu	1,01	1 489	1,01	1 300	2 210	-61
Jokilaaksojen koulutusky	Nivala	2,54	225	2,54	763	235	3
Peruspalvelu ky Selänne	Haapajärvi	14,33	3	14,33	3	1 510	0
	yhteensä		1 722		2 076	3 978	-57
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt							
Osakkuusyhteisöt							
Pyhänet Oy	Pyhäjärvi	18,03	1	18,03			

Saamisten erittely

	2014		2013	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		587		1 477
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0	587	0	1 477
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		44 974		38 841
Lainasaamiset				
Muut saamiset		1 982		
Siirtosaamiset		159 486		7 079
<i>Yhteensä</i>		206 443		45 920
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		980		
Lainasaamiset		600 000		
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>		600 980		
<i>Saamiset yhteensä</i>	0	808 011	0	47 397

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	5 384	7 410	121	194
Kelan korvaus työterv.huollosta	63 890	73 301	19 093	20 749
EU-tuet ja avustukset	84 506	255 713	71 731	214 134
Muut tulojäämät	434 589	914 706	317 975	79 092
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	588 369	1 251 130	408 920	314 168
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	588 369	1 251 130	408 920	314 168

Rahoitusarvopaperit

	2014	2013
	€	€
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	8 060 366	7 790 881
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 341 549	7 693 219
Erotus	718 818	97 662

Palkkionpalautus v. 2014 27 583,20 eur

9.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Peruspääoma 1.1.	5 734 018	5 734 018	5 734 018	5 734 018
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	5 734 018	5 734 018	5 734 018	5 734 018
Arvonkorotusrahasto 1.1.	411 921	411 921	312 706	312 706
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella				
Fuusio Jokilaaksojen koulutusky	0	0		
Arvonkorotusten vähennykset tilikaudella	0	0		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	411 921	411 921	312 707	312 706
Muut omat rahastot				
Elinkeinoelämän kehittämisrahaston pääoma 1.1.	0	3 256 557	0	3 256 557
Siirrot rahastoon tilikaudella				
Siirrot rahastosta tilikaudella, purku	0	-3 256 557	0	-3 256 557
Elinkeinoelämän kehittämisrahaston pääoma 31.12.	0	0	0	0
Muiden rahastojen pääoma 1.1.	508 031	507 100		
Siirrot rahastoon tilikaudella	6 314	9 272		
Fuusio Jokilaaksojen koulutusky	0	0		
Siirrot rahastosta tilikaudella	-9 114	-8 341		
Muiden rahastojen pääoma 31.12.	505 299	508 031		
Muut omat rahastot yhteensä	572 042	508 031		
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1.	925 742	-2 086 614	2 246 731	-918 448
Jokilaaksojen koulutusky siirto peruspo	198 032	198 032		
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	1 123 774	-1 888 582	2 246 731	-918 448
Tilikauden ylijäämä	257 259	3 012 882	389 110	3 165 179
Oma pääoma yhteensä	8 032 201	7 778 269	8 682 566	8 293 455

Pitkäaikaiset velat

	2014	2013
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 312 564	6 201 140
Lainat julkisyhteisöiltä siitä eläkelainat	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Muut pitkäaikaiset velat		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	5 312 564	6 201 140

Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	309 847	199 063		
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	309 847	199 063	0	0

Vieras pääoma

	2014		2013	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		4 771		582
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>		4 771		582
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		715 708		306 883
Muut velat				
Siirtovelat		0		976 866
<i>Yhteensä</i>		715 708		1 283 749
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteis- yhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>		0		0
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	0	720 479	0	1 284 330

Sekkilimiitti	2014	2013
	€	€
Luotollisen sekkitilin sekkilimiitti 31.12.		
Pyhålaakson Osuuspankki	600 000	600 000
Danske Bank	462 517	462 517
yhteensä	1 062 517	1 062 517

Siirtovelkoihin sisåltyvåt olennaiset eråt

	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	30 593	21 015	0	0
Menojåmåt				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 751 305	1 656 398	348 012	348 012
Korkojaksotukset	94 805	62 120	14 468	14 468
Muut menojåmåt	126 028	996 876	983 731	983 731
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	2 002 731	2 736 409	1 346 212	1 346 212
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	2 002 731	2 736 409	1 346 212	1 346 212

9.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 331 571	1 400 059		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 415 546	2 415 546		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	2 415 546	2 415 546		

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 073 332	2 151 927
Vakuudeksi annetut pantit	3 954 000	3 954 000
<i>Vakuudeksi annetut pantit yhteensä</i>	3 954 000	3 954 000

Leasingvastuiden yhteismäärä

	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	26 584	18 884	14 387	5 371
Myöhemmin maksettavat	53 701	33 275	36 735	4 852
<i>Yhteensä</i>	80 285	52 159	51 122	10 223

Vastuusitoumukset

	Kunta	
	2014	2013
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	6 417 381	6 417 381
Jäljellä oleva pääoma	4 430 368	4 645 676
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	3 228 525	1 914 444
Jäljellä oleva pääoma	2 980 420	1 429 197

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2014	2013
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	12 416 811	12 026 796
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.1	8 585	8 066

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Sopimusvastuut				
Vuokravastuut	46 287	36 354		
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo	-33 540	-54 289	-25 817	-50 900
Kohde-etuuden arvo	1 960 707	1 938 581	1 500 000	1 750 000
EU-hankkeiden omavastuut	16 970	28 133		
Vammaispalvelulain mukaisen tuleva tuetun asumisen vastuu	114 157			
Arvonlisäveron palautusvastuu	201 156	245 520		
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	3 438 050	3 438 050	3 438 050	3 438 050

9.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut

	2014	2013
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	4 722 615	4 703 589
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	4 795	39 131
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	4 727 410	4 742 719

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2014	2013
Yleishallinto	6	7
Maaseututoimi		0
Sosiaali- ja terveystoimi		
Opetus- ja kulttuuritoimi	64	61
Tekninen toimi	32	33
Yhteensä	102	101

Tilintarkastajan palkkiot

	2014	2013
Oulun HTM&JHTT-Tarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	0	15 900,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	0	3 198,00
Muut palkkiot	0	0,00
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5 863,00	1 400,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	0	0
Muut palkkiot	0	186,00
Tilintarkastajan lausunnot	700,00	0
Palkkiot yhteensä	6 563,00	20 684,00

9.6 Luettelo kirjanpitoKirjoista, tositelajeista sekä säilytysajoista

KÄRSÄMÄEN KUNTA

Käytetyt kirjanpitoKirjat v. 2014

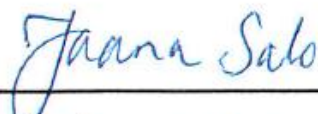

Päiväkirja	Atk-tulosteena
Pääkirja	Atk-tulosteena
Tasekirja	Erikseen sidottuna
Tase-erittely	Atk-tulosteena
Myyntireskontra	Atk-tulosteena
Ostoreskontra	Atk-tulosteena
Atk-palkkakirjanpito	Atk-tulosteena
KirjanpitoYhdistelmä tilierittelyin	Atk-tulosteena
Palkkaluettelo	Atk-tulosteena
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-tulosteena

Luettelo käytetyistä tositelajeista vuonna 2014

Tositelaji	ID
100	10 Myyntireskontra
200	20 Ostolaskut
210	21 Ostolaskut/Finvoice
220	22 Ostolaskut/Projektitositteet
300	30 Ostoreskontran maksatus
310	31 Kassatositteet
320	32 Myyntireskontran suoritukset
400	40 Muistiotositteet
600	60 Palkat
800	80 Käyttöomaisuus

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Kärsämäellä maaliskuun 30. päivänä vuonna 2015

 _____	 _____
 _____	 _____
 _____	 _____
 _____	_____

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilintarkastuksesta on annettu kertomus.

Kärsämäellä 27.5.2015

Simo Paakkola, HTM, JHTT
BDO AUDIATOR Oy, JHTT-yhteisö